

KIẾN TRÚC & ĐỜI SỐNG

HỘI KIẾN TRÚC SƯ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH SỐ 117 - THÁNG 2.2016

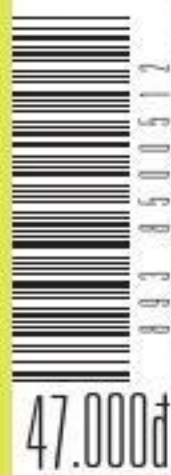
SÀI GÒN CHO
SÀI GÒN NHẬN

SÀI GÒN
MIỀN
GỢI NHỚ

NƠI HỘI TỤ
NHIỀU DÒNG
KIẾN TRÚC

CHUNG TAY
XÂY DỰNG CUỘC SỐNG
CÓ CHẤT LƯỢNG TỐT

TẾT BÌNH THÂN

47.000đ

Nhà phân phối chính thức
sản phẩm Blum tại Việt Nam

Trung tâm hỗ trợ khách hàng

Gọi miễn phí: 1800 1797

 Häfele Vietnam

www.hafele.com.vn

HÄFELE

Ray hộp LEGRABOX

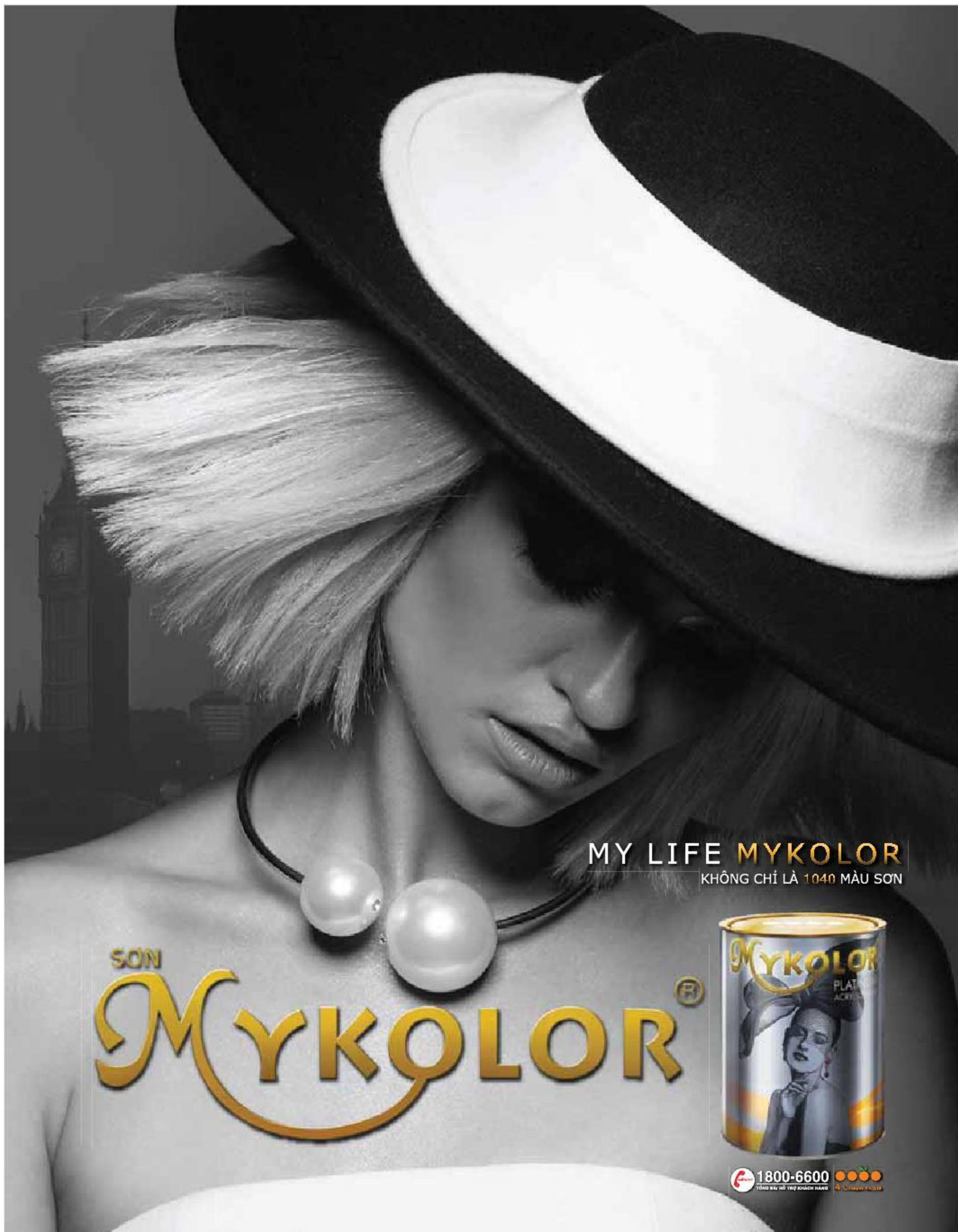
Sự tao nhã và sang trọng trong hệ thống ray hộp LEGRABOX đặc trưng bởi sự sắc sảo trong thiết kế thẳng tắp và đường kẻ nổi bật ở 2 bên hông của ray cùng với chất lượng tuyệt vời trong từng chuyển động.

LEGRABOX có thể được ứng dụng rộng rãi cho nội thất các khu vực trong nhà bạn.

www.blum.com

MY LIFE MYKOLOR
KHÔNG CHỈ LÀ 1040 MÀU SƠN

SON
MyKOLOR®

 1800-6600
TỔNG ĐÀI MIỄN PHÍ QUỐC GIA
 4   **CHẤT LƯỢNG**

TRỤ SỞ

88/1B MẠC ĐÌNH CHI, QUẬN 1, TP.HCM

TỔNG BIÊN TẬP

PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI
KTS KHƯƠNG VĂN MUỘI
KTS NGUYỄN TRƯỜNG LƯU
NHÀ BÁO PHẠM HY HÙNG
NHÀ BÁO NGUYỄN VINH PHƯƠNG

MỸ THUẬT

THU VÂN
LIFE SPACE MEDIA CO.,LTD

LIÊN HỆ BẠN ĐỌC, THƯ TỬ, BÀI VỞ

ĐT: 08.38229314
88/1B MẠC ĐÌNH CHI, TP.HCM
EMAIL: BANDOC.KTDS@GMAIL.COM

LIÊN HỆ QUẢNG CÁO

CÔNG TY TNHH KHÔNG GIAN SỐNG MEDIA
(LIFE SPACE MEDIA)
88/1B MẠC ĐÌNH CHI, P. ĐA KAO, Q.1 TP.HCM
MOBILE: 0902 636 588
WWW.KHONGGIANSONGMEDIA.COM

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 23/GP-BTTTT CẤP NGÀY 5.1.2012
CỦA CỤC BÁO CHÍ - BỘ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG.
IN TẠI CÔNG TY TNHH MTV LÊ QUANG LỘC

ÁNH VÂN NGUYỄN

Sài Gòn cho - Sài Gòn nhận

Bạn đọc thân mến,

Thành phố Hồ Chí Minh, mà trước đây là Sài Gòn, là thành phố không chỉ hội tụ nhiều dòng kiến trúc, mà còn là nơi giao thoa của nhiều nền văn hóa, tín ngưỡng và cũng là nơi mà những dòng người tứ xứ đổ về làm ăn sinh sống.

Sài Gòn nhận vào rất nhiều và cũng cho đi thật hào phóng. Đó cũng là chủ đề của số báo xuân năm nay trên Kiến Trúc & Đời Sống với sự tham gia của các kiến trúc sư, nhà nghiên cứu, nhà báo, nhà văn, họa sĩ: Khương Văn Muội, Cổ Văn Hậu, Trám Hương, Nguyễn Ngọc Tư, Thùy Lê, Nguyễn Vinh Nguyễn, Hà Anh Tuấn, Nguyễn Trần Đức Anh, Lê Anh Đức, Trần Thùy Linh, Trương Gia Hòa...

Cũng trong số báo này, ý kiến của các kiến trúc sư, nhà quản lý, nhà nghiên cứu tại tọa đàm "Chung tay xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt" vừa được Hội Kiến trúc sư TP.HCM phối hợp với Kiến Trúc & Đời Sống tổ chức ngày 8.1.2016 vừa qua sẽ được chuyển đến bạn đọc.

Nhân dịp Xuân Bình Thản, Kiến Trúc & Đời Sống kính chúc Hội Kiến trúc sư TP.HCM, các anh chị kiến trúc sư, các doanh nghiệp, đối tác và bạn đọc gần xa một năm mới Hạnh phúc - An khang - Thịnh vượng.

Hẹn gặp lại bạn đọc vào số báo tháng 3.2016.

Tổng biên tập

PGS.TS.KTS Nguyễn Khôi

Bạn đọc có thể đọc Kiến Trúc & Đời Sống phiên bản điện tử từ các trang web: www.kientrucvadoisong.net; khonggiansongmedia.com, ashui.com; <https://www.facebook.com/kientrucvadoisong> hoặc trên điện thoại, máy tính bảng bằng ứng dụng Viet Bookstore.

King Slide®

Fantastic Design,
Beyond Your Imagination

March 8-11, 2016
Saigon Exhibition & Convention Center
(SECC)
Visit Us at Hall A1, Booth C96

March 11-14, 2016
Jakarta International Expo
Visit Us at Hall B, Booth 38

3M52 Medium Duty Slide- Silent Soft Closing

1A68 SIMPLEX-
Silent Soft-Closing
Undermount Slide

1A88
Push Open with Silent Soft
- Closing Undermount Slide

3M89
Medium Duty
Push-Open Slide

3M51A
Full Extension Ball Bearing Slide
-Soundless / Self-Closing

King Slide® King Slide Works Co., Ltd

www.kingslide.com

Address : No, 299, Shun An Rd., Lu Zhu Dist., Kaohsiung City 82150, Taiwan
Tel : +886-7-959-9688 Fax : +886-7-696-7018 E-mail : sales@kingslide.com

SÀI GÒN CHO - SÀI GÒN NHẬN

12 Nơi hội tụ nhiều dòng kiến trúc
Nguyễn Khởi

14 Lên thành phố là lên Sài Gòn
Khương Văn Mười

18 Đi và nghỉ trên phố đi bộ
Phạm Hy Hưng - Quỳnh Chi

28 Sài Gòn ai cho ai nhận
Nguyễn Vinh Nguyên - Thu Vân

32 Sài Gòn Miền gọi nhớ
Thanh Lan

34 Người miền Tây ở Sài Gòn
Trám Hương

38 Sài Gòn ăn chục bao no
Trương Gia Hòa - Leftstudio

40 Những người bạn Sài Gòn
Thủy Lê - Ngọc Hoài

NHÀ Ở

90 Tĩnh trong ngôi nhà sinh đôi
Lê Anh Đức

106 Thư giãn từ đơn giản
Thu Thủy

112 Fushimi Inari Ngôi đền ngàn cổng
Lam Phong

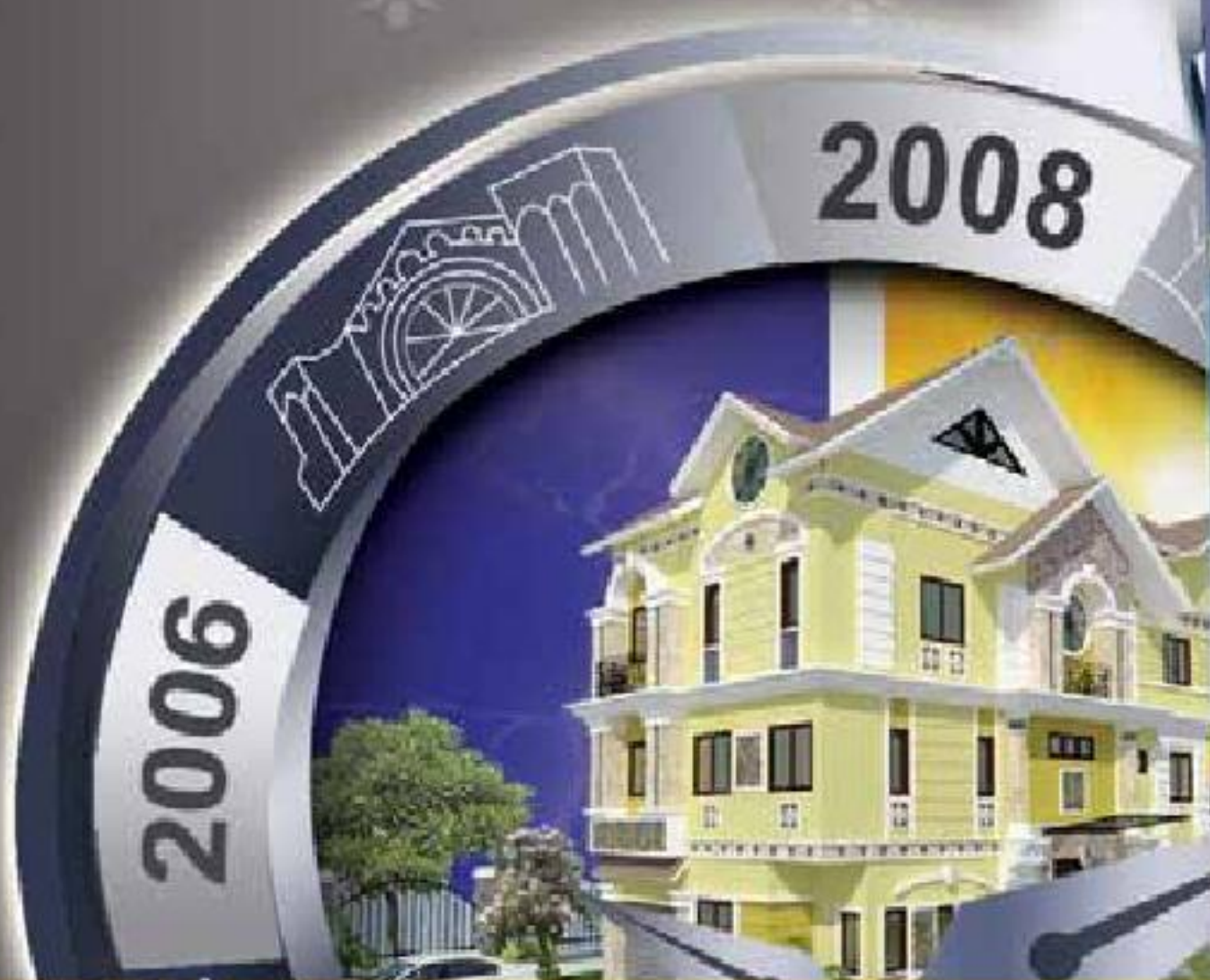
DU LỊCH KIẾN TRÚC

SƠN NERO®

Điểm tô ngôi nhà Việt

SIÊU CHỐNG THẤM

www.neropaint.vn

S 603069: BÀN CAFE TOP OPEN Gỗ Oak tự nhiên, chân sắt. Giá 10.500.000đ (bao gồm 10% VAT)

S 403077: KỆ SÁCH SUN FLOWER.
Gỗ Oak tự nhiên. Giá 13.200.000đ (bao gồm 10% VAT)

S 403071: KỆ TRANG TRÍ. Gỗ Oak tự nhiên.
Giá 1.600.000đ (bao gồm 10% VAT)

S 403076: KỆ TRANG TRÍ. GỖ OAK TỰ NHIÊN.
Giá 2.400.000đ (BAO GỒM 10% VAT)

NỘI THẤT KIM ĐỒ: showroom 22 Dương Quảng Hàm P.7, Q.Gò Vấp, TP.HCM. Website: www.thewoodfactory.com.vn, Hotline 0908230589/08 224 224 25

HỆ THỐNG ĐIỀU HÒA KHÔNG KHÍ CHUYÊN DÙNG CHO CĂN HỘ CAO CẤP

Hệ thống điều hòa 1 dàn nóng kết nối nhiều dàn lạnh (Inverter Multi-Split air conditioning) là hệ thống điều hòa chuyên dùng cho các căn hộ cao cấp.

Với các ưu điểm:

Thẩm mỹ cao:

- Thiết kế dàn lạnh hiện đại, linh hoạt theo nhu cầu sử dụng, phù hợp với không gian nội thất đa dạng.
- Tiết kiệm không gian lắp đặt dàn nóng.

Tiết kiệm chi phí:

- Tổng chi phí đầu tư ban đầu thấp hơn so với máy điều hòa đơn (1 dàn nóng kết nối 1 dàn lạnh) thông thường.
- Công nghệ Inverter tiết kiệm điện năng.
- Dễ dàng lắp đặt, vệ sinh, bảo trì hệ thống.

Để biết thêm thông tin chi tiết, liên lạc

0903 334 105

<http://mitsubishi-electric.vn>

SOFA 3S SCANDI, 360003584 vải thô polyester xám nhạt. Giá 16.900.000đ
GHẾ BÀNH KAPPEL, 3658157 vải polyester, màu xám sẫm 70 x 78 x 60cm. Giá: 2.900.000đ

MD 1078-1S GHẾ BÀNH vải xô polyeste trắng chân sồi BEAR. Giá: 9.900.000đ

SOFA VẢI POLYESTER 2,5 SEAT EGEDAL, 3658152 170x82x81 cm, xám nhạt. Giá: 15.900.000đ

SOFA GIƯỜNG FALSIVEV, 3690093 vải polyester 209x83x85 cm, màu xám. Giá: 16.90.0000đ

JYSK HOÀNG MINH GIÁM: tầng 1 khu D, tòa nhà Mandarin Garden, đường Hoàng Minh Giám, Trung Hòa, Cầu Giấy, Hà Nội. ĐT: 04.3221.6282
JYSK AEON MALL LONG BIÊN: gian hàng T248, Trung tâm thương mại AEON Long Biên, số 27 đường Cổ Linh, P. Long Biên, Q. Long Biên, TP. Hà Nội, ĐT: 04.6666.3686. Hotline: 043.3200.0010. Website: www.jysk.vn

CÔNG NGHỆ HẤP THỤ NHIỆT LÀM NƯỚC NÓNG VÀ TIẾT KIỆM ĐIỆN NĂNG

Sản xuất tại Nhật Bản

Nước nóng đến 70°C

Công nghệ Inverter chỉ có ở
MITSUBISHI ELECTRIC giúp
tiết kiệm điện năng gấp 4 lần.

HỆ THỐNG BƠM NHIỆT CÔNG NGHIỆP LÀM NƯỚC NÓNG

Khách sạn

Khu nghỉ dưỡng

Bệnh viện

Trường học

Hệ thống bơm nhiệt công nghiệp làm nước nóng (Hot water heat pump) - chuyên dụng để làm nước nóng phục vụ cho các công trình: Khách sạn, Khu nghỉ dưỡng, Bệnh viện, Trường học với 3 ưu điểm chính duy nhất chỉ có tại Mitsubishi Electric:

- ✓ Nhập khẩu 100% từ Nhật Bản - Máy nén bảo hành đến 5 năm
- ✓ Cung cấp nước nóng lên đến 70 độ C
- ✓ Công nghệ Inverter hiệu suất cao giúp tiết kiệm điện năng gấp 4 lần và tăng tuổi thọ so với máy làm nước nóng thông thường, chế độ hoạt động luân phiên và tự dự phòng khi có hư hỏng

Để biết thêm thông tin chi tiết, liên lạc

0903 334 105

<http://mitsubishi-electric.vn>

Nơi hội tụ nhiều dòng kiến trúc

Có thể nói trong tất cả các đô thị của Việt Nam, không có nơi nào hội tụ nhiều dòng kiến trúc như ở Sài Gòn - TP.HCM. Ngay từ thuở ban đầu đất Sài Gòn - Gia Định là nơi thu nạp nhiều dòng văn hóa các dân tộc người Việt, Hoa, Chăm, Khơ-Me.

BÀI PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI ANH THU VÂN - TL KT&ĐS

Gần 320 năm trước, những lưu dân từ miền Trung, Bắc đến đây lập nghiệp, rồi các di dân người Hoa vào định cư ở Biên Hòa, Mỹ Tho cũng hội tụ với cư dân bản địa. Sau đó, đất Sài Gòn đã trở thành một trung tâm của cả nước, đón nhận những ảnh hưởng văn hóa Pháp, Mỹ qua các giai đoạn thăng trầm của đất nước. Sự đa dạng văn hóa là tiền đề cho một cơ cấu nhiều dòng kiến trúc của Sài Gòn, và chính nó đã làm nên bản sắc kiến trúc đô thị đặc trưng mà hiếm nơi nào có được. Ngày nay trong lòng đô thị Sài Gòn - TP.HCM đang lưu giữ nhiều di sản kiến trúc quý hiếm.

Trước hết đó là những di sản kiến trúc của người Việt với những phố xá tập trung dọc theo các quan lộ, kênh rạch tạo nên hình ảnh "trên bến dưới thuyền". Nhà cửa rộng lớn thích hợp với phong thổ, mái lợp ngói cột điều mộc, vách trát đất sét lên sườn tre rồi tô hồ. Nhiều nhà cao tầng, sàn bằng ván xếp hàng dọc theo bờ kênh, bờ sông hay dọc theo đường cái rộng rãi, quang đãng... "Đó là những nếp nhà nửa đô thị, nửa nông thôn. Tại các phố thị nhà phát triển thêm tầng lầu, mặt bằng kéo dài dạng nhà ống, bố trí kho hàng và bến thuyền dọc theo kênh rạch...", theo thời gian chúng đã biến thành những dãy nhà phố đặc trưng đông đúc.

Năm 1772 với sự xuất hiện của Lũy Bán Bích dài gần 10km bao bọc một địa bàn rộng 50km² đánh dấu một bước phát triển của đô thị Sài Gòn đầy đủ hai yếu tố "thành và thị". Năm 1790, Gia Long cho xây dựng thành Quy theo kiểu Vauban, thành này có tên gọi là Gia Định thành hay Phiên An thành. Đến năm 1836, Minh Mạng cho phá thành này và xây lại thành mới ở đông bắc thành cũ, gọi là thành Phụng với mặt

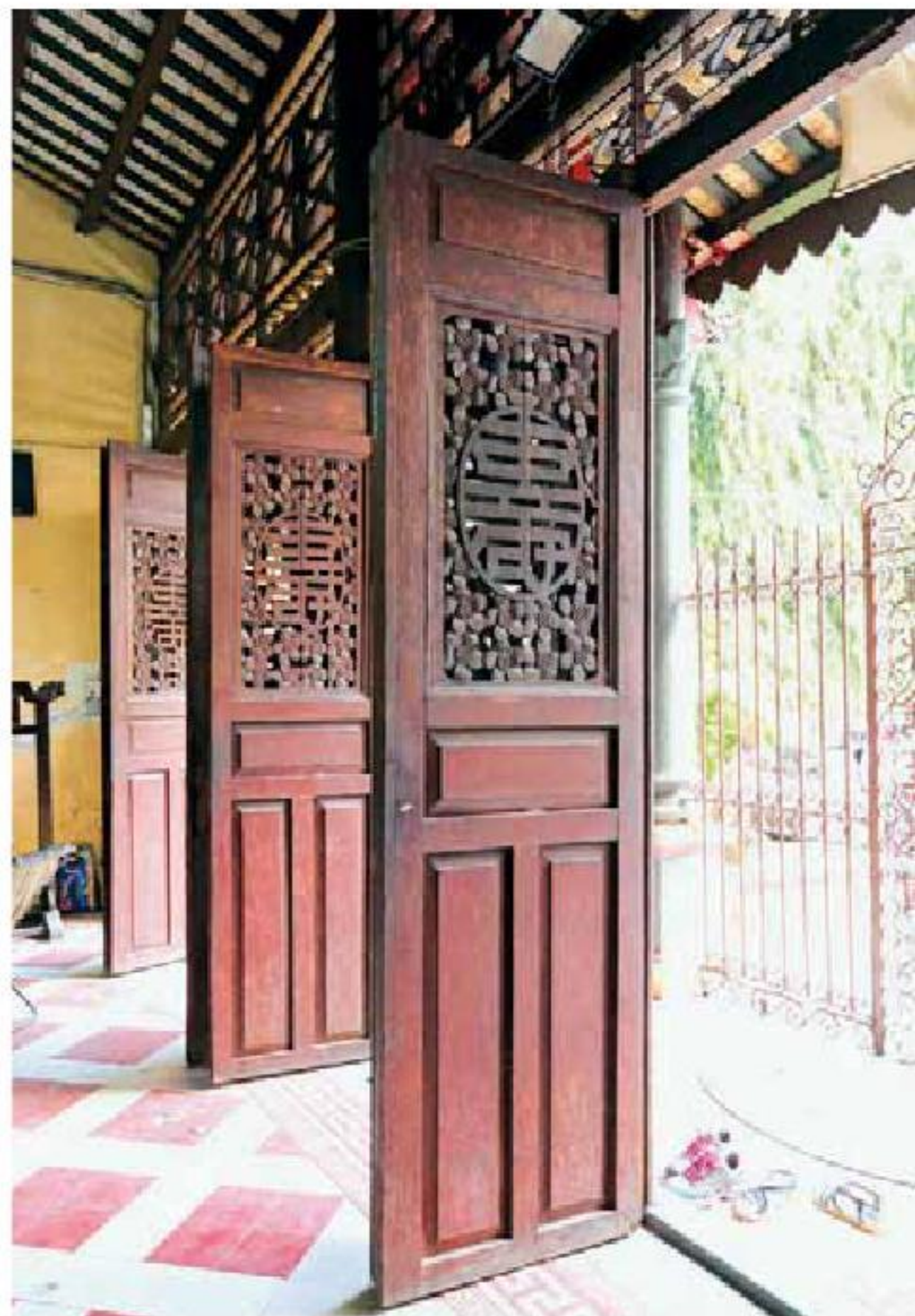
bằng hình vuông. Thành này bị thực dân Pháp tấn công vào năm 1859 và phá hủy. Những dấu vết còn lại hiện đang nằm trong lòng đất rất có giá trị về khảo cổ học.

Đọc theo các đường thủy bộ ngoài phố xá phải kể đến các ngôi chợ như chợ Bến Thành, chợ Cầu Muối, chợ Sỏi, chợ Quán... Trong số đó tiêu biểu nhất là chợ Bến Thành. Ban đầu ngôi chợ nằm bên bờ sông Bến Nghé, cạnh bên sông gần thành Gia Định. Bến này dùng cho hành khách vãng lai và quân nhân vào thành, vì vậy nên mới gọi là Bến Thành. Chợ lúc ban đầu được xây dựng bằng gạch, khung nhà gỗ mái lợp lá. Kiến trúc chợ Bến Thành lúc bấy giờ mang được nét truyền thống, được mô tả như là phố chợ, nhà cửa trù mật dọc theo bờ sông. Cạnh chợ dọc theo sông Bến Nghé các ghe thuyền thường đậu chen chúc tạo thành một phố nổi trên mặt nước. Năm 1859, Pháp chiếm thành Gia Định, quân ta dùng hỏa công thiêu rụi cả thành phố, tất nhiên chợ Bến Thành cũng bị thiêu hủy. Sau đó người Pháp cho xây lại ở phía Nam kênh lập, nay là đại lộ Nguyễn Huệ. Ngôi chợ được xây bằng cột gạch, vữa vôi, mái lợp ngói, cả thảy có năm gian, riêng gian hàng thịt được lợp bằng tôn, nền lát đá xanh. Do nằm ở vị trí thuận tiện, nơi hợp lưu của hai tuyến đường thủy là Kinh Lớn và rạch Cầu Sầu (nay là đường Hàm Nghi) nên ghe thuyền có thể cập bến dễ dàng.

Tuy nhiên, khoảng giữa năm 1911, ngôi chợ đã trở nên cũ kỹ, có thể sụp đổ bất cứ lúc nào. Để tránh tai họa, người Pháp lại lựa chọn một địa điểm mới trên cái ao Mairais Boresse được lập lại để xây dựng chợ Bến Thành ngày nay. Sau hai năm thi công, đến năm 1914 thì khánh thành. Kiến trúc chợ từ đó đến nay về cơ bản không có gì thay đổi và theo thời gian chợ Bến Thành đã trở thành một biểu tượng của Sài Gòn - TP.HCM.

Cùng với chợ búa và kiến trúc nhà ở truyền thống, ngôi đình cũng được chú trọng. Trong sinh hoạt văn hóa cộng đồng và đời sống tâm linh của người Việt, đình chiếm vị trí rất quan trọng. Những lưu dân phương Bắc vào định cư, khẩn hoang lập nghiệp, khi đã lập làng lập ấp xong thì việc dựng đình là việc làm trước tiên. Đình là nơi thờ Thành Hoàng, vốn là người có công với dân với nước, xóm làng, được cộng đồng cư dân kính trọng, được tôn lên bậc thần thánh, thờ phụng trong đình, Thành Hoàng luôn che chở cho dân làng sinh sống bình yên, thịnh vượng. Những ngôi đình nổi tiếng đất Gia Định xưa là đình Phú Nhuận, đình Hạnh Thông Tây... Trong số đó, đình Hạnh Thông Tây là một trong những ngôi đình cổ xưa nhất, được xây dựng vào khoảng năm 1679 ở Gò Vấp. Nét độc đáo của ngôi đình thể hiện ở phần chánh điện gồm hai tòa nhà kiểu tứ trụ mái liền nhau theo kiểu "trùng thiềm điệp ốc". Phía trước có ba hương án gỗ hình vuông được chạm khắc tinh xảo. Trên nóc điện có tượng "lưỡng long tranh châu" bằng gốm men xanh rất đẹp. Ở khu vực chính giữa là bàn thờ bằng gỗ được chạm lộng, chạm nổi hình "lưỡng long triều nhật" sống động. Đặc sắc nhất là trang thờ thần với đề tài "lưỡng long triều nguyệt" được chạm khắc tinh xảo và kỳ công nhất. Dù trải qua bao thăng trầm của lịch sử, đình Thông Tây Hội vẫn lưu giữ gần 40 hiện vật quý: bao lam, hoành phi, câu đối, trang thờ... Với những đường nét màu sắc sơn son thiếp vàng gần như nguyên vẹn.

Đình Phú Nhuận được xây dựng vào khoảng năm 1818 và đến năm 1852 được xây lại trên địa điểm hiện nay. Đình có hai trục, trục chính nằm bên phải có nhà võ ca, võ quy, chánh điện. Trục phụ gồm sân đình, nhà thảo bặt, nhà túc, sân thiên tỉnh, nhà bếp và nhà kho. Mái đình lợp ngói âm dương, trên đỉnh có trang trí "lưỡng

Ảnh trên Các hoa văn được thiết kế theo chủ đề riêng như tứ linh, tứ quý, hoa, điều... cho từng ngôi đình, chùa, miếu

long tranh châu" bằng gốm. Kết cấu khung cột, vữa vôi, theo cấu trúc cổ truyền.

Chánh điện là nơi thờ thần, được xây dựng theo kiểu tứ tượng, mặt bằng vuông, dạng kiến trúc đặc thù của đình làng Nam bộ. Các bàn thờ được sắp xếp thành ba dãy, hai dãy hai bên bàn thờ tả ban Bà Chúa Xứ và hữu ban thờ Đông Nam Sát Hải Đại tướng quân. Đình Phú Nhuận cũng như đình Hạnh Thông Tây rất có giá trị về văn hóa - xã hội và đã được Bộ Văn hóa - Thông tin xếp hạng di tích kiến trúc nghệ thuật quốc gia.

Cùng với quá trình định cư lập làng xây đình, chùa làng cũng xuất hiện nhằm đáp ứng nhu cầu tâm linh, cầu sự yên bình trong cuộc sống. Trải qua bao thăng trầm của lịch sử, phần lớn các ngôi chùa Việt bị phá hủy đến nay còn lại không nhiều. Đó là các ngôi chùa Trường Thọ ở Gò Vấp, chùa Tứ Ân, chùa Gò (Phụng Sơn tự), chùa Giác Viên ở quận 11, chùa Giác Lâm ở quận Tân Bình, chùa Phước Tường ở quận Thủ Đức...

Tổ đình Giác Lâm là ngôi chùa cổ nhất ở Sài Gòn - TP.HCM. Chùa được xây dựng vào năm 1744 trên gò Cẩm Sơn đến nay đã được 271 năm. Theo sử chép vào năm 1774 thiền sư Tổ Tông - Viên Quang về đây trụ trì, từ đó có tên là Giác Lâm cho đến ngày nay. Ngôi chùa là trung tâm đào tạo về kinh điển, giới luật đầu tiên cho các chư tăng ở Nam bộ.

Ảnh trên Với sự đa dạng và phong phú các loại hình kiến trúc Pháp cùng với di sản kiến trúc đồ sộ của các tộc người anh em đã góp phần làm thay đổi diện mạo đô thị Sài Gòn. **Ảnh trang bên** Mặt đứng chùa Bà Thiên Hậu với lối kiến trúc đặc trưng kiểu chùa chiền của người Hoa.

Chùa có lối kiến trúc chữ Tam gồm ba dãy nhà ngang nối liền nhau (không kể các nhà phụ) chính điện, giảng đường và trai đường.

Chính điện tổ đình Giác Lâm có kiểu kiến trúc nhà ở dân gian truyền thống một gian hai chái với bốn cột chính gọi là tứ trụ, mái lợp ngói máng xô. Nội thất được bố trí theo kiểu "tiền Phật, hậu tổ". Phía trước chính điện thờ Phật A Di Đà, Thích Ca, Di Lặc. Phía sau chính điện là bàn thờ tổ, thờ chí vị tổ sư tiền bối đã trụ trì. Đối diện với bàn thờ tổ là giảng đường. Nhìn chung nội thất điện khá rộng và sâu, các cột được chạm khắc câu đối thiếp vàng công phu. Giữa các hàng cột là các cửa vòng, cũng được thếp vàng, chạm trổ các đề tài truyền thống như tứ linh, tứ quý, hoa điệu. Trong chùa có 113 pho tượng bằng gỗ và 7 tượng được đúc bằng đồng rất có giá trị nghệ thuật.

Trước chùa có đặt tượng Quan Thế Âm Bồ Tát dưới cây bồ đề do Đại đức Narda mang từ Sri-Lanka sang trồng từ năm 1953. Kiến trúc chùa hài hòa với địa thế gò đồi cảnh quan cây xanh xung quanh. Tạo nên một khung cảnh vừa cổ kính vừa u tịch nơi cửa Phật. Chùa được Bộ Văn hóa - Thông tin công nhận là di tích lịch sử - văn hóa quốc gia.

Đối với Sài Gòn - TP.HCM khi nói đến văn hóa người Hoa người ta nghĩ ngay đến Chợ Lớn. Ngược dòng thời gian vào khoảng năm 1776 khi những người Hoa ở Cù Lao Phố chạy về định cư ở Đê Ngạn (sau này gọi là Chợ Lớn) thì từ đó Chợ Lớn mới thật sự phát triển. Do nhu cầu, người Hoa xây phố, lập chợ buôn bán và dần trở thành một trung tâm thương mại lớn nhất cả nước với những khu phố buôn bán sầm uất, những con đường, cửa hiệu cùng lối kiến trúc rất đặc trưng, những mái nhà lợp ngói ống, những cửa hàng chuyên doanh như phố thuốc bắc Hải Thượng Lãn Ông, Lương Như Ngọc, Triệu Quang Phục, các tiệm ăn, xưởng thủ công...

Xen lẫn vào các khu phố người Hoa còn có các đình chùa, hội quán. Chúng đã góp phần tạo nên bản sắc văn hóa cho vùng đất Sài Gòn - Gia Định xưa.

Một trong số những kiến trúc nổi tiếng ở Chợ Lớn phải kể đến chùa Bà Thiên Hậu. Ngôi chùa tọa lạc tại số 710 Nguyễn Trãi, quận 5. Đây là một trong những ngôi chùa cổ nhất của người Hoa được xây dựng vào năm 1760.

Chùa có lối kiến trúc rất đặc trưng, kiểu chùa chiền của người Hoa với cổng tam quan cách điệu, cửa vào ở chính giữa và hai cửa vào hành lang hai bên phù hợp với công năng sử dụng của công trình. Phần kiến trúc chính giữa gồm bốn ngôi nhà liên kết nhau tạo thành mặt bằng chữ khẩu. Ba dãy nhà ở giữa tạo thành tiền điện, trung điện và hậu điện, giữa còn có sân thiên tỉnh (giếng trời) để lấy ánh sáng cho hậu cung và thoát khói hương. Dọc theo phần kiến trúc chính là hai dãy hành lang nối liền từ ngoài vào bên trong chùa.

Trang trí trong dùng nhiều phù điêu bằng gốm, tượng tròn với các đề tài chim, hoa lá và hoành phi dày đặc từ nóc chùa, mái đền bàn thờ, vách tường...

Kỹ thuật xây dựng chùa dùng vì kèo khung gỗ được sơn son, viền vàng xanh, trên cột gắn các câu đối màu đỏ, mái lợp ngói ống trắng men xanh vàng cũng là điểm đặc trưng của kiến trúc chùa Hoa.

Chùa Bà Thiên Hậu là nơi sinh hoạt văn hóa tinh thần của cộng đồng người Hoa ở TP.HCM. Không những thế đây còn là một di tích có giá trị về mặt lịch sử, kiến trúc, điêu khắc. Chùa được công nhận là di tích văn hóa - nghệ thuật quốc gia.

Năm 1859, thực dân Pháp chiếm Sài Gòn và sau khi thành Gia Định bị thất thủ thì trên vùng đất hoang tàn này, thực dân Pháp đã tiến hành xây dựng một trung tâm hành chính công thương nghiệp mới, mở đầu cho sự giao lưu với văn hóa phương Tây.

Bước đầu của kiến trúc Pháp ở Sài Gòn được đánh dấu bằng các công trình được xây dựng vào giai đoạn "các đô đốc toàn

quyền" ban đầu là những kiến trúc "thực dân tiền kỳ" với những sản phẩm kiểu kiến trúc quân sự như trại lính, xưởng đóng tàu Ba Son, tổng kho quân nhu...

Chỉ sau quyết định của Hoàng đế Napoleon III năm 1865 chính thức xác nhận nước Pháp sẽ ở lại vĩnh viễn đất Nam kỳ, kiến trúc Pháp đã có những chuyển biến mạnh mẽ, xuất hiện các công trình hành chính, nhà thờ, thương mại, bệnh viện, trường học... có phong cách kiến trúc cổ điển, Roman, Gothic hay tân cổ điển có chú ý đến khí hậu nhiệt đới và bước đầu sử dụng những mô típ trang trí lấy đề tài văn hóa bản địa như Nhà thờ Đức Bà, Bưu Điện, Dinh Xã Tây (nay là UBND TP.HCM), tòa án...

Sau chiến tranh thế giới thứ I, công cuộc khai thác thuộc địa lần thứ 2 bắt đầu. Người Pháp đã có nhiều cố gắng tìm kiếm một phong cách kiến trúc mới, đó là phong cách kiến trúc Đông Dương. Phong cách này đã kết hợp được một cách hài hòa giữa hai nền văn hóa Đông - Tây mà cho đến nay vẫn cho nhiều bài học quý giá như Bảo tàng Lịch sử trong Thảo Cầm Viên.

Cuối cùng là sự xuất hiện các công trình mang phong cách "kiến trúc hiện đại nhiệt đới", trong đó đã sử dụng công nghệ và vật liệu mới có tính đến những đặc thù của nền văn hóa phương Đông và khí hậu địa phương như đường Saint Paul (Viện Mát TP.HCM), chợ Bến Thành (mới), chợ Tân Định...

Chính các phong cách kiến trúc tân cổ điển, phong cách kiến trúc Đông Dương và phong cách kiến trúc hiện đại nhiệt đới đã góp phần tạo nên tiền đề cho sự phát triển của nền kiến trúc Việt Nam sau này.

Như vậy với sự đa dạng và phong phú các loại hình kiến trúc Pháp cùng với quỹ di sản kiến trúc đồ sộ của các tộc người anh em đã góp phần làm thay đổi diện mạo đô thị, chúng như một phần máu thịt tất yếu góp phần làm nên tính Sài Gòn xưa và cũng là nền móng vững chắc cho sự phát triển của kiến trúc đô thị mang sắc thái riêng của TP.HCM ngày nay.

Thư giãn từ đơn giản

Ngôi nhà nằm trong khu dân cư mới ở quận 9 là dạng nhà xây sẵn phần thô với kiến trúc bên ngoài giống nhau. Chủ nhân là một kiến trúc sư đã cải tạo lại ngôi nhà theo ý mình với quan niệm nhà là nơi ở một cách thoải mái thư giãn nhờ không gian đơn giản.

BÀI VÀ ẢNH THU THÚY

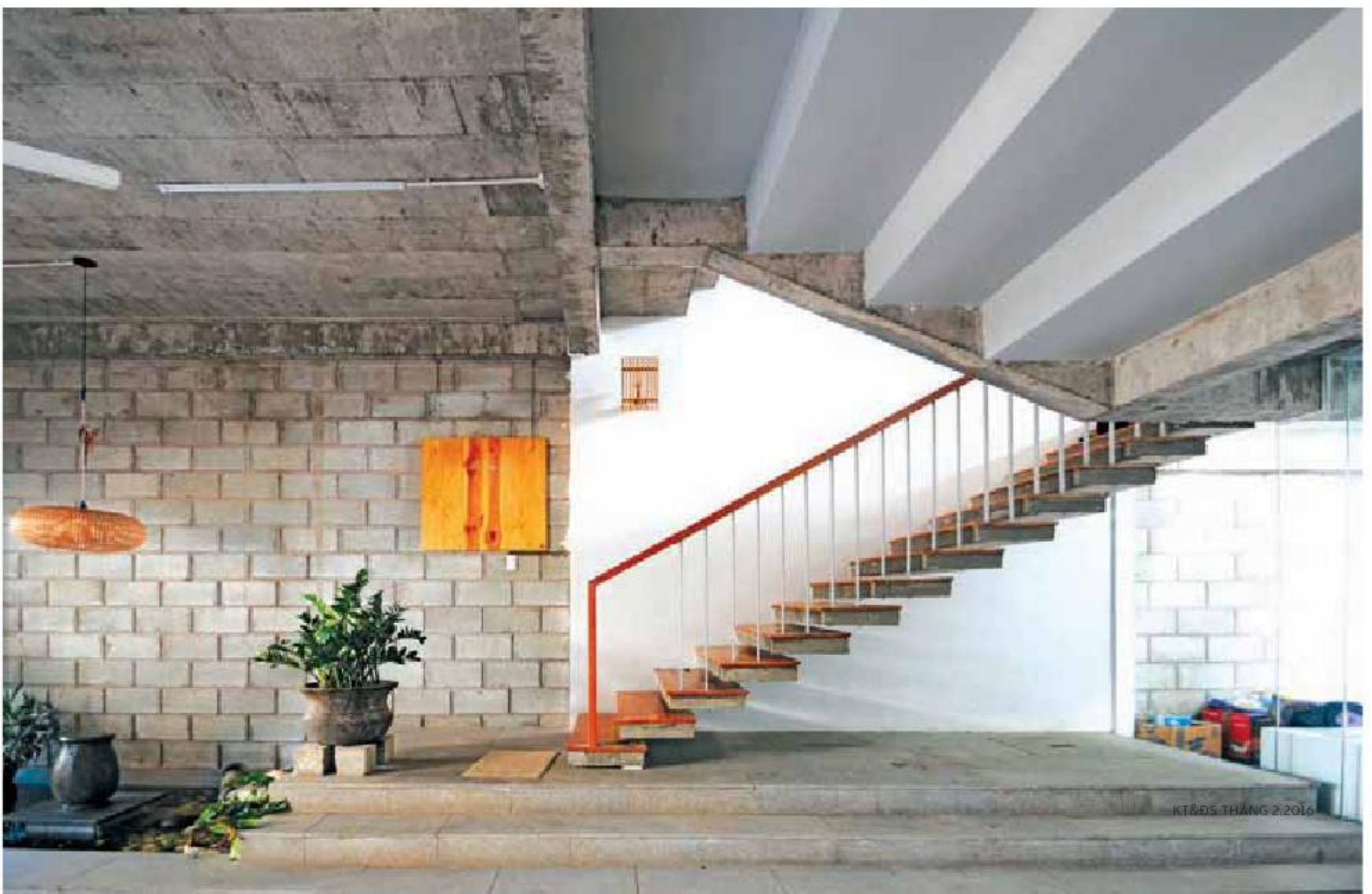
Ý của chủ nhân cũng muốn dành phần nhiều diện tích cho sinh hoạt công cộng để cha mẹ con cái có nhiều không gian cùng nhau chia sẻ. Thiết kế cũng đi theo quan niệm: cuộc sống bên ngoài có quá nhiều căng thẳng nên khi ở nhà các thành viên cần có nhiều hoạt động gắn bó chia sẻ với nhau.

Ở ngôi nhà này, lầu một được rộng mở hoàn toàn không có vách ngăn và chạy suốt từ mặt tiền ra phía sau là một không gian lớn với phòng khách, bếp và phòng ăn. Để tạo sự đa dạng, các khu

vực được phân chia bởi độ cao khác nhau. Phòng khách được nâng cao, các bậc thêm được làm rộng chạy suốt chiều ngang của ngôi nhà tạo như những chiếc ghế để ngồi chơi, đánh đàn, thư giãn. Bếp là khu vực đặc biệt của ngôi nhà với không gian trần cao, ánh sáng tràn ngập, một ban công rộng nhìn ra vườn. Một chùm phôi hợp của vài chiếc đèn với chất liệu dân dã mây đan, lụa bọc. Khi đèn bật lên tạo điểm nhấn và tạo sự âm áp thu hút cho cả không gian cao rộng này dường như nhỏ lại.

Ảnh hai trang Cầu thang khá rộng rãi để bố trí phòng ngủ và tạo những khoảng hở để không khí lưu thông trong nhà

Ảnh hai trang Dù ở bất kỳ góc nào của ngôi nhà, màu xanh của cây cối, ánh nắng luôn tràn ngập. Các vật liệu sử dụng bằng nhiều chất liệu nhưng tạo nên sự hài hòa, gần gũi và quen thuộc

Phòng ngủ thiết kế hai phòng liền kề và chỉ cách nhau một vách trượt linh động để phù hợp với trẻ nhỏ.

Hệ thống cầu thang tổ chức dọc một bên nhà. Từ lầu một lên đến tầng thượng là một cầu thang thẳng chạy suốt hai tầng là giải pháp tiết kiệm không gian. Cầu thang này giống như một hành lang liên kết các khu vực chức năng. Cầu thang như vậy cho những khoảng rộng để bố trí phòng ngủ. Các bậc cầu thang xương cá để lại những khoảng hở để không khí lưu thông trong nhà.

Cách sử dụng vật liệu được tính toán đơn giản, mộc mạc không quá tốn kém. Trần được xử lý có chỗ để một lộ phân bê tông như một cách trang trí, các vật liệu gạch mộc được để trần có phần thô ráp. Gạch bông trang trí bếp là gạch thanh lý và gạch lát sàn đơn giản và chỉ là loại hai. Tuy vậy khi kết hợp các vật liệu tạo nên sự hài hòa và thể hiện sự gần gũi và quen thuộc.

Ảnh trên và dưới Không gian công cộng dành cho sinh hoạt gia đình được ưu tiên trong khâu thiết kế

Thiết kế: KTS Vũ Trung Điệp
Công ty Saigon Building Wokrshop,
82 khu Khang An, P. Phú Hữu, Q.9, TP.HCM

ĐẶT BÁO LIỀN TAY TRAO NGAY QUÀ TẶNG

Mời bạn đọc vào trang web kientrucvadoisong.net để xem đầy đủ hình ảnh cụ thể và chọn quà theo ý thích

ĐẶT BÁO MỘT NĂM (trong đó có số xuân giá 47.000đ/cuốn)

bạn đọc được giảm **15%** giá còn **255.000Đ** (12 kỳ) hoặc được chọn một trong **CÁC MÓN QUÀ** sau của UMA: hai chiếc tách UMA, Bộ BUCK (6 miếng lót phần ăn và 6 lót ly)

ĐẶT BÁO HAI NĂM (trong đó có 2 số báo xuân) bạn đọc được giảm **15%** giá còn **510.000Đ** (24 kỳ) hoặc được chọn một trong những **PHẦN QUÀ** dưới đây (giá trị có thể lên đến trên 200.000đ/phần quà):

1. Thổ RAI bằng tre
2. Kệ vải 2 tầng TODAY
3. Bộ tách trà (1 bình 6 tách)

Hoặc một trong bốn sản phẩm của UMA (4,5,6,7) + Một trong ba sản phẩm của L.A.V.A.N.T.O (8,9,10)

4. Đèn xông tinh dầu 6 màu KASHMIR
5. Ghế lót nôi NIKOS
6. Khung hình PHOTO MAN
7. Khung hình Memory Land

8. Xe mô hình
9. Bốn miếng lót ly
10. Hộp đựng danh thiếp.

HÃY GỌI ĐỂ ĐƯỢC PHỤC VỤ TẬN NƠI

TP.HCM VÀ CÁC TỈNH THÀNH KHÁC
08 38229314
hoặc **0902636588**

HÀ NỘI **0913039857**
ĐÀ NẴNG **0913494640**
CẦN THƠ **0934714351**

Chương trình chỉ áp dụng cho bạn đọc ở TPHCM. Số lượng quà tặng có hạn nên ưu tiên cho bạn đọc đặt báo sớm.

LIFE SPACE
media
COMPANY LIMITED

▶ **Liên hệ ban đọc**

88/1B Mạc Đình Chi,
P. Đa Kao, Q.1, TP.HCM. ĐT: 08.38229314.
Email: bandoc.ktds@gmail.com

▶ **Liên hệ quảng cáo**

Phòng kinh doanh Công ty TNHH Không Gian Sống Media
88/1B Mạc Đình Chi, P. Đa Kao, Q.1, TP.HCM. ĐT: 0902 636 588.
Email: kinhdoanh.ktds@gmail.com

chăm sóc từng **M²** ngôi nhà của bạn

FUSHIMI INARI

NGÔI ĐỀN NGÀN CỔNG

Ở Nhật Bản, mỗi khi nhìn thấy kiến trúc giản đơn gồm hai trụ đứng, trên đỉnh trụ có một đến hai thanh ngang, đó chính là Torii (điều cư - nơi cư trú của loài chim), cũng là dấu chỉ để nhận biết về đền Thần Đạo (Shinto) trong tín ngưỡng dân gian Nhật Bản. Mỗi đền có ít là một Torii, riêng với đền Fushimi Inari ở Kyoto, có hàng ngàn chiếc Torii như thế.

BÀI VÀ ẢNH LAM PHONG

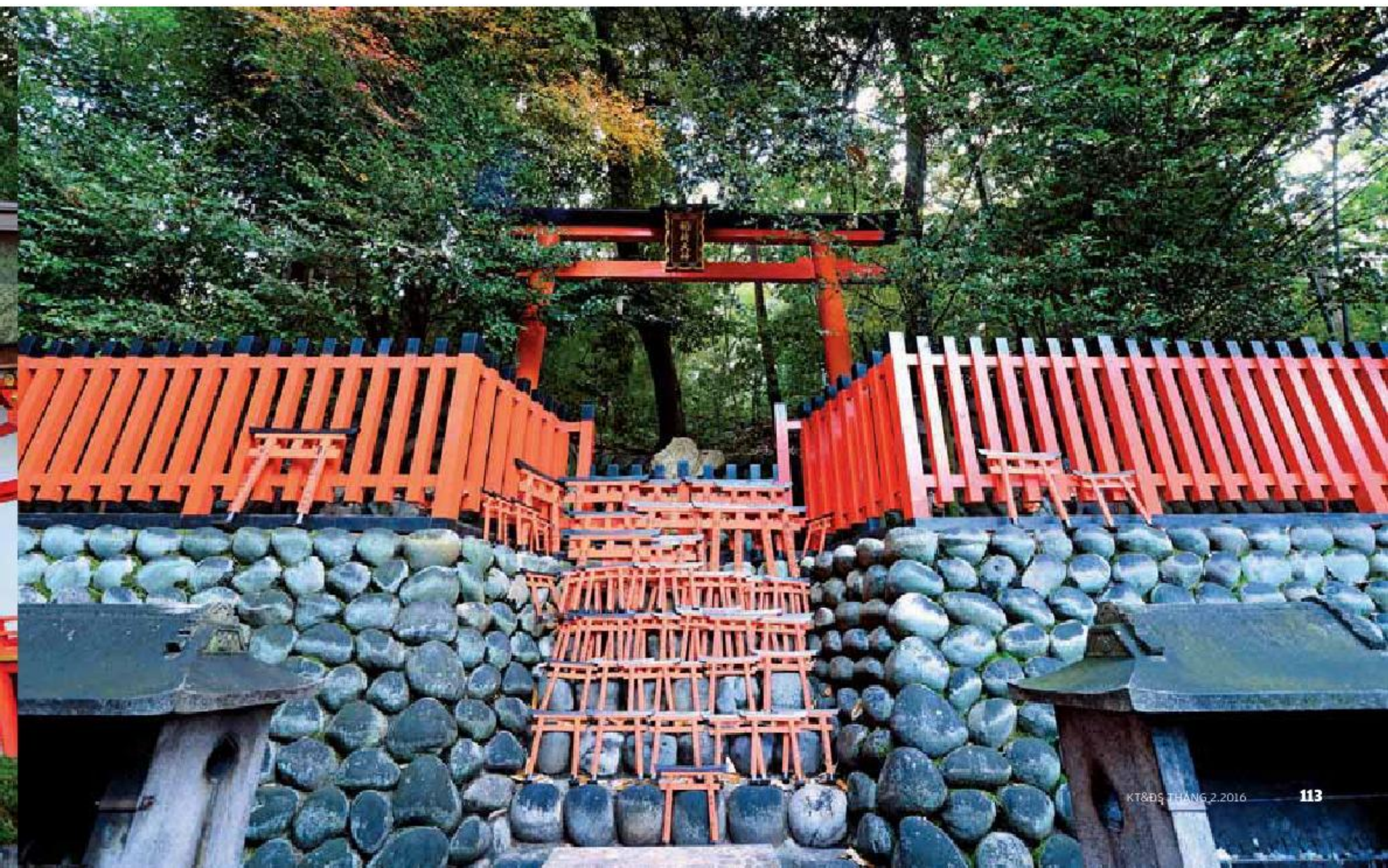
Trong Thần Đạo, tương truyền có đến hơn 8 triệu triệu vị thần khác nhau, và toàn nước Nhật có khoảng 80.000 ngôi đền, Inari là vị thần lúa gạo, hoa màu... nên được kính thờ nhiều nhất, với thông kê khoảng gần phân nửa số đền thần đạo ở Nhật có thờ Inari. Ở cố đô Kyoto, ngôi đền Fushimi Inari được xây dựng ở vị trí như hiện tại từ năm 965 dưới thời Heian (Bình An) 794-1185, và là đền thờ Inari lớn nhất toàn nước Nhật. Điểm độc đáo của ngôi đền, không chỉ từ những tòa kiến trúc cổ mà còn là những chiếc cổng Torii với thông kê đã có hơn 5.000 (có tài liệu ghi là 10.000), được người dân cung tiến, xây dựng bao quanh đền, tạo thành một quần thể kiến trúc ngoạn mục.

Trở lại câu chuyện Torii, đây là nét tiêu biểu của Thần Đạo, vừa là biểu tượng, vừa là dấu mốc để phân định ranh giới giữa phạm tục và thần linh, giữa thế giới con người và nơi cư ngụ của các vị thần. Có nhiều lý giải về sự ra đời của Torii gắn với vị thần cao cả nhất của Thần Đạo là Thiên Chiếu Đại Ngự Thần (Amaterasu) - còn gọi là nữ thần mặt trời, được xem là thủy tổ của

hoàng gia Nhật Bản và Thiên Hoàng. Truyền thuyết kể rằng khi ngự trên thiên giới, nữ thần Amaterasu thường sai sứ giả là một loài chim đi khảo sát tình hình nơi hạ giới, và chiếc cổng Torii ở ranh giới giữa phạm tục và thần linh là nơi vị sứ giả dừng chân nghỉ. Chiếc cổng làm nơi chim đậu từ đó hình thành như một dấu chỉ nhận biết về đền Thần Đạo, và cũng mang biểu trưng cho sự hưng vượng, sung túc.

Theo thông kê toàn nước Nhật, có khoảng 26 phong cách kiến trúc Torii khác nhau như Kasuga, Sashima, Ryobu, Myojin, Hachiman, Shinmei... Tên gọi các phong cách thường cũng là tên ngôi đền có loại hình kiến trúc Torii đó, trong đó phong cách Myo-

Ảnh trang bên Kiến trúc cổng tháp Romon được tướng quân Toyotomi Hideyoshi dựng nên từ 1589
Ảnh dưới Tòa kiến trúc nơi diễn ra các buổi trình diễn kịch Noh truyền thống Nhật Bản

jin là phổ biến nhất. Lý giải về kiểu dáng của các Torii là vì có nhiều loài chim mang móng vuốt khác nhau, nên tùy vào đó mà thanh ngang của Torii cũng được thiết kế khác biệt để các loài chim đậu lên một cách thoải mái.

Torii ở đền Fushimi Inari mang phong cách kiến trúc Myojin, hàng ngàn chiếc Torii ở Fushimi Inari được lý giải rằng thần Inari thường ban cho nông nghiệp được mùa, nông dân âm nọ, đến khi nông nghiệp quanh vùng dần thay thế bằng công nghiệp, các công ty, các ông chủ lớn nhỏ cũng tìm đến đền cầu xin việc làm ăn thuận lợi, khi lời cầu được đáp ứng, họ trở lại cung tiến, góp tiền xây nên các cổng đền để tỏ lòng cảm ơn thần, hình thành nên những con đường Sando (tham đạo) với hàng ngàn Torii liên kế nhau (Senbon Torii), dẫn lối lên đền chính, cảm giác đi dưới các Torii dày đặc ở

Fushimi Inari giống như đang đi trong một đường hầm ngập màu đỏ son đặc trưng trong kiến trúc xây đền và Torii của Thần Đạo.

Mất khoảng 3 giờ để có thể đi hết con đường Torii dẫn lên đỉnh núi, nơi ngoạn cảnh cô đô Kyoto từ trên cao. Kiến trúc tổng thể đền Fushimi Inari mang nhiều nét tương đồng như các đền Thần Đạo khác, cũng với các công trình chính như cổng đền (Torii), tham đạo (Sando), bồn nước thanh tẩy (Temizuya), nhà diễn kịch – Thần lạc (Kagura), nhà dâng lễ vật (Haiden), chánh điện (Honden)... mỗi kiến trúc mang một nét đặc trưng riêng, sử dụng ba gam màu chủ đạo gồm: đỏ, trắng, và các tông trầm như đen, màu rêu, xanh đồng của các chi tiết mái lợp, cả quần thể ẩn dưới tán rừng thông, tạo thành một không gian thờ tự uy nghiêm, thành kính, là một cảnh quan đẹp nhất trong số các đền thần đạo khác miền cô đô Kyoto. **lil**

Ảnh trên Torii ở đền Fushimi Inari có giá trị xây dựng thấp nhất là 130.000 yen (khoảng 25 triệu đồng), tên người cúng tiến cùng năm tháng, ngày giờ thường được ghi lên Torii. **Ảnh dưới** Lan can trang trí ở cây cầu đá Thập Thạch Kiều thật tinh xảo, thể hiện tay nghề hoàn hảo của thủ công Nhật Bản. phiên, lo toan...

Ảnh trên Những “đường hầm” Torii dài hun hút trên đường lên đỉnh núi. Ảnh dưới Đẹp trong từng chi tiết trang trí, hòa hợp cùng cảnh quan thiên nhiên là hình ảnh quen thuộc trong các ngôi đền Thần Đạo của Nhật Bản

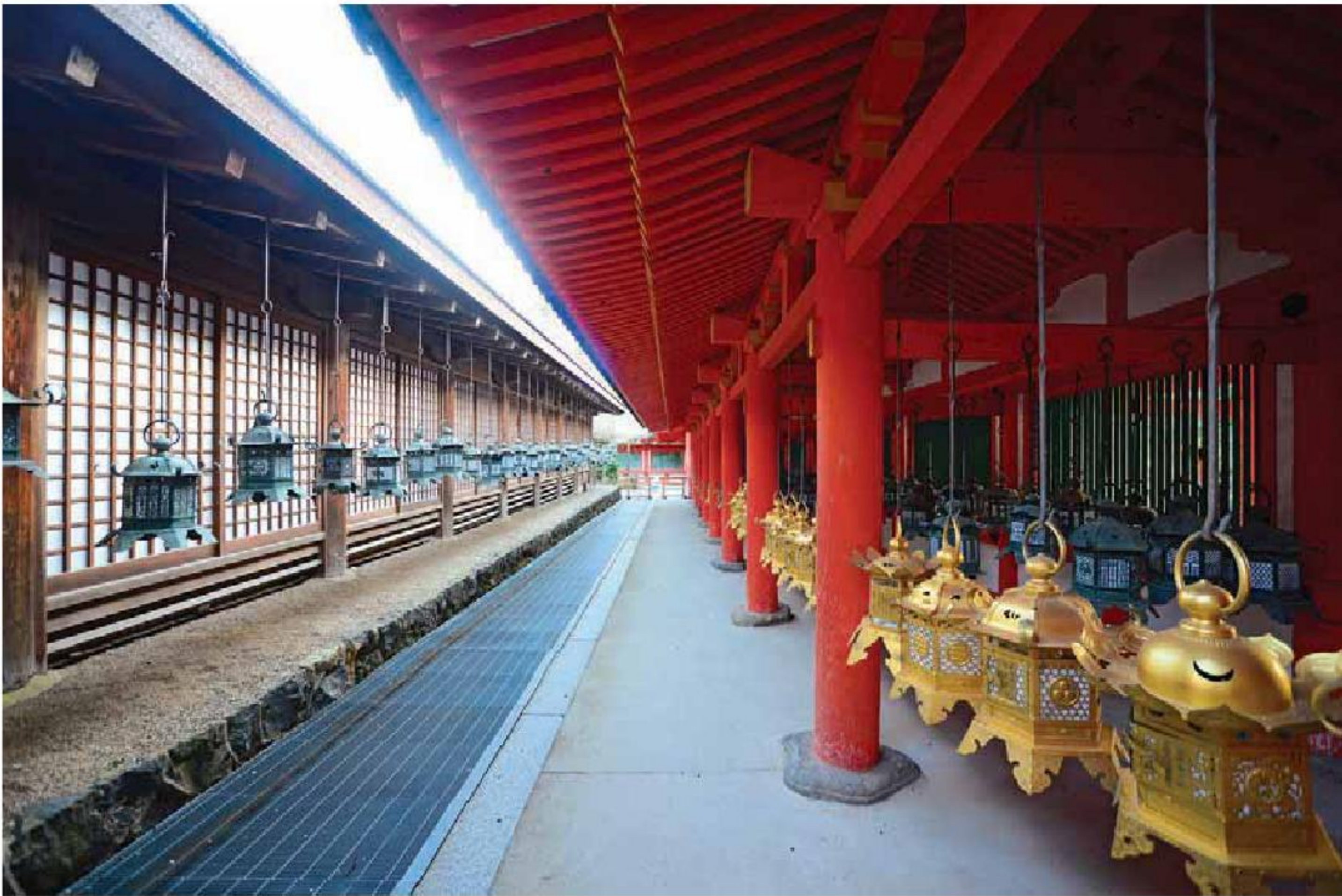
NHỮNG CÂY ĐÈN THỂ KỶ Ở KASUGA

3.000 cây đèn lồng, đèn đá cả ngàn năm tuổi, mang đủ kích cỡ xếp liền kề nhau ở ngôi đền thần đạo Kasuga miền kinh đô cũ Nara của Nhật Bản, tạo thành một quần thể công trình đặc biệt, được công nhận là di sản độc đáo, là điểm đến không nên bỏ qua khi đến Nara.

BÀI VÀ ẢNH NGUYỄN ĐÌNH

Ảnh trên trang bên Kiến trúc đền Thần đạo Kasuga ở Nara được xây dựng từ năm 768 **Ảnh dưới trang bên** 2.000 cây đèn đá bố trí dọc lối đi dẫn lối lên đền chính **Ảnh dưới** 1.000 cây đèn đồng được treo khắp không gian đền, những đèn mới được cung tiến mang màu vàng đồng, càng qua thời gian, lớp đồng xuống màu lên ten xanh cổ kính

Thực vùng Kansai ở khu vực nam trung bộ nước Nhật, kinh đô cũ Nara là địa danh đậm dấu ấn về văn hóa, lịch sử, và đặc biệt là những công trình kiến trúc đặc biệt gắn liền với sự hưng vượng một thời của các thời kỳ văn hóa trong lịch sử Nhật Bản như Nara (710-794), Heian (794-1185), mà một trong những dấu tích tiêu biểu còn lại hôm nay là ngôi đền Kasuga.

Nằm trên trục giao thông chính của tuyến đường sắt liên tỉnh Kintetsu nối Nara với các thành phố lớn như Osaka, Nagoya,

Kyoto, thế nên việc thăm thú miền cô đô này của Nhật thật dễ dàng, từ nhà ga Kintetsu Nara ngay trung tâm thành phố bên các công trình hiện đại, chỉ vài phút đi bộ đã thấy đang lạc bước dưới tán rừng thông ngàn năm tuổi, nơi bấy nay ước tính khoảng 1.200 con nhón như dạo cùng khách bộ hành. Nara vẫn giữ nguyên vẻ cổ kính, thâm trầm, đẹp và quyền rũ như thể từ hàng thế kỷ.

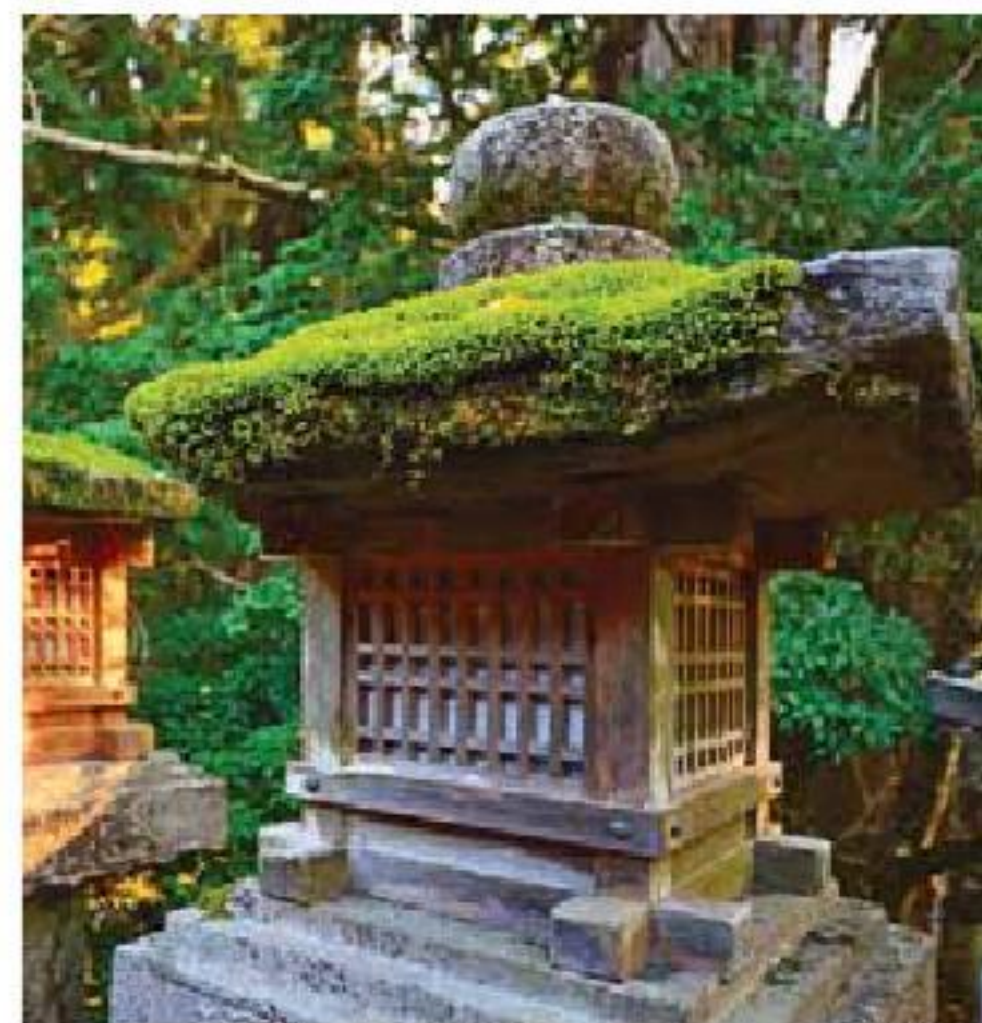
Mất khoảng 20 phút đi bộ từ nhà ga trung tâm, cổng đền thần đạo Kasuga đã ở trước mặt, với chiếc Torii (điều cụ) - nơi phân

định ranh giới giữa phàm tục và thần linh - dấu chỉ quen thuộc trong kiến trúc các ngôi đền thần đạo trên đất Nhật. Vừa bước qua cổng Torii, cả một thế giới đèn gồm 2.000 cây đèn đá xếp liền kề nhau dọc theo lối đi lên đền chính. Người giữ đền cho biết chiếc đèn cổ nhất đền là Yunoki Toro, đây là cây đèn đá cổ thứ 2 của Nhật, làm vào cuối thời kỳ Heian. Còn lại 1.000 cây đèn đồng, cổ nhất đã hơn 400 năm tuổi. 3.000 cây đèn dọc đường này do các tín đồ hiến tặng, con số 3.000 cũng tượng trưng cho 3.000 ngôi đền thần đạo khác thuộc hệ phái Kasuga trên khắp nước Nhật.

Ảnh Đã hơn 13 thế kỷ tồn tại, nhưng kiến trúc đền Kasuga vẫn nguyên nét đẹp ban đầu bởi mỗi 20 năm, đền lại được sửa chữa, trùng tu, phục chế tổng thể, từ màu sơn đến các chi tiết trang trí. Chỉ có giàn đèn treo là được giữ theo nguyên bản mà các tín đồ dâng tặng

Ảnh trái Một thần xã trong cụm đền Kasuga với chiếc cổng Torii quen thuộc trong tín ngưỡng Thần đạo (Shinto). Từ năm 841, một đạo luật nghiêm cấm việc chặt cây, săn thú ở Nara vẫn được giữ cho đến hiện tại, nhờ vậy cố đô Nara còn giữ lại được cảnh rừng nguyên sinh ngàn năm tuổi ngay trung tâm thành phố **Ảnh dưới trái** Tòa kiến trúc Minamimon - cổng chính vào khu đền Kasuga **Ảnh dưới phải** Những cây đèn đá rêu phong ở đền Kasuga đã qua ngàn năm tuổi.

Cách đây 150 năm, hàng đêm cả 3.000 cây đèn đều đồng loạt được thắp sáng, nhưng nay đèn chỉ được đốt lên vào hai dịp lễ hội Setsubun Mantoro (từ 2-4.2) và Obon Mantoro (từ 14-15.8).

Nhật Bản có hơn 80.000 đền thần đạo, nhưng Kasuga là một trong những nét độc đáo nhất khi sở hữu bộ sưu tập đèn nhiều nhất Nhật Bản.

Có một Hà Nội không son phấn

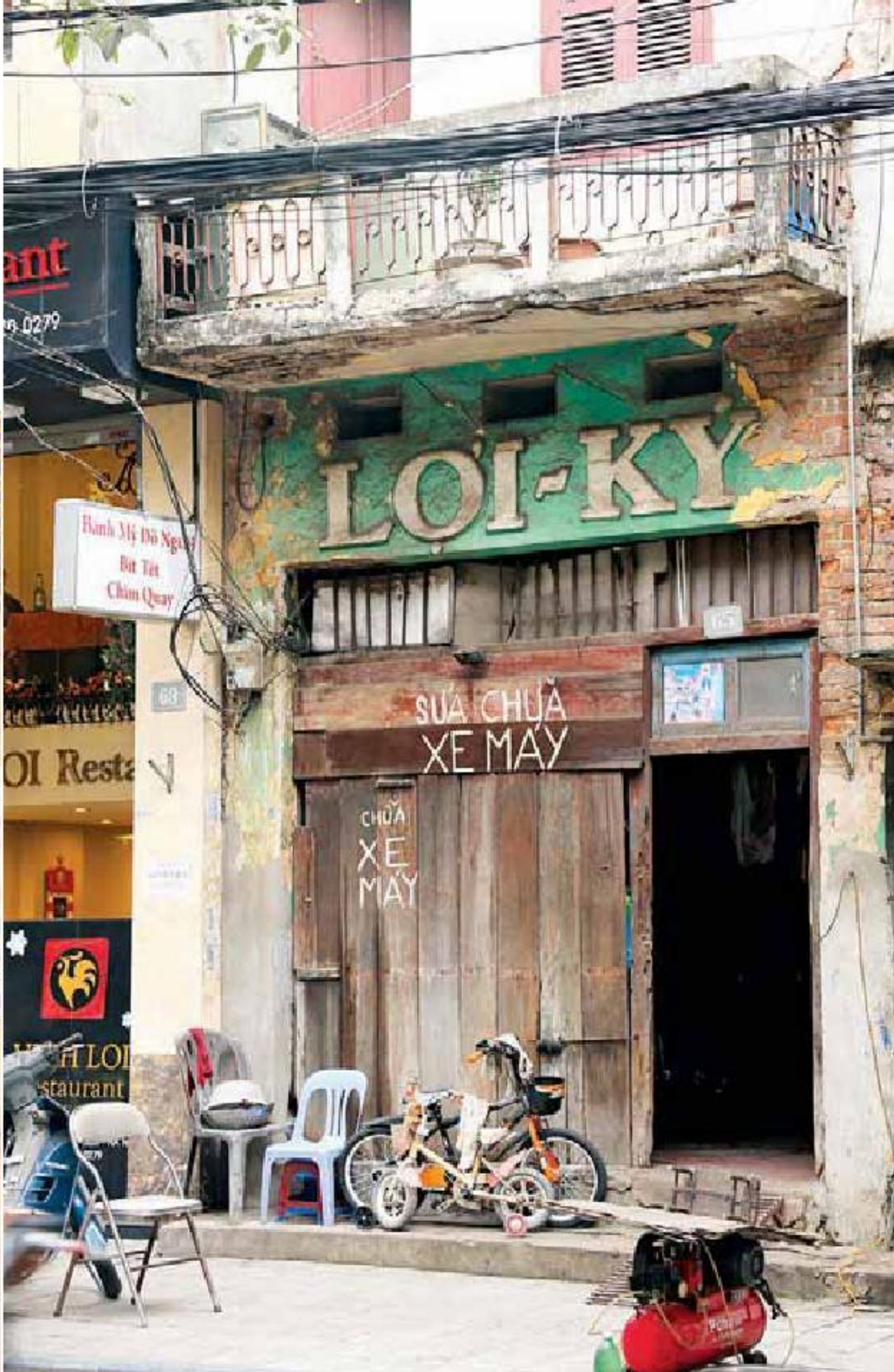

Ảnh hai trang Nét Hà Nội xưa đài các, tao mặc chạy dài dọc theo những con phố Hàng Buồm, Tạ Hiện, Hàng Đường... xuyên suốt ba sáu phố phường, hiện hữu trên từng cánh cửa màu xanh, tách hẳn ồn ào, náo nhiệt bên ngoài.

Hà Nội ngày càng ồn ào, bụi bặm. Người mê Hà Nội ít nhiều thất vọng khi Hà Nội ngày càng mất đi nét cổ kính, thanh lịch để thay vào đó là những không gian hiện đại, xô bồ. Nói đến Hà Nội bây giờ người ta thường nhắc đến khu đô thị Mỹ Đình, tuyến xe lửa Cát Linh (dù chưa đi vào hoạt động), cầu Nhật Tân... Thế nên, muốn thấy một Hà Nội cổ kính, không bon chen thì phải đi tìm. Và rồi có đấy, vẫn còn một Hà Nội sống chậm, một Hà Nội bình dị không lòe loẹt phấn son. Dù rằng phải cất công đi tìm trong những con phố, những ngõ ngách, phải cất công chọn đúng thời điểm, canh đúng thời gian.

THỰC HIỆN NHÂN ÁI - TRẦN OANH

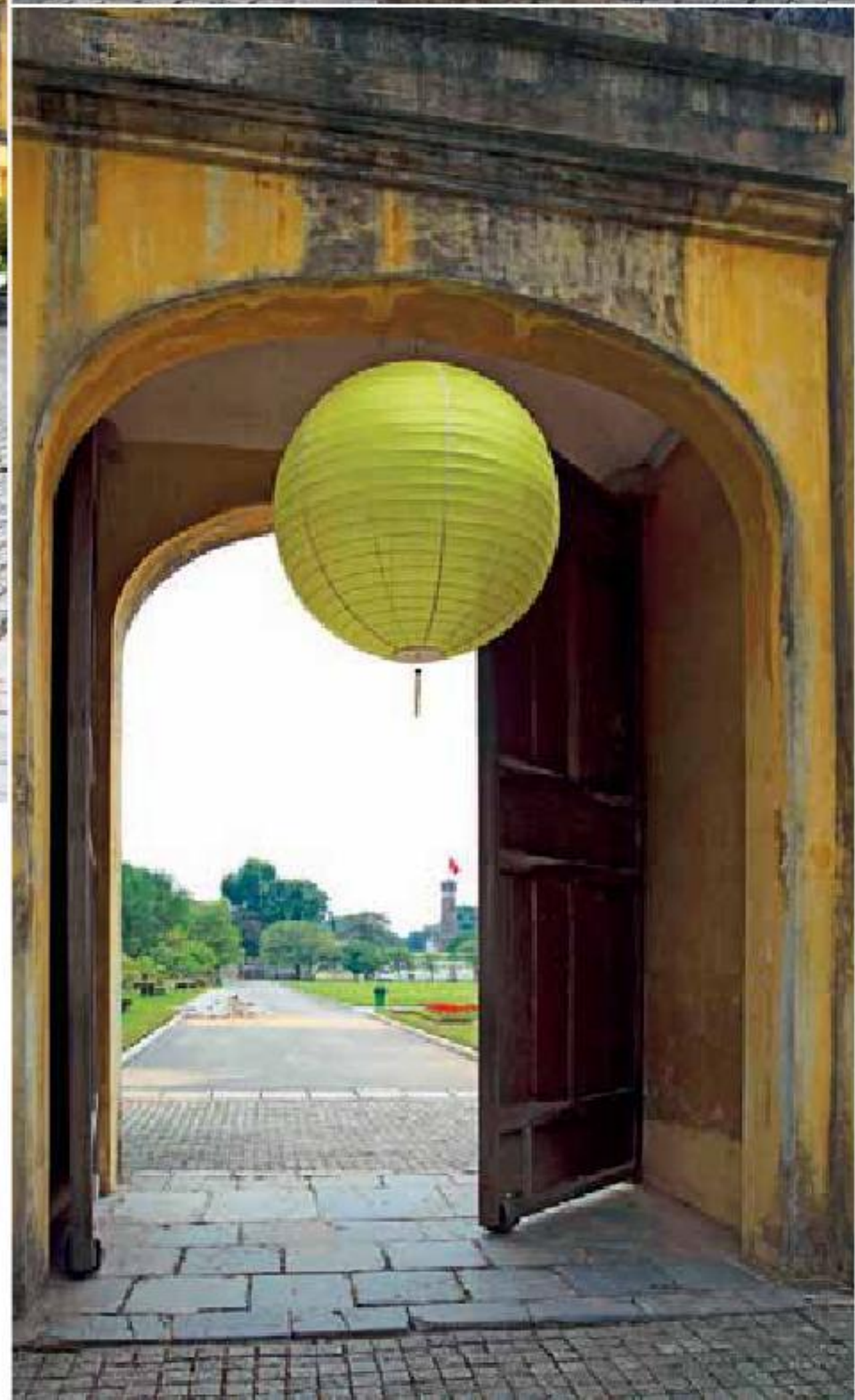

Ảnh hai trang Không biết bao nhiêu lần, rảo bước lang thang phố cổ trong chiều đông, tôi luôn cảm thấy mình đang lạc bước trở về miền kỷ ức, xa xăm và tĩnh tại. Hà Nội lúc này thật đẹp và yên bình! Chạy trốn những xô bồ, ồn ào của nhịp sống hiện đại để đắm mình trong tâm tưởng và ý niệm về không gian, thời gian với những khung cảnh êm đềm giữa trung tâm ba sáu phố phường Hà Nội mà ngỡ như được lùi lại những mấy mươi năm của thuở nào...

Nét Hà Nội xưa đài các, tao mặc chạy dài dọc theo những con phố Hàng Buồm, Tạ Hiện, Hàng Đường... xuyên suốt ba sáu phố phường, hiện hữu trên từng cánh cửa màu xanh, tách hẳn ồn ào, náo nhiệt bên ngoài. Đầu đó, hình ảnh bà cụ bán nước chè xanh thân thuộc, gắp gửi đầu ngò nhỏ, một cụ ông ngồi đọc báo sớm mai, bác xe ôm trầm tư chờ đón khách bên góc chợ Đồng Xuân, mấy chị hàng hoa thoăn thoắt đẩy xe nào hồng, đơn, thực dược, cảm chương... rực rỡ đủ sắc màu điểm tô thêm nét duyên của một Hà thành xưa cũ!

Ảnh hai trang Hãy đi, để được... dừng lại, để được cảm nhận trong sự hối hả của thời gian còn có những nơi như góc phố và con người nơi đây neo giữ tâm hồn và ký ức trong lòng chúng ta... Bởi ở những nơi này thời gian như chưa bao giờ trôi đi?! Hà Nội nay, hồn xưa vẫn còn vương vít với những cánh cổng, khung cửa sần sùi, bong tróc ám dấu vết thời gian, những tay vịn cầu thang cũ kỹ, bóng loáng hun hút trong ngôi nhà cổ dấu in rêu phong hồn củ bao đời... Hà Nội nay, hồn xưa còn lưu dấu nơi những tấm biển hiệu mòn vẹt, cong vênh với những cái tên mà mới chỉ nhắc đến thôi đã thấy... xưa lắm rồi!

GIẢI PHÁP PANASONIC FSV-EX ĐỘT PHÁ MỚI CHO CHỦ ĐẦU TƯ

HIỂU RÕ MỚI BÀN KHOẢN VÀ MONG MUỐN TÀNG HIỆU QUẢ sử dụng nhiên liệu của các chủ doanh nghiệp, công ty Panasonic Việt Nam vừa cho ra mắt hệ thống điều hòa không khí trung tâm VRF mới nhất: FSV-EX (Eco Extreme). Đây là hệ thống điều hòa không khí trung tâm VRF mới với những cải tiến: Hệ thống máy nén Inverter đôi với công suất lớn, tiết diện bộ trao đổi nhiệt rộng hơn với thiết kế 3 bề mặt, miệng gió với thiết kế uốn cong mới cho hiệu quả khí động tốt hơn cùng hệ thống quản lý hồi dầu ưu việt theo 3 bước giúp giảm thiểu tần suất hồi dầu cưỡng

bức. Do đó, chủ đầu tư có thể giảm thiểu chi phí năng lượng và đảm bảo tiện nghi khi sử dụng.

CHƯƠNG TRÌNH TRUYỀN HÌNH Ở NHÀ VỚI ÔNG TÁM MÙA 2: NHỮNG BỮA TIỆC THÂN THƯƠNG NGÀY TẾT

NĂM HẾT TẾT ĐẾN, NGƯỜI VIỆT thường có truyền thống dọn dẹp và tân trang lại tổ ấm của mình. Có thể nói, bàn ăn là nơi chúng ta sử dụng đến nhiều nhất trong những ngày này. Hãy đón xem tập 6 của chương trình được phát sóng vào thứ 7 tuần này để tham khảo cách bày trí một bàn ăn ngày tết từ các chuyên gia thiết kế nội thất của chương trình nhé.

Chương trình *Ở nhà với ông Tám* chân thành cảm ơn sự tài trợ của Jotun Paint, Giordano, The Face Shop, Lavie, NTK Vincent Doan, UMA và công ty Không Gian Xanh cùng với sự bảo trợ thông tin của tạp chí Kiến Trúc & Đời Sống, Sành Điệu, Vietnam Traveller...

Mời quý vị đón xem chương trình trên kênh VTV9 vào trưa thứ bảy hàng tuần lúc 10:15, được phát lại lúc 15:05 hoặc xem trực tuyến tại kênh Youtube - UMA Furniture & Decoration. Để trở thành gia đình khách mời của chương trình và nhận gói tài trợ nội thất trị giá 10.000.000 đồng của UMA, có thể gửi email đăng ký về địa chỉ: onhavoiongtamvtv9@gmail.com hoặc truy cập vào website: uma.vn

ĐIỆN QUANG MỞ CHUỖI SHOWROOM TRÊN TOÀN QUỐC

ĐIỆN QUANG VỪA KHAI TRƯỞNG SHOWROOM MỚI tại 58 Lò Đúc, quận Hai Bà Trưng, Hà Nội. Đối với các sản phẩm chiếu sáng và thiết bị điện thì tính an toàn luôn được đặt lên hàng đầu. Theo khuyến cáo của Bộ Y tế thì một trong những nguyên nhân dẫn đến tật khúc xạ đặc biệt là của trẻ em là do sinh hoạt và học tập trong môi trường không đủ ánh sáng. Hiện nay, việc bố trí, sắp xếp sản phẩm chiếu sáng trong các không gian sử dụng thường dựa theo kinh nghiệm mà không được thiết kế một cách khoa học để vừa đảm bảo đủ sáng, vừa tiết kiệm chi phí đầu tư.

Điện Quang vừa mở chuỗi showroom trên phạm vi toàn quốc nhằm cung cấp trực tiếp sản phẩm chiếu sáng, thiết bị điện chất lượng cao đồng thời tư vấn miễn phí về thiết kế chiếu sáng cho người tiêu dùng thông qua các phần mềm tính toán hoàn toàn tự động đảm bảo về chất lượng và sự phân bố ánh sáng phù hợp giúp bảo vệ thị lực của người dùng và đảm bảo hiệu quả đầu tư. Hiện nay, Điện Quang là đơn vị đầu tiên tại Việt Nam có khả năng xây dựng bộ dữ liệu trắc quang hoàn toàn tự động phục vụ cho thiết kế chiếu sáng.

KOHLER RA MẮT BỘ SƯU TẬP VÒI NƯỚC ARTIFACTS

KOHLER VỪA CHO RA MẮT BỘ SƯU TẬP VÒI NƯỚC ARTIFACTS lấy cảm hứng từ phong cách cổ điển giúp chủ nhà tự tin thể hiện phong cách và gu thẩm mỹ riêng vào không gian phòng tắm. Với sự lựa chọn 3 mẫu thân vòi, 3 mẫu tay chỉnh, cùng các bề mặt mạ đa dạng cho phép người dùng sáng tạo, kết hợp và thiết kế nên bộ vòi cho riêng mình.

Bộ sưu tập Artifacts đã được ra mắt ngay thời điểm những thiết kế cổ điển xuất hiện trở lại. Nét thiết kế mang dấu ấn thời vua Edward (Anh) đầu những năm 1900 hòa hợp với mọi phong cách bài trí phòng tắm từ cổ điển cho đến giao thoa thậm chí là trong những không gian hiện đại. Vẻ đẹp của Artifacts tạo nên cảm giác hoài niệm về một thời đã qua, như sự chất lọc tinh túy của thời gian đọng lại trong không gian phòng tắm. Chi tiết xem tại website: Kohlernv.com.

SẮC MÀU AMBIANCE 2015 - SÂN CHƠI THÚ VỊ CHO NHÀ THIẾT KẾ

KHỞI ĐỘNG TỪ THÁNG 9.2015, cuộc thi thiết kế nội thất sắc màu Ambiance 2015 do công ty sơn AkzoNobel tổ chức đã trở thành sân chơi hấp dẫn, thú vị cho giới kiến trúc sư - nhà thiết kế chuyên nghiệp và sinh viên chuyên ngành thiết kế trên cả nước.

Nếu ở bảng A dành cho giới kiến trúc sư, họa sĩ là những công trình mang tính nghệ thuật và "độ chín" trong thiết kế, thì ở bảng B dành cho sinh viên và những người yêu thích thiết kế là những công trình mới mẻ và rất trẻ trung. Bảng việc ứng dụng 4 nhóm sơn hiệu ứng đặc biệt là Đá cẩm thạch - Marble, Ánh kim - Metallic, Vải lanh - linen, Vải nhung - Velvet vào không gian sống, các

thí sinh đã thực sự gây ấn tượng mạnh cho Ban giám khảo cũng như độc giả theo dõi, bình chọn qua website www.ashui.com

Giải nhất bảng A là chuyến du lịch khám

phá kiến trúc và nền văn hóa Ý - Hy Lạp trị giá 100 triệu đồng đã thuộc về kiến trúc sư Phan Thắng Thái Hòa với công trình "Gira Showroom" sử dụng sơn hiệu ứng Marble. Tại bảng B, giải nhất là MacBook Pro trị giá 30 triệu đồng, đã thuộc về nhóm ba người bạn Lê Nguyễn Trang Thy, Lê Thị Ngọc Trâm và Lê Thị Thùy Trang với công trình quán cà phê TeaSpoon dùng sơn hiệu ứng Linen. Ngoài ra, Ban tổ chức cũng trao 1 giải được bình chọn nhiều nhất là cà phê Tre, dùng sơn hiệu ứng Velvet.

1. Khi còn là vùng hoang sơ, chỉ có các buôn, bản làng thì sân chùa, cổng vào đầu làng, là hình ảnh của những "không gian công cộng", nơi tập hợp gặp gỡ của người dân vào những buổi trời mát mẻ, được mùa, cúng Thổ Thần, Thổ Địa, Thành Hoàng để tạ ơn. Bên cạnh đó, ngoài kiến trúc tín ngưỡng, những làng khá giả hơn thì xây dựng nhà Vuông đầu làng vừa làm nơi giữ trật tự, vừa gặp gỡ giao lưu. Tất cả hoạt động mang tính cộng đồng chỉ thể hiện ở phạm vi nhỏ trong sinh hoạt thường ngày, tập trung đông đảo nhất trong những lễ hội Kỳ Yên và có sự giao lưu của các làng lân cận.

Đến khi các công trình công cộng được xây dựng, các khoảng trống trước công trình đó là nơi thu hút người dân đến sinh hoạt. Các bến thuyền tại các kinh rạch (nay là đường Hàm Nghi và Nguyễn Huệ) không chỉ là nơi buôn bán trao đổi hàng hóa, hai bên bờ sông là nơi giao lưu và hình thành các quán cóc.

Trong vùng Đông Dương ba nước gồm Việt Nam - Lào - Campuchia thì Sài Gòn là thành phố được đầu tư xây dựng bài bản, có quy hoạch bởi đại tá Coffin. Các công trình có tính chất của "không gian công cộng" như nhà làm việc, nhà thờ, chợ, trung tâm thương mại, cơ sở giáo dục, tôn giáo, nơi các quan chức nhà nước giải trí thể dục, thể thao, đua ngựa... đều được xây dựng trên địa hình cao ráo, có tầm nhìn ra sông, cảnh quan đẹp.

Sài Gòn thời đó đã tạo nên tiếng vang đến thương nhân ở vùng xa như Ấn Độ, Trung Quốc, Bắc Á, châu Âu. Trên đường đi buôn bán có thành phố cuối vùng Đông Dương rất đẹp, như viên ngọc nên họ đặt tên là Hòn Ngọc Viễn Đông, hình thành truyền miệng giữa các thương nhân đó trong lúc trao đổi mua bán lẫn nhau.

Sự thực thì thành phố đã "mở" từ lúc đó, đã lôi cuốn các thương nhân qua

Lên thành phố là lên Sài Gòn

Ở Nam bộ, nơi quán cà phê đầu làng, cạnh bến đò, những người dân gặp nhau và chào hỏi, người ta chỉ cần nói "mai tôi lên thành phố", "mới đi thành phố về" là mọi người đã biết là nói đến Sài Gòn dù cả miền Đông và miền Tây đều có nhiều đô thị. Chỉ nội cái danh xưng đó đã cho thấy tính chất đặc biệt, trung tâm của đô thị này. Một đô thị với tính chất "mở" luôn có sức hấp dẫn và là hạt nhân của vùng từ xưa đến nay...

BÀI KTS KHƯƠNG VĂN MƯỜI ẢNH QUỲNH CHI, TL KT&ĐS

chuyến đi buôn bán đều phải ghé qua vừa để xem vừa buôn bán. Người dân trong vùng đều tìm ở đô thị này, từ những nhu cầu thiết yếu đến cơ hội làm ăn, thậm chí là sinh sống. Họ "đi thành phố" để tìm cơ hội buôn bán, để giải trí... Người dân cũng "lên thành phố" để ở, để sống, để có tương lai, để học, để được trị bệnh... Từ đó tiềm ẩn trong nhận thức của người dân ở các tỉnh thành miền Tây và miền Đông, nếu đời sống khá giả, họ sẽ bằng mọi cách đưa con cái "lên thành phố" tức là đến Sài Gòn và diễn biến đó vẫn tiếp tục thu hút cho đến ngày hôm nay.

2. Trong thời kỳ khai khẩn đất hoang, nhiều thú rừng, thời tiết khắc nghiệt, bệnh tật đe dọa sinh mạng con người, cho nên cư dân phải đoàn kết thành buôn làng để chống chọi với thiên nhiên, đùm bọc lẫn nhau, chia sẻ miếng cơm manh áo để tồn tại, hình thành tình làng nghĩa xóm. Gia đình nào có ma chay tang lễ, cưới hỏi, cả xóm đều đến phụ giúp, dựng lều trại, nấu nước đun bếp, thức đêm phụ giúp chuyện nhà. Thời tiết miền Nam nói chung, trời nóng có gió mát vào mùa nắng và lạnh hơn vào mùa mưa. Thiên nhiên ưu đãi, cá tôm có khắp nơi, đất đai màu mỡ, lương thực không phải lo toan tích trữ, đã tạo nên phong cách của người miền Nam nói chung và Sài Gòn nói riêng. Vì thế khi "lên Sài Gòn", họ mang theo phong cách sống phóng khoáng, rộng rãi, nghĩa tình, nhiều bạn bè. Thời tiết, yếu tố thiên nhiên đã tạo nên phong cách sống của người miền Nam, những người đã sống lâu đời, rồi những người mới đến cũng dần dần bị ảnh hưởng theo lối sống đó. Thành phố "mở" ở đây không chỉ vì thiên nhiên, kiến trúc mà cả ở tính cách con người.

3. Khi thành phố Sài Gòn được quy hoạch xây dựng các tuyến đường, làm cảng sông, xây dựng các công trình thành nơi giao thương đối ngoại giữa Đông và Tây và thành phố thành nơi sinh sống dễ dàng, hứa hẹn tương lai rực rỡ. Từ đó càng thu hút thành phần dân cư từ nơi khác "lên thành phố" để kiếm việc làm, sinh sống.

Đến ngày nay, thành tựu về khoa học, kỹ thuật, y tế, giáo dục, văn hóa, giải trí ngày càng phong phú lại mà Sài Gòn - TP.HCM là nơi cập nhật, nơi thể hiện rõ ràng nhất càng lôi cuốn người dân "đi thành phố". Thành phố cũng thu hút các nhà đầu tư nước ngoài, mang đến nhiều dự án lớn. Diện mạo đô thị có thay đổi theo chiều hướng tích cực, chất lượng sống ngày càng được nâng cao. Các cơ sở giáo dục như trường học các cấp với đội ngũ giáo viên giỏi, mạng lưới y tế với các bệnh viện được đầu tư quy mô lớn, y bác sĩ giỏi có tên tuổi trong khu vực của thành phố nhưng phục vụ cả miền Nam và các nước láng giềng; các cơ sở thể dục - thể thao, văn hóa, thương mại ngày càng nhiều nhiều thể loại, nhiều cấp phục vụ.

"Thành phố" vẫn còn nguyên lợi thế vì không gian kiến trúc, không gian quy hoạch cảnh quan và các ngày lễ truyền thống thỏa mãn nhu cầu sinh hoạt của người dân thành phố, thu hút du khách như đường hoa Nguyễn Huệ, phố đi bộ trang trí đèn trên các trục đường bằng ánh sáng nghệ thuật, tổ chức đua thuyền, sân khấu trên sông nước, bắn pháo hoa trên nhà cao tầng... Các công trình đài tưởng niệm làm cho phong phú, rộn ràng làm cho người dân nôn nao đợi xuân về. Tất cả cảnh quan, các hoạt động đã hình thành hồn đô thị và giá trị cuộc sống ngày càng được nâng cao, càng thu hút mọi người "đi thành phố".

Ở chừng mực nào đó của sự phát triển, thành phố cũng có những hạn chế nhất định với hiện tượng tăng dân số cơ học, giảm phát triển nóng ở khu trung tâm, tạo các đô thị đa trung tâm... Nhưng điều đó không có nghĩa là thành phố hạn chế về cơ hội làm ăn, giao thương, học tập, du lịch... Đất lành chim đậu, nơi tạo niềm hy vọng vào tương lai, nơi mà môi trường sống giúp cho con cái có cơ hội phát triển, "lên thành phố" vẫn còn thể hiện trong ngôn ngữ của người dân.

Thành phố vẫn luôn "mở", luôn chào đón và có cơ hội cho người có đủ nhiệt tâm, năng lực.

KTS Nguyễn Trường Lưu,
Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM

“Biết lắng nghe, cầu thị cũng là tinh thần cởi mở”

Khởi thủy trong quá trình hình thành, Sài Gòn đã từng là nơi tập hợp những người đi mở cõi. Trong lịch sử phát triển hơn 300 năm qua, Sài Gòn - TP.HCM luôn là nơi tiếp nhận nhiều số phận con người, nhiều dòng văn hóa khác nhau. Nghệ thuật kiến trúc của thành phố cũng không nằm ngoài yếu tố “mở” của vùng đất và con người ở đây. KT&ĐS đã có cuộc trò chuyện với KTS Nguyễn Trường Lưu, Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM xung quanh đề tài này.

LAN PHƯƠNG THỰC HIỆN ẢNH NGỌC HOÀI

Nếu tính mốc mở cửa là từ năm 1986, xin ông đánh giá yếu tố mở đã góp phần là cho TP.HCM thu nhận được gì?

Trước hết, phải khẳng định lại, Sài Gòn - TP.HCM là nơi đi đầu cả nước trong đổi mới. Thành phố này luôn là thành phố mở và sẵn sàng tiếp nhận cái mới trên bất cứ lĩnh vực nào. Kiến trúc cũng không nằm ngoài quy luật này. Nếu lấy năm 1986 là mốc đổi mới, thì ngay từ thời đó, thành phố tiên phong trong việc tiếp nhận những công trình từ đầu tư nước ngoài với thiết kế từ nước ngoài nhập vào không gian đô thị thành phố một cách hài hòa.

Tôi còn nhớ, một trong những công trình đầu tiên là khách sạn New World, tiêu chuẩn 5 sao đáp ứng yêu cầu phát triển du lịch. Thực tế, đội ngũ tại chỗ phải đi tiên phong so với các địa phương khác về kiến trúc, thiết kế, kết cấu, ME thì mới hội nhập nhanh chóng để cùng chuyên gia nước ngoài thực hiện công trình này. Thực tế cũng không hoàn toàn trơn tru, ví dụ như ta chưa hình dung hết việc xuất hiện vết co nứt bề mặt khi đổ bê tông khối lớn. Nhưng rồi ta cũng đã biết cách khắc phục và xử lý được.

Sau đó là hàng loạt công trình lớn có hai đến ba tầng ngầm ở ngay trung tâm thành phố, nơi có nền đất yếu. Có thể nói ở thời điểm đó, thành phố là nơi đi đầu trong các đô thị lớn ở nước ta. Sau này, khi đã hội nhập sâu, thành phố cũng là nơi đi đầu trong việc chọn lọc, không phải bất cứ cái gì cũng có thể du nhập vào.

Chỉ trong thời gian ngắn sau mở cửa, thành phố có hàng loạt công trình mới ở ngay khu trung tâm đảm bảo hạ tầng cơ sở để trong nhiều năm liền hoàn thành nhiệm vụ một trung tâm kinh tế, du lịch, dịch vụ đóng góp cao vào GDP cả nước, đảm nhận nhiệm vụ đi đầu trong cả nước. Nhưng thành phố cũng không mất đi bản sắc kiến trúc của mình. TP.HCM có tư duy mở, rất nhạy bén với cái mới nhưng cũng rất chọn lọc để giữ gìn bản sắc của mình. Các công trình cao ốc đóng vai trò quan trọng trong phát triển dịch vụ của thành phố thời mở cửa như Metropolitan, Diamond Plaza là những thành công tiêu biểu về công trình hiện đại xây dựng trong dụng trong không gian kiến trúc xưa cũ có nhiều công trình giá trị khác mà không phá vỡ không gian. Nhà ở tại thành phố cũng phát triển nhanh nhưng không có những "phong trào" kỳ dị kiểu như kiểu "nhà nhà làm chóp" giống địa phương khác.

Theo ông, đâu là nguyên nhân của điều này?

Do quá trình hình thành trong lịch sử cụ thể, con người Sài Gòn - TP.HCM đa số là dân nhập cư từ các địa phương khác trong cả nước. Bản thân những người này khi bỏ quê cũ để đi đến vùng đất mới đã có những cái muốn sáng tạo, phát triển vượt qua cái cũ nhưng cũng chính họ vẫn mang trong mình những giá trị kết tinh của vùng đất cũ. Sài Gòn đất mới chứa đựng nhiều cơ hội nhưng cũng nhiều thách thức. Sài Gòn - TP.HCM là vùng đất đa văn hóa, có những nét đặc thù riêng so với các vùng đất khác của cả nước. Kiến trúc cũng không nằm ngoài quy luật chung đó. Có lẽ đó là bản sắc đô thị của Sài Gòn - TP.HCM.

Về đội ngũ kiến trúc sư của thành phố, theo ông đâu là nét đặc thù của tính chất "mở"?

Nếu chỉ tính thời kỳ từ mở cửa, xét đội ngũ trên địa bàn, TP.HCM là địa phương có nguồn kiến trúc sư được đào tạo phong phú, bài bản nhất nước.

Thế hệ kiến trúc sư trưởng thành từ Đại học Kiến Trúc Sài Gòn vốn đã có những sáng tạo thể hiện qua những công trình tâm

cỡ như Thư viện Khoa học Tổng hợp, khách sạn Palace, dinh Độc Lập... Sau 1975, ta có thêm thế hệ các kiến trúc sư từ các nước xã hội chủ nghĩa, thế hệ kiến trúc sư trưởng thành tại chỗ từ trường Đại học Kiến Trúc TP.HCM. Đội ngũ này đã phát triển mạnh, kéo dài nhiều thập niên. Đến thời kỳ mở cửa, ta có thêm các kiến trúc sư được đào tạo từ nước ngoài về.

Nếu lấy một chỉ số về giải thưởng kiến trúc quốc gia để xem xét, thành phố ta là nơi có đội ngũ kiến trúc sư đoạt giải thưởng kiến trúc quốc gia cao hàng đầu trong cả nước. Trong quá trình hội nhập, khi ASEAN lập Hội đồng công nhận kiến trúc sư ở các quốc gia, TP.HCM có 4/9 kiến trúc sư của cả nước được công nhận.

Thành phố ta vừa đảm bảo nhiệm vụ phát triển hạ tầng vừa đảm bảo nhiệm vụ đóng góp cho sự phát triển chung cho cả nước về kinh tế, văn hóa một cách hài hòa. Đóng góp của đội ngũ kiến trúc sư ở đây là không nhỏ và đó là điều đáng để chúng ta tự hào.

Nhưng không phải là thành phố ta không có những bất cập về phát triển đô thị, không có những phát sinh các vấn đề về kiến trúc?

Chắc chắn là như vậy. Kinh tế phát triển nóng, dân số gia tăng nhanh, đô thị phát sinh nhiều vấn đề về hạ tầng quá tải hoặc thiếu vốn hoặc đầu tư thiếu tầm nhìn bài bản. Bên cạnh đó còn xuất hiện vấn đề có độ chênh giữa bảo tồn và phát triển, ảnh hưởng của biến đổi khí hậu... Giống như nhiều đô thị khác của đất nước và thế giới, thành phố ta đã gặp nhiều vấn đề như vậy.

Nhưng ngay cả trong cách giải quyết cũng thể hiện rõ cái "mở" của con người Sài Gòn - TP.HCM. Khi gặp vấn đề, cùng nhau trao đổi thẳng thắn, trên tinh thần khoa học, tôn trọng sự thật, trung thực và có trách nhiệm, chúng ta sẽ tìm ra cách xử lý hài hòa, tối ưu. Có nhiều dẫn chứng về những việc này mà ở đây tôi chỉ xin nêu hai vụ việc mới nhất, vừa xảy ra trong năm 2015 vừa qua.

Thứ nhất là việc sơn lại tòa nhà Bưu điện thành phố. Đã có những sơ suất khi tiến hành thẩm định, thi công sơn lại tòa nhà di sản kiến trúc có giá trị này. Khi vấn đề nảy sinh, các bên đều lắng nghe trên tinh thần cầu thị, các nhà chuyên môn được mời đóng góp và đã nêu ý kiến thẳng thắn, chân thành. Các nhà quản lý đã có những quyết sách đúng đắn. Và vấn đề đã được giải quyết.

Sự kiện thứ hai là bảo tồn Thương xá Tax. Đây là vấn đề lớn hơn, liên quan đến nhiều quy trình xử lý từ trong quá khứ, đến nhiều đối tượng như chủ đầu tư, nhà nghiên cứu, nhiều vấn đề như có quan điểm đánh giá khác nhau về giá trị kiến trúc của công trình, về quy trình vận dụng các quy định, luật pháp về bảo tồn kiến trúc. Cộng đồng xã hội, cộng đồng kiến trúc sư, các nhà nghiên cứu ở cả trong và ngoài nước cũng đã đồng loạt lên tiếng vì sự bức xúc của mình. Trong hoàn cảnh đó, lãnh đạo thành phố, giới chuyên môn quản lý về quy hoạch đã bình tĩnh, chú ý lắng nghe. Cái gì có thể chỉnh sửa được, cái gì có thể làm được vì lợi ích chung thì phải cùng nhau làm hết sức mình. Đến nay, phương án bảo tồn Thương xá Tax đã được các nhà chuyên môn có kinh nghiệm nghiên cứu và trình ra để đồng ý, đồng giới chuyên môn có đánh giá chung. Với những ý kiến ghi nhận được cho đến giờ phút này, cũng như nhiều đồng nghiệp khác, chúng tôi đánh giá cao tinh thần lắng nghe, cởi mở của tất cả mọi người, mọi giới liên quan. Tất nhiên còn nhiều việc phải làm nhưng tôi nghĩ kết quả này là thể hiện cụ thể của tinh thần cởi mở, không đồ kỳ của con người Sài Gòn - TP.HCM. ■

Đi và nghỉ trên phố đi bộ

Có lẽ nó sẽ không lặp lại một con phố đi bộ nào đó trên thế giới.
Nó là Nguyễn Huệ của Sài Gòn - TP.HCM.

BÀI PHẠM HY HƯNG ẢNH QUỲNH CHI

1. Thứ sáu 13.11.2015 diễn ra vụ thảm sát ở Paris thì hôm sau, trên phố đi bộ Nguyễn Huệ, ta có thể gặp những hoạt động tưởng nhớ các nạn nhân. Người Việt Nam và người nước ngoài, người già và người trẻ, họ chia thành nhiều nhóm khác nhau, có ca hát, có đặt hoa và thắp nến.

Đó là hoạt động cộng đồng diễn ra tại phố đi bộ Nguyễn Huệ vào 14 và 15.11.2015, hơn 6 tháng sau khi phố đi bộ Nguyễn Huệ hoàn thành.

Phố đi bộ Nguyễn Huệ được đưa vào hoạt động ngày 29.4.2015. Phố dài 720 mét, rộng 64 mét nối từ UBND TP.HCM đến bờ sông Sài Gòn có không gian quảng trường dành cho người đi bộ được ghi nhận là "lần đầu tiên xuất hiện ở Việt Nam".

Tháng 9.2015, nhân 70 năm Quốc khánh, trang vnexpress đưa ra danh sách "Những công trình ghi dấu ấn 70 năm qua". Cùng nhà máy thủy điện Hòa Bình, hầm đường bộ đèo Hải Vân, cầu Mỹ Thuận, đại lộ Đông - Tây, hầm vượt sông Sài Gòn..., phố đi bộ Nguyễn Huệ được ghi nhận là công trình "dấu ấn 70 năm qua".

Một công trình mới với công năng mới, người dân làm quen, sử dụng và sống với nó. Đi bộ dọc phố đi bộ, nếu không bận rộn, có thể kiếm một chỗ nào đó, mở ipad và tìm. Với google, ta dễ tìm được các hoạt động ở phố đi bộ Nguyễn Huệ. Một không gian với công năng mới được chào đón với sự đồng tình, sự tò mò và cả sự nghi ngại.

2. Phố đi bộ Nguyễn Huệ là công trình có nhiều ý kiến, bài viết, tin tức liên quan. Kể cả khi sắp hoàn thành, một kiến trúc sư vẫn phát biểu trên báo "thế giới người ta không làm phố đi bộ ở đường có nhiều cao ốc văn phòng như Nguyễn Huệ"!

Bây giờ ta vẫn dễ tìm thấy những bài báo này trên mạng. Rằng thì là trên thế giới có rất nhiều thành phố có phố đi bộ. Ở thành phố kia, phố đi bộ giống chợ đêm - trung tâm mua sắm - đặc sản - ẩm thực địa phương. Ở thành phố nọ, phố đi bộ giống

một quảng trường với nhiều hoạt động âm nhạc, biểu diễn nghệ thuật đường phố. Ở thành phố đó, phố đi bộ là một trung tâm vui chơi cho thanh thiếu niên và vân vân... Nếu cứ chiều theo những bài báo đó thì phố đi bộ Nguyễn Huệ chẳng giống ai.

Vì vậy, có người đến phố đi bộ và tiếc. Vì vậy, có người đến phố đi bộ và ước.

"Phố đi bộ có thành phố đi bộ hay không là do sự chọn lựa của người dân bản địa và du khách", một trong những bài báo kể trên kết luận. "Nhu cầu của cư dân sẽ tạo nên "hồn cốt" của phố đi bộ", một kiến trúc sư trả lời phỏng vấn.

Phố đi bộ Nguyễn Huệ xuất hiện và tồn tại. Buổi tối, đặc biệt là tối cuối tuần, người dân và du khách kéo nhau về. Đông và vui.

Một ngày tháng 6, những chiếc ghế đầu tiên được đóng từ những cây dầu 100 tuổi trồng gần đoạn giao giữa phố Lê Lợi với Nguyễn Huệ được mang đến đường Nguyễn Huệ. Những cây dầu đó được chặt để lấy chỗ làm metro. Rồi wifi miễn phí xuất hiện, cảnh sát đi patin xuất hiện.

Những ngày cuối năm, có nhiều thông tin liên quan đến không gian này cũng xuất hiện trên mặt báo.

Đầu tiên là Satra - chủ đầu tư Thương xá Tax đã có phương án bảo tồn Thương xá Tax gửi các ban ngành liên quan xin ý kiến trước khi trình UBND TPHCM. Một số báo đăng tin dựa theo thông báo của Satra. Một số báo khác dựa theo bản thông báo của Satra, có phỏng vấn thêm các kiến trúc sư và ý kiến được phản hồi đều là vui mừng hoặc tin tưởng trước thông tin này. Satra chiếm một vị trí đáng kể ngay ngã tư Nguyễn Huệ - Lê Lợi.

Thứ hai là một Liên hoan nghệ thuật đường phố sẽ lần đầu được tổ chức. Liên hoan do báo Tuổi Trẻ, Trung tâm tổ chức biểu diễn và điện ảnh TPHCM, công ty Sen Vàng phối hợp tổ chức từ 18.12.2015 đến 3.5.2016. Hẳn nhiên là những ban nhạc vào sâu nhất sẽ tham dự vòng chung kết diễn ra ở phố đi bộ.

Tiếp theo là thông tin đường hoa tết Bính Thân lại quay về Nguyễn Huệ sau một năm tổ chức ở Hàm Nghi.

Phố đi bộ vẫn tồn tại, vẫn là đường Nguyễn Huệ. Có lẽ nó sẽ không lập lại một con phố đi bộ nào đó trên thế giới. Nó là Nguyễn Huệ của Sài Gòn - TPHCM.

Tiếp theo nữa, đầu năm 2016, nhân sự kiện ra đời của hàng loạt thương hiệu mới ở hai bên đường, một trang báo đã có bài mô tả cuộc chạy đua "săn" thuê mặt bằng ở đường Nguyễn Huệ. Giá thuê đã tăng và được dự báo là sẽ còn tăng. Nhân hiệu thức ăn nhanh đến từ Mỹ chấp nhận phá thông lệ thuê mặt bằng "ít nhất phải 10 năm" với thời hạn ngắn hơn để có mặt ở đây. Phố đi bộ Nguyễn Huệ hiện đã được coi là "địa điểm check-in hàng đầu của giới trẻ". Giờ vàng ở con phố này không phải là ban ngày. Các nhà kinh doanh đã tìm thấy cơ hội. Thị trường đã điều chỉnh.

Đường như người dân và du khách đã chọn lựa phố đi bộ, biến nó thành không gian đầy sức sống. Có lẽ đó cũng là thành công của các nhà quản lý.

3. Tôi đã nhiều lần đi trên phố đi bộ Nguyễn Huệ.

Có lúc lái xe hơi ở hai bên đường dành cho xe hơi, tôi cảm nhận độ rung từ bánh xe lăn trên mặt đường lát đá. Khi đợi đèn đỏ, dù đông đúc nhưng tôi cũng thấy mọi người có vẻ từ tốn hơn, đường phố vắng những tiếng còi xe chát chúa.

Sáng sớm, bạn có thể đạp xe hoặc chạy bộ cùng với nhiều

người khác. Buổi sáng mát mẻ, hiền hòa. Khi nắng lên bắt đầu gay gắt, phố đi bộ Nguyễn Huệ vẫn có mấy chỗ là bóng mát của các cao ốc rất thuận tiện cho sinh hoạt tập thể. Đó là những buổi tập thể dục của các cụ lớn tuổi, các buổi mít tinh...

Trong ngày, có lẽ chỉ đầu giờ chiều là nắng nóng, ít người đến phố đi bộ. Khi mặt trời lặn, phố đi bộ bắt đầu đông nhưng "giờ vàng" của phố đi bộ có lẽ bắt đầu từ 19 giờ và kéo dài đến khuya. Có những buổi tối, tôi cùng người thân đến ngồi trên vỉa hè phố đi bộ, một sợi dây mỏng mảnh phân chia không gian. Một phía của sợi dây là của hàng với bàn ghế, nơi du khách có thể chọn một tách cà phê, ly kem hoặc một ly bia nhâm nhi ngồi ngắm phố phường. Bên kia sợi dây là không gian công cộng của vỉa hè và phố đi bộ, mọi người đi lại, vui chơi, chụp hình "tự sướng". Hẳn nhiên, sợi dây mỏng mảnh chia được không gian là nhờ ý thức và sự hợp tác của mọi người. Phố đi bộ Nguyễn Huệ hấp dẫn có lẽ là vì vậy!

Ở đây, trên con phố này, tôi có nhiều kỷ niệm. Kỷ niệm từ ngày còn các kiosk bán hàng trên phố, từ ngày còn là chợ hoa rồi đường hoa, từ ngày còn là sinh viên, còn độc thân rồi có gia đình...

Biết bao nhiêu gắn bó với một con đường!

Tại số 92-96 Nguyễn Huệ, ngày 15.4.1995, đúng 130 năm sau ngày 15.4.1865 - ngày ra đời của "Gia Định báo" - tờ "Sài Gòn Tiếp Thị" ra mắt bạn đọc. Năm 1996, trên số xuân Sài Gòn Tiếp Thị, tôi viết bài nói về sự tăng trưởng của tiêu dùng, tỷ lệ số gia đình có tivi, xe máy đang tăng lên. Bài viết có câu "thị trường chỉ còn thiếu xe Rolle Royce". 20 năm sau, năm 2016, hãng Rolls Royce đã chính thức có mặt ở Việt Nam. Tại một "thớt" chủ đề Rolls Royce trên một trang web xe hơi, người ta đã thống kê đầy đủ loại, màu xe, biển số của hơn 100 chiếc Rolls Royce đang lăn bánh trên các nẻo đường đất nước này. Trong một mẫu quảng cáo của một tập đoàn lớn làm chủ một cao ốc nổi từ Đồng Khởi qua Nguyễn Huệ cũng có chiếc Rolls Royce đang lăn bánh trên đường Nguyễn Huệ. Còn tờ Sài Gòn Tiếp Thị (bộ cũ) kia thăng trầm lắm! Trụ sở tờ báo không còn ở Nguyễn Huệ từ lâu lắm rồi. Nó phiêu dạt qua mấy địa chỉ trước khi đóng cửa tại một biệt thự trên một con đường nhỏ ở quận 3. Ở đó, số phận run rủi thế nào, người viết bài này lại là người chấp bút viết lá thư chia tay bạn đọc không hẹn ngày gặp lại. Nhưng đó là chuyện khác! ■

Sài Gòn mở

Nhiều công trình có giá trị về thẩm mỹ và lịch sử đã được tạo dựng trong thời gian này. Cùng với Hà Nội ở phía Bắc, Sài Gòn là một trong hai đô thị lớn và quan trọng nhất của Việt Nam. Sài Gòn được mệnh danh là Hòn Ngọc Viễn Đông, là thành phố trung tâm của vùng đất phương Nam.

BÀI KTS NGUYỄN TRẦN ĐỨC ANH
ẢNH HÀ THÀNH, VÂN NGUYỄN

Từ một vùng đất mở

Sài Gòn là vùng đất mở từ cuối thế kỷ 17, trong bối cảnh các chúa Nguyễn tiến sâu về phía Nam. Năm 1698, Nguyễn Hữu Cảnh vâng mệnh chúa Nguyễn Phúc Chu mở mang miền đất này, lập nên phủ Gia Định, tiền thân của đô thị Sài Gòn. Sách Đại Nam nhất thống chí, quyển 31, (Quốc sử quán triều Nguyễn) phần về tỉnh Gia Định đã chép: "... Năm Mậu Dần (1698), đời Hiến Tông Hiếu Minh Hoàng Đế (tức chúa Nguyễn Phúc Chu - Tg) lại sai Thông suất chương cơ Nguyễn Hữu Kính (tức Nguyễn Hữu Cảnh - Tg) kinh lược đất ấy, đặt phủ Gia Định, lấy xứ Sài Gòn đặt làm huyện Tân Bình, dựng dinh Phiên Trấn, đặt các chức giám quân, cai bạ và ký lục...", đây được coi là cái mốc hình thành nên đô thị thủ phủ miền Nam sau này.

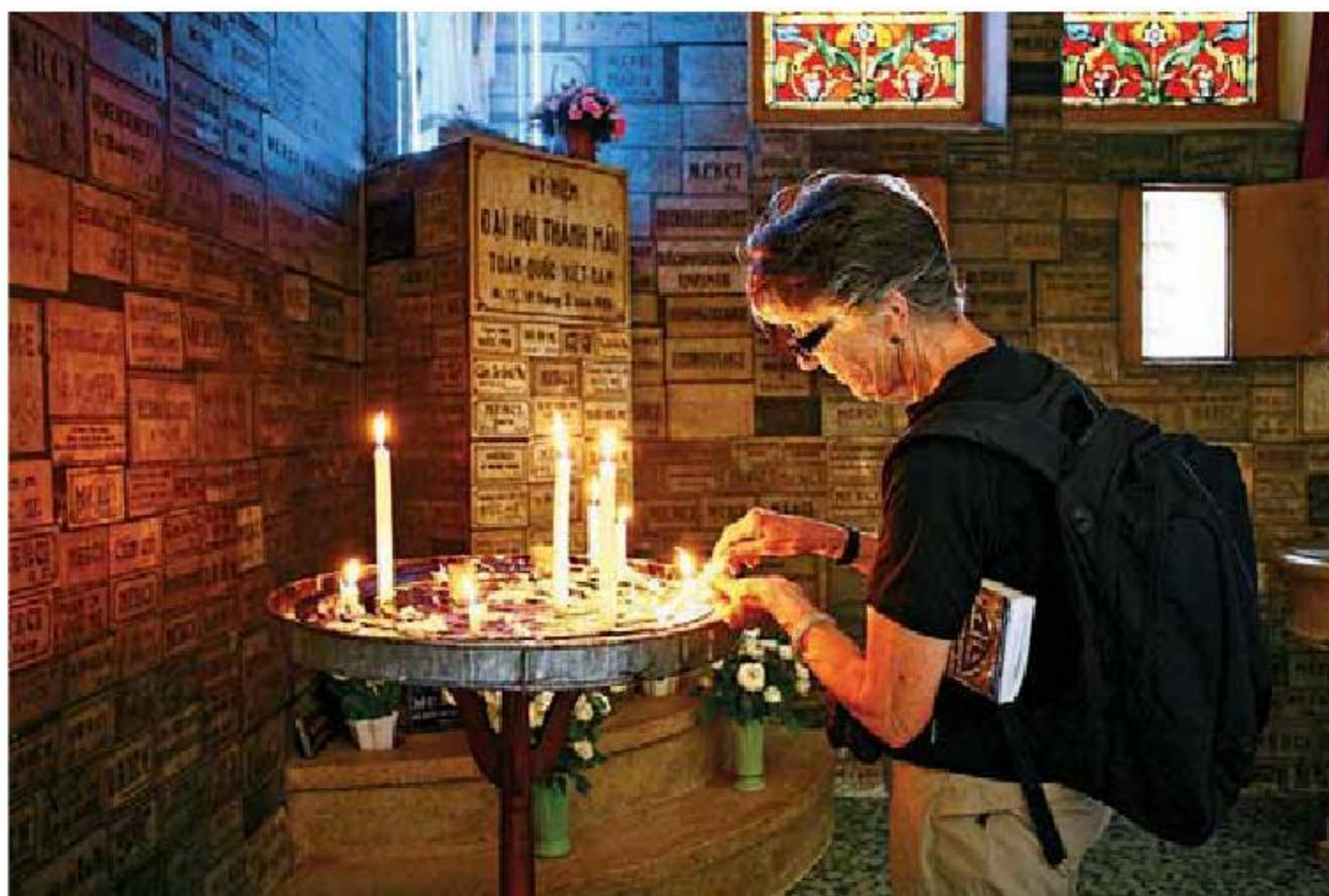
Tuy nhiên, theo nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Đầu⁽¹⁾ thì: "Nhưng trước đó, có lẽ hàng thế kỷ, nhiều sử liệu cho thấy người Việt Nam đã tới buôn bán và khẩn hoang lập ấp rải rác trong đồng bằng sông Mê Kông và sông Mê Nam bên Xiêm rồi..."

Năm 1623, chúa Nguyễn sai một phái bộ tới yêu cầu vua Chey Chettha II (vua nước Chân Lạp - Tg) cho lập đồn điền thu thuế tại Prei Nokor (tức Sài Gòn) và Kas Krobei (Bến Nghé). Đây là vùng rừng rậm hoang vắng nhưng cũng là địa điểm qua lại và nghỉ ngơi của thương nhân Việt Nam đi Campuchia và Xiêm La. Chẳng bao lâu, hai đồn điền thu thuế trở thành thị tứ trên bến dưới thuyền, buôn bán và làm ăn sầm uất...

Sử Việt Nam và sử Khmer cũng ghi lại sự kiện: Năm 1674, Nặc Ông Đài đánh đuổi nhà vua Nặc Ông Nộn. Nộn chạy sang cầu cứu chúa Nguyễn. Chúa liền sai Thông suất Nguyễn Dương Lâm đem binh đi tiến thảo, thu phục luôn ba lũy Sài Gòn, Gò Bích và Nam Vang (trong sử ta, địa danh Sài Gòn xuất hiện từ năm 1674 vậy). Đài thua chạy rồi tử trận. Chúa Nguyễn phong cho Nặc Ông Thu là Cao Miên quốc vương đóng đô ở U Đông, cho Nặc Ông Nộn làm phó vương ngự trị tại Sài Gòn nơi đã có người Việt định cư sinh sống".

Sử Việt Nam cũng ghi chép về việc năm 1679, chúa Hiền Vương Nguyễn

Ảnh trang bên Những nét đẹp thân thuộc của một Sài Gòn mở Ảnh phải Sài Gòn đa dạng về tôn giáo

Phúc Tần đã cho những người Hoa có tư tưởng "phản Thanh phục Minh" là Dương Ngạn Địch tới Mỹ Tho, Trần Thượng Xuyên tới Biên Hòa và Sài Gòn để lánh nạn và làm ăn sinh sống. Những nơi đó đều có người Việt tới sinh cư lập nghiệp từ lâu.

Với việc Nguyễn Hữu Cảnh kinh lý miền Nam vào năm 1698, các chúa Nguyễn đã xác lập chủ quyền lịch sử và đặt dấu ấn pháp lý các miền "biên cảnh" mà Sài Gòn - Gia Định là trung tâm. Trong suốt thế kỷ 18, các chúa Nguyễn liên tục cho người mở mang bờ cõi, đặt các dinh, trấn, đạo để quản lý khắp các vùng đất trong đồng bằng sông Mê Kông. Và từ đó, đồng bằng sông Mê Kông hoàn toàn thuộc về lãnh thổ Việt Nam và trở thành một phần quan trọng trong hình hài đất nước cho đến ngày hôm nay.

Từ một vùng đất mở Sài Gòn - Gia Định, hơn 300 năm là một khoảng thời gian ngắn so với chiều dài đất nước hàng ngàn năm. Song đất Sài Gòn đã nhanh chóng trở thành một trung tâm quan trọng với nhiều dấu ấn lịch sử song hành cùng đất nước.

Sài Gòn - đa diện kiến trúc

Năm 1859, người Pháp chiếm thành Gia Định và bắt đầu công cuộc quy hoạch xây dựng Gia Định - Sài Gòn thành một đô thị lớn kiểu phương Tây, là một trung tâm đa chức năng phục vụ cho việc khai thác thuộc địa. Nhưng ở một góc độ khác, sự biến chuyển của các vấn đề chính trị xã hội cũng để lại nhiều dấu ấn tích cực, mà kiến trúc là tiêu biểu. Từ hình hài một đô thị theo kiểu thành lũy phương Đông, Sài Gòn đã lột xác thành một đô thị hiện đại với diện mạo khác hẳn.

Kiến trúc là gương mặt phản ánh lịch sử, xã hội và những giá trị văn hóa tinh thần. Nhiều công trình ở Sài Gòn qua nhiều thời kỳ là những minh chứng rõ ràng. Một di sản người Pháp để lại

cho đến nay vẫn còn nguyên giá trị và tạo nên diện mạo đô thị. Từ cấu trúc quy hoạch đô thị phương Tây thích ứng với đặc thù sông nước địa phương, cho tới các công trình kiến trúc bền vững qua năm tháng với nhiều phong cách đa dạng. Từ Nhà thờ Đức Bà - một tuyệt tác kiến trúc đô thị với phong cách Roman cải biên pha lẫn Gothic, tới Dinh Xã Tây (sau là Tòa Đô Chánh Sài Gòn và nay là UBND TP. HCM) với phong cách Baroque, từ Bảo tàng Nam kỳ (nay là Bảo tàng Lịch sử Việt Nam TP. HCM) với phong cách Đông Dương, tới Nhà hát Lớn mang phong cách Beaux Arts... tất cả đều hiện diện hài hòa trong một tổng thể đô thị khoa học, bài bản và ngăn nắp. Có thể còn kể thêm nhiều công trình di sản nữa tạo nên gương mặt Sài Gòn như chợ Bến Thành, Bưu điện thành phố, Dinh Thống đốc Nam kỳ (nay là Bảo tàng Lịch sử TP.HCM), nhà chú Hỏa (nay là Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM), trường Pétrus Ký (nay là trường THPT chuyên Lê Hồng Phong), trường Lycée Marie Curie (nay là trường THPT Marie Curie)...

Có thể nhận thấy nhiều sự giao hòa trong kiến trúc Đông - Tây mà ẩn sâu trong đó là sự giao hòa, tiếp biến về văn hóa, xã hội. Những điều đó đã làm nên một Sài Gòn đặc trưng không nơi nào có được.

Trong thập niên 30-50 của thế kỷ trước, với quá trình đô thị hóa, Sài Gòn và Chợ Lớn đã sáp nhập vào nhau để tạo nên đô thành Sài Gòn. Và khi ấy, kiến trúc Sài Gòn càng đa dạng hơn với những khu phố cổ của người Hoa, cùng những công trình đậm chất Á Đông như đình, chùa, đền, hội quán... Cùng với kiến trúc là những giá trị văn hóa tôn vinh lẫn nhau và tỏa sáng.

Trong giai đoạn thể chế Việt Nam Cộng Hòa (1955-1975), mặc dù ngắn ngủi và có ít nhiều những bất lợi trong hoàn cảnh đất nước chiến tranh; kiến trúc Sài Gòn vẫn phát triển mạnh mẽ với nhiều công trình ghi dấu ấn hiện đại và bản sắc, là niềm tự hào

Ảnh trái Nhà thờ Đức Bà với lối kiến trúc mang đậm chất châu Âu là một trong những địa chỉ đẹp mà du khách mỗi lần ghé “bến” Sài Gòn đều phải dừng chân chiêm ngưỡng Ảnh phải Sài Gòn vẫn là đầu tàu phát triển kinh tế trong cả nước

Sài Gòn là thành phố duy nhất có đủ 54 thành phần dân tộc anh em đang sinh sống, cùng với người nước ngoài. Sài Gòn cũng là nơi đa dạng về tôn giáo nhất với 13 tôn giáo khác nhau... Đó chỉ là một vài ghi nhận để thấy Sài Gòn mở, Sài Gòn phóng khoáng và bao dung; Sài Gòn là miền đất hứa, đùm bọc và chở che cho nhiều số phận.

của Sài Gòn cho tới ngày hôm nay. Có thể kể tới Dinh Độc Lập (nay là Hội trường Thống Nhất), Thư viện Quốc gia Sài Gòn (nay là Thư viện Khoa học tổng hợp TP.HCM), trụ sở ngân hàng Công Thương, Viện Trao đổi văn hóa Pháp... Những kiến trúc đó đã phát lộ một xu hướng phát triển rực rỡ, đầy bản sắc của Sài Gòn, làm phong phú và đầy đặn thêm vóc dáng thành phố.

Sau khi đất nước thống nhất vào năm 1975, Sài Gòn - TP.HCM vẫn là một đô thị phát triển hàng đầu của đất nước. Kiến trúc vẫn tiếp tục phản ánh gương mặt của một thành phố năng động và là đầu tàu về thương mại, cùng với những giá trị văn hóa, lịch sử. Sài Gòn vẫn là một vùng đất “mở” và kiến trúc cũng không ngoại lệ. Các công trình từ đó đến nay thể hiện rõ một Sài Gòn trẻ trung, cởi mở, phóng khoáng bên cạnh một mạch ngầm chiều sâu quá khứ. Những công trình, dự án vẫn đang tiếp tục mọc lên và Sài Gòn đổi thay từng ngày.

Nhưng cũng phải nhìn nhận thực tế rằng, sự phát triển quá nhanh ấy đã và đang có nhiều dấu hiệu tiêu cực. Sài Gòn mắc phải nhiều căn bệnh của các siêu đô thị với sự quá tải về hạ tầng, môi trường ô nhiễm. Cấu trúc đô thị, không gian đô thị bị phá vỡ; các di sản kiến trúc có nguy cơ tổn hại và biến mất. Sự đa diện về kiến trúc đáng tự hào có nguy cơ trở thành một thứ hỗn độn phi bản sắc, mai một dần trong lòng đô thị Sài Gòn của tương lai.

Và một Sài Gòn mở

Là một vùng đất mở, và không chỉ “mở”, đa diện về kiến trúc, Sài Gòn còn “mở” rộng nhiều hơn thế. Nơi đây là vùng đất lành chim đậu, là sự giao lưu, giao thoa của các vùng miền văn hóa và con người.

Theo tiên sĩ khảo cổ Nguyễn Thị Hậu thì: “Bản thân sự “khai sinh” Sài Gòn - Gia Định đã là quá trình những con người từ nhiều nguồn gốc, nhiều vùng miền trong cả nước, có cả những nhóm người Hoa từ lục địa Hoa Nam vượt biển xuống đây, hội nhập với các tộc người đã tụ cư lâu đời ở vùng đất này. Trong dòng lưu dân khai phá Sài Gòn - Gia Định, phần đông là nông dân từ miền Bắc, miền Trung...; khi họ đến vùng đất còn hoang sơ lạ lẫm, đất rộng người thưa lại

Ảnh trên Sài Gòn trẻ trung, cởi mở, phóng khoáng bên cạnh một mạch ngầm chiều sâu quá khứ. Những công trình dự án đang tiếp tục mọc lên và Sài Gòn vẫn đang thay đổi từng ngày

cùng cảnh ngộ, việc làm ăn không còn quá vất vả như trên cánh đồng ô trũng bị che chắn bởi đê điều ở châu thổ sông Hồng hay dải ruộng hẹp sát núi liền biển ở miền Trung, mà đồng ruộng làng xóm đã mở rộng theo dòng chảy của sông ngòi, kênh rạch, theo đó có thể đến những miền đất mới... Vì vậy, sự sẻ chia bao bọc được nhân lên mà tính cách phóng khoáng, hào hiệp cũng được nhân lên cùng với sự năng động, quyết đoán hơn..."⁽²⁾

Sài Gòn mở, hiểu là như vậy nhưng nói ra thì không biết thế nào là đủ. Sài Gòn là thành phố có nhiều người nhập cư nhất trong cả nước, đến từ nhiều vùng miền nhất trong cả nước. Sài Gòn là địa phương có nhiều hội đồng hương nhất trong cả nước. Cùng với cộng đồng người Hoa ở Chợ Lớn, góp phần hình thành nên một Sài Gòn hàng trăm năm qua với sự giao hòa văn hóa trong cộng đồng người Việt, Sài Gòn vẫn mở rộng vòng tay. Trong khoảng 10 năm trở lại đây, có một cộng đồng người Nhật tụ cư và sinh sống ở Sài Gòn. Đoạn đường Lê Thánh Tôn (từ Tôn Đức Thắng đến Hai Bà Trưng), các con hẻm 5A, 5B Lê Thánh Tôn đi sang Thái Văn Lung và những phố xung quanh như Ngô Văn Nam, Thi Sách... đã trở thành một "Little Japan" trong lòng thành phố. Và những người Nhật Bản đã hòa nhập bằng tinh thần rất... mở.

Vừa rồi, trên báo Tuổi Trẻ, chuyên mục "Góc Sài Gòn" có một đề tài bàn luận rất thú vị: "Ở Sài Gòn bao lâu thì thành người Sài Gòn?". Có rất nhiều kiến giải và câu trả lời. Nhưng có lẽ, sẽ không có một đáp án nào là đúng với Sài Gòn cả. Bởi Sài Gòn là một tập hợp, một cộng đồng đa dạng; chính điều đó tạo nên hình hài, diện mạo, vóc dáng, tính cách Sài Gòn. Và nếu Sài Gòn biết nói, thì Sài Gòn cũng chỉ im lặng và mỉm cười...

Qua những thăng trầm và cửa lịch sử, Sài Gòn có nhiều thay đổi, dĩ nhiên là như vậy. Nhưng trong thâm sâu, Sài Gòn vẫn nguyên

ven là Sài Gòn của thửa sơ khai, là miền đất mở và luôn rộng mở với tất cả mọi người. Có một Sài Gòn dịu dàng để nhạc sỹ Trịnh Công Sơn ở lại. Vượt lên tất cả những định kiến về chính trị và thời cuộc, Sài Gòn có những giá trị văn hóa của riêng mình, luôn tỏa sáng lấp lánh cho dù hoàn cảnh nào.

Bạn bè tôi, nhiều người đã đi, đến và rồi ở lại Sài Gòn; không biết bao lâu thì thành "người Sài Gòn" nhưng thực ra điều ấy đâu quan trọng. Sài Gòn vẫn vậy, ồn ào náo nhiệt mà chân thành, lặng lẽ mà bao dung. Sài Gòn đã trở thành nhà, thành quê của bao người đến từ bao vùng đất khác. Và tôi cũng tự phát hiện ra rằng, Sài Gòn là một phần cuộc sống của tôi. Lâu lâu không đi, là nhớ, nhớ đến mức không chịu được để phải đi; để đắm mình vào Sài Gòn như người tình lâu ngày không gặp; để rồi lại xa, lại nhớ...

Mỗi lần tới Sài Gòn, tôi đều ở khu "phố Tây" quận nhất. Tôi thích ở đó, bởi nơi đó cho một không khí rất... Sài Gòn, bình dị, cởi mở và phóng khoáng. Ở đó luôn đông vui, ồn ào, náo nhiệt. Ở đó có sự giao hòa về cuộc sống, xã hội và văn hóa. Ở đó, "Tây" và "ta" dường như không phân biệt, chỉ có chung một tiếng nói, một tình yêu: Sài Gòn.

(1) Bài viết "Dân cư đồng bằng sông Mê Kông và sông Mê Nam Chao Phraya", sách "Nam bộ xưa và nay", tác giả: Nguyễn Đình Đầu, NXB TP.HCM, 2007.

(2) Bài viết "Sài Gòn phóng khoáng", sách "Sài Gòn Chợ Lớn rong chơi", tác giả: Hiền Hòa, NXB Hồng Đức, 2013).

Sài Gòn Miền yêu thương

BÀI HOẠ SĨ TRẦN THUY LINH
ẢNH NGỌC HOÀI

1. Tại sao người ta luôn phải xách ba lô lên và đi? Có trăm ngàn lý do để ra lên đường. Cụ thể hay mơ hồ, tiền nhiều hay tiền ít, đi dài hay đi ngắn, phân khích hay chán chường; cái gì là điều để ta có một quyết định lên đường? Mong được đổi gió, đi thăm người thân, tìm vùng đất mới, tìm một niềm vui, quên đi quá khứ, vui chôn bực bời, xóa tan nhọc nhằn.... Chẳng thể nào đếm hết được lý do loài người luôn ra đi như một định mệnh như vậy. Có ai ra đi để chỉ để nhớ về không? Ai đi để quên và ai đi để nhớ? Ai đi để tìm lại mình ngày nào đánh rơi?

Có một ngày, lẽ ra phải ở trong mùa đông thì lại thấy mình trong mùa hè ở vùng nam bán cầu. Ngửa mặt đón những tia nắng chói chang đầu tiên rọi xuống trái đất trong ngày đầu tiên của một năm mới, bỗng cồn cào nhớ. Một nỗi nhớ kỳ lạ mang màu trắng, xanh, đỏ, vàng, đen, xen kẽ. Màu vùn vút trôi trên bầu trời cao xanh thăm xứ người. Màu những ngôi nhà chật hẹp, lổ xổ ngang dọc không một trật tự. Màu của người xe cuồng nộ trong vòng quay tít mù của cuộc đời. Màu của hiện thực phũ và màu của tưởng tượng người. Nếu không kịp trấn tĩnh, sẽ lập tức bị cuốn phăng theo dòng chuyển động không ngừng nghỉ ấy. Ít nhất thì cũng lửng lơ trên mặt đất trong một trạng thái không trọng lượng. Trong cái hỗn loạn của màu sắc và không gian như vậy, bỗng thấy le lói một mảng nhỏ xiu bình yên mang tên nỗi nhớ. Nỗi nhớ ấy cứ lớn dần lên, ngày càng nhiều màu sắc, ngày càng chông chênh không gian. Nỗi nhớ bỗng hóa thành gương mặt, hoá phở, hóa sông, hóa thành một cái kén khổng lồ. Cho người co ro nằm im trong đó, cố gắng để không đánh mất mình trong cái sự khổng lồ ấy. Có còn mình không mà giữ? Có tìm lại được mình không mà giữ? Trạng thái co ro là thực hay hư? Thốt nhiên bừng tỉnh và chợt nhận ra lý do đã thôi thúc mình ra đi. Phở như rõ hơn và người như rõ hơn. Thấy le lói mình trong phở, trong người, mặc cho những mảng màu như từng khối ghép lại của một bánh xe, vẫn không ngừng quay trên bầu trời xa lạ.

Ta đang ở đâu? Bên trong hay bên ngoài?

2. Bao năm tháng đã đi qua trên những con đường, con hẻm, dòng sông và những con kênh ấy. Người sinh ra, lớn lên, ở lại để không bao giờ đi, hay ra đi rồi lại để trở về; cũng có nhiều khi người không về nữa. Người-thành-phố chẳng mấy khi thắc mắc về điều đó. Người-thành-phố cứ sống, cứ làm, cứ ăn, cứ nhậu, cứ yêu. Vậy thôi. Cũng như, người-thành-phố chẳng mấy khi thắc mắc rằng, sao có nhiều người mới tới đây đến vậy. Người-mới hay thắc mắc, chứ người-thành-phố thì không. Người tới thì phổ nhận. Vậy thôi. Ai có phàn đó, chung nhau bầu trời phố, há chẳng thêm vui? Đất ngày một hẹp đi, phố ngày một nhỏ lại, nhưng người-thành-phố vẫn dang tay đón nhận. Người-mới dần thành người cũ, rồi cũng thành người-thành-phố như những người cũ hơn. Và dòng người mới hơn vẫn cứ ùn ùn đổ về, như một sự đương nhiên. Phố nhận hết: vàng, đỏ, xanh, đen, trắng. Thêm màu, thêm vui. Khác màu, thêm đa dạng. Người-mới dần rồi cũng đi đứng, ăn ở, nói năng, giống như người-cũ. Người cũ thấy người-mới cũng ngỡ ngàng, hay hay, và rồi cũng quen dần mới-cũ. Phố và người, lớn lên mỗi ngày. Chưa bao giờ phố thấy phiền lòng về gánh nặng sắc màu khác biệt ấy. Phố nơi đây không giống phố nơi khác. Là phố cho-phổ nhận. Và người-cũ, người-mới hay người-mới-hơn ở đây cũng không giống những người nơi khác.

Nhưng, người-thành-phố cũng hay nói: "Coi vậy mà không phải vậy!". Người-thành-phố không gánh trên lưng sứ mạng phải đổi đời bằng mọi giá như người-đền-phố. Người-đền-phố mang theo bao mơ ước, mang theo bao hăm hở, gánh theo bao kỳ vọng không chỉ của riêng mình mà đôi khi của cả gia đình, dòng họ. Kiểu gì thì cũng là tâm thái của người tới vùng đất lạ. Như người xách ba lô lên và đi trong một chuyến đi mà đích đến là điều đầu tiên đạt được trong cuộc hành trình, còn điều cam go nhất lại chính là: tiếp tục ra sao trong cái đích ấy. Mong khám phá, mong khẳng định, mong đẹp, mong giàu, mong thành công, mong nổi tiếng..., hàng triệu triệu mong ước ấy đã làm phố tung bừng hơn, nhộn nhịp hơn, khoác cho phố cái áo năng động và đầy màu sắc. Người-thành-phố thường nhìn bao dung. Người-thành-phố mang tâm thái của người "rành sáu câu rồi ta ơi". Người-thành-phố tung tung làm, tung tung chơi và tung tung sống, cái gì cũng nhẹ như lông hồng. Ai nhận xét gì mặc ai. Makeno đi, tới bên đi, chuyện nhỏ mà. Nhưng, lại "Coi vậy mà không phải vậy"! Có bữa đi trên đường nghe kêu í ới sau lưng. Hóa ra là cái balô trên lưng quên chưa kéo khóa. Người phố nhấc xong, cười xòa rồi mất hút. Cái nón rơi trên đường thì y như rằng sẽ có người sau lưng giúp.

Ảnh trên và dưới Phố nơi đây không giống phố nơi khác. Là phố cho-phổ nhận. Người mới đến mang theo bao ước vọng, hoài bão... chính điều này đã làm phố tung bừng hơn, nhộn nhịp hơn, năng động và đầy màu sắc

Ảnh Thiên Ý

Hiếu được về phố cho-phố nhận nhờ những lần xa phố, xa người. Bôn ba năm châu bốn biển, để rồi chợt nhận ra rằng, nơi mình **NHẬN** nhiều nhất, nơi **CHO** mình nhiều nhất, chính là nơi mà từ đó mình đã ra đi: Sài Gòn, miền yêu thương

Kệ cho ai nói rằng phố bất an, phố rình mò và cướp giật nhiều lắm, Người-thành-phố vẫn sống theo kiểu của mình. Còn người lạ, kêu vẫn cứ kêu.

3. Sắp Tết rồi. Nghe như có từng hơi phố nhẹ thổi trong âm ào tiếng xe. Mỗi năm tết lại mang về cho phố một không khí khác. Giống nhau có lẽ ở chỗ: từng đoàn người về và từng đoàn người đi. Mọi con đường ra vào thành phố lại kẹt cứng cả tuần trước tết. Để rồi, tết đến, sẽ trả lại cho phố vài ba ngày thông dong chỉ có nắng, hoa và cây trên đường. Phố cho đi và người nhận về. Phố nhẹ nhàng, từ tôn và khoan thai trong sắc vàng nắng mai ngập tràn, mà có lúc cũng đầy phố phang rạng rỡ trong sắc đỏ mỏng gà trước cửa hay bông giấy hồng trên tường rào. Cũng có khi, người cho phố cái nóng cháy da cháy thịt. Và nhận về từ phố cái lạnh bàng bạc trôi hay làn gió sông mát rượi. Gió buông trên vai, vuốt ve kỷ ức, làm mềm hiện tại, đưa phố tới với ánh đỏ rực rỡ của đào phương Bắc, thướt tha sắc màu hoa sông nước miệt vườn, trong một sự hòa quyện thật kỳ lạ với màu nắng miền man không dứt của mai vàng, và lại làm người cồn cào trong nỗi nhớ về phố, ngay cả khi đang đi trên phố.

Sau những ngày đi xa trở về, lần nào cũng ngỡ ngàng trước muôn màu mặt phố, không khi nào giống nhau. Con người ta vốn hay coi thường những gì mình đang có. Chê phố mình và mơ phố người. Càng đi nhiều lại càng nghiệm ra rằng, những chuyến đi không hẳn chỉ cho mình biết những điều mới mẻ về một thế giới hiện hữu bên ngoài, những điều mà mình chưa nghe, chưa biết. Những chuyến đi cho người cái nhìn sâu vào bên trong, hiểu rõ hơn về những gì mình đang có. Như chuyện người-mới, người-cũ, như chuyện phố cho-phố nhận hôm nay. Trong áng bụi mờ trần gian người khoác lên cho phố, lại thấy rõ hơn bao giờ hết, hồn xưa khí cũ trong từng viên gạch, trong từng bóng nắng trên ô cửa sổ và những bậc thang. Lại rung rung trước những không gian đầm hồn người-thành-phố trong những con hẻm yên tĩnh đến không ngờ, giữa những mới-cũ đan xen. Vẫn ngạc nhiên quá, về cái sự cho và nhận nơi người thành phố. Xách ba lô xa phố vài ngày thôi, đã thấy bao xô bồ của phố bỗng lùi về quá khứ. Xách ba lô xa người vài tháng thôi, đã thấy vòng xoáy kia chìm dần và mình như được nâng lên, bằng những sắc màu hôm nay và cả tổ kén hôm nào. Phố vẫn dài vô tận với những người luôn mang theo hồn phố. Và không gì thay thế được tình người phố luôn mang.

Lấy lại cảm giác được đi bằng chính đôi chân của mình qua những chuyến đi. Hiếu được về phố cho-phố nhận nhờ những lần xa phố, xa người. Bôn ba năm châu bốn biển mãi, để rồi chợt nhận ra rằng, nơi mình **NHẬN** nhiều nhất, nơi **CHO** mình nhiều nhất, chính là nơi mà từ đó mình đã ra đi: Sài Gòn - Miền yêu thương.

Luôn bên bạn
trong bao kỉ ức tuổi thơ

Giảm giá
20%

Chương trình ưu đãi đầu năm

ĐIỀU KIỆN ÁP DỤNG

- Thời gian sử dụng: Từ ngày 04/01/2016 Đến 31/03/2016
- Voucher áp dụng cho các sản phẩm: Sơn phủ Ngoại thất Siêu cao cấp TOA SuperShield, Sơn phủ Ngoại thất Siêu cao cấp TOA 7in1, Sơn phủ Nội thất Siêu cao cấp TOA SuperShield DuraClean, Sơn phủ Ngoại thất Cao cấp TOA NanoShield, Sơn phủ Nội thất Cao cấp TOA NanoClean, Sơn lót Ngoại thất siêu cao cấp TOA SuperShield, Sơn lót chống kiềm ngoại thất cao cấp TOA NanoShield, Sơn lót chống kiềm nội thất cao cấp TOA NanoClean của Công ty TNHH Sơn TOA Việt Nam.
- Áp dụng theo Bảng giá người tiêu dùng ban hành ngày 04/01/2015 của Công ty TNHH Sơn TOA Việt Nam. Voucher không áp dụng chung với các chương trình khuyến mãi khác.
- Áp dụng 01 Voucher/ 01 Hóa đơn. Không chấp nhận phiếu bị nhàu, nát, rách hay quá hạn sử dụng.
- Phiếu phải được điền đầy đủ thông tin bên dưới khi sử dụng.
- Vui lòng liên hệ Công ty TNHH Sơn TOA Việt Nam qua số điện thoại 0838.131.999 (Ext:133) để được hướng dẫn cụ thể trước khi sử dụng voucher.

THÔNG TIN KHÁCH HÀNG

Họ và tên: CMND:
Địa chỉ: Điện thoại:

MS: TOAKTDS

Sài Gòn ai cho, ai nhận?

Dường như trong động lực sâu xa của lòng bao dung, trong sự khởi sinh của đức vị tha, có một điểm tựa niềm tin vào luật nhân quả. Ta làm điều tốt cho người là góp nghiệp tốt cho ta, hay theo lối nói “có trước có sau”, ta làm điều tốt cho người vì lúc nào đó trong cuộc đời, ta từng nhận ơn nghĩa từ tha nhân và ta phải có trách nhiệm đáp trả.

BÀI NGUYỄN VINH NGUYỄN
ẢNH QUỲNH CHI - TL KT&ĐS

Ảnh hai trang

Sài Gòn chấp nhận, dung dưỡng những giá trị khác biệt để gạn đục khơi trong, làm nên một cuộc sống phong nhiêu, giàu sáng tạo.

Cách đôi nhân xử thế trọng nghĩa khí, tiết độ, rộng lượng của người Sài Gòn được thiết lập trên triết lý sống như thế. Điều đó một phần gắn bó với đặc thù hình thành đô thị này. Một nơi hội tụ dân tứ xứ, từ chinh phục sông nước, đầm lầy, vùng lười mác sác mà phát lau sậy, dọn kênh rạch để dựng thành, dựng trấn, dựng cửa nhà, mở phố xá... thì những cư dân đầu tiên đã hằn mang theo trong mình máu phiêu lưu hào sảng lẫn ý thức cộng đồng rất cao. Họ hiểu rằng, nếu bơ vơ trợ trọi, sẽ không kháng cự được với điều kiện khắc nghiệt của tự nhiên hoang dã, không tựa vào nhau để sống thì sao bảo toàn tính mệnh trước những hiểm họa đến từ ngoại bang. Chính cái tinh thần tương thông, tương trợ để cùng sống, cùng xây dựng ban đầu đó, mà hình thành mô thức chung cho tính cách "kiểu Sài Gòn".

Đề cao những chuẩn mực ứng xử cộng đồng, đề cao tình người và nghĩa khí, những con người ở thành phố này hơn ba trăm năm trước để lại trong tâm thức người đến sau những bài học, những kinh nghiệm, nguyên tắc thực hành đôi nhân xử thế mà từ đó, có đặc thù nếp sống, văn hóa đô thị.

Nhìn đặc điểm phong thủy, như sử gia Trịnh Hoài Đức trong quyển 4, *Gia Định thành thông chí* đã đưa ra cái nhìn lý thú và tình cờ gặp gỡ với những phân tích dưới nhãn quan nhân học: "Sài Gòn thuộc quê Ly, hành hỏa, là quê văn minh, cho nên các sĩ phu chuộng tiết nghĩa, chuộng lý học".

Như vậy, nết đất hài hòa với tánh người mà hình thành nên căn tính văn hóa một vùng đất.

Trong một không gian sông, không gian hành xử cởi mở như thế, hằn nhiên sáng tạo là thứ được tôn trọng. Vì những người từng kinh qua những bờ ngờ, khó khăn để khẳng định và công hiến cho sự phong nhiêu của miền đất này, hằn biết quý trọng những thành tựu được làm bởi mồ hôi nước mắt người khác, biết đặt mình trong hoàn cảnh của người để cảm thông, chia sẻ. Ta gọi đó là người biết mình, biết lấy đại cuộc làm trọng, từ đó sẵn lòng nâng đỡ, bảo trợ cho những giá trị mới được thêm vào, làm giàu cho đời sống.

Những tính cách tự nhiên ấy hình thành trong đời sống đô thị có thể một giai đoạn nào đó từng bị những bế tắc chính trị can thiệp nhưng không thể làm đổi thay, khi, văn hóa là thứ bắt sâu vào trong tâm thức con người trong vô

Ảnh trên Chính cái tinh thần tương thông, tương trợ để cùng sống, cùng xây dựng của những cư dân đầu tiên của vùng đất này mà hình thành mô thức chung cho tính cách “kiểu Sài Gòn”.

Khi mà nơi mỗi thị dân
nhập cư mới, cũ đều có
ý thức được chính mình
phải biết cho đi và đã
đang nhận từ tha nhân,
từ đất mình sinh sống,
thì đó là phúc đức của
tương lai một đô thị.

thức cộng đồng và phát tiết ra hành xử một cách tự nhiên. Tâm tính đó không bạc màu hay mai một bởi cái biến động nhất thời.

Sài Gòn cho hay nhận? Bạn hỏi tôi. Bản thân Sài Gòn cũng nhận từ những người nhập cư những đóng góp, sáng tạo (là nguồn nhân lực - theo cách nói của xã hội học). Mỗi con người nhập cư lương thiện, gắn bó, mến yêu thành phố này biết cách trở thành một tế bào thật khỏe mạnh trong cơ thể đô thị lúc nào cũng nồng nức sức sống.

Sài Gòn nhận về hay cho đi? Tôi hỏi lại bạn. Bản thân mỗi người cũng nhận ở Sài Gòn những cơ hội bình đẳng để thể hiện mình, để chạm đến giấc mơ sung túc, văn minh và hạnh phúc trong đời.

Cạnh tranh là thuật ngữ thời thượng trong nền kinh tế thị trường hóa. Mươi năm trước, nó được dùng nhiều. Người ta dùng nó để nói đến cả việc con người cá nhân tìm cách vượt trội lên tha nhân để định hình giá trị bản thân. Nhưng ngày nay, gần như nó được trả về cho những văn cảnh thuần túy kinh tế. Quan hệ con người trong văn hóa, phức tạp hơn nhiều. Triết lý “cùng thắng” (win-win) đang hợp thời hơn. Con người trong đô thị mở như Sài Gòn, cũng thế, tương tác đời sống chắc chắn rằng không đơn giản phản ánh bởi hai từ “cạnh tranh” là đủ. Người ta nói nhiều hơn đến một Sài Gòn bao dung, nghĩa là thừa nhận tính chất đa nguyên trong một thực tiễn, một bối cảnh văn hóa không ngừng khai triển. Trong nhãn quan đó, đô thị này chấp nhận, dung dưỡng những giá trị khác biệt để gạn đục khơi trong, làm nên một cuộc sống phong nhiêu, giàu sáng tạo. Có lẽ là chỉ có những nền tảng văn hóa đủ mạnh mới có thể làm được.

Sài Gòn công bằng về cơ hội sống cho mọi người. Vậy nên mới có câu ca dao rằng:

*Ai về Gia Định thì về
Nước trong gạo trắng dễ bề làm ăn*

Là cách hành xử với nhân thể đề cao tinh thần phóng khoáng và trọng khả năng ứng biến, thích nghi:

Ra đường gặp vịt cũng lùa

Gặp duyên cũng kết gặp chùa cũng tu.

(Ca dao)

Rồi cũng có khi trong cơn gió bụi bể dâu, những người bắt bạt nơi đô thị này lấy điểm tựa là tình nghĩa tao khang mà đôi đũa trong cuộc sinh tồn nghiệt ngã:

Chợ Bến Thành dời đổi

Người sao khỏi hợp tan

Xa gần giữ nghĩa tao khang

Chớ ham quyền quý mà đá vàng phụ nhau.

(Ca dao)

Nhưng rồi sự "dời đổi" hướng ra bên ngoài, cộng với sự nhạy cảm với các giá trị mới, liệu có đánh mất bản sắc sẵn có của một thành phố? Lo ngại đó là có thật, mỗi khi ta thấy một công trình di sản bị bức tử, một nét duyên dáng thiên nhiên nào đó trong đô thị bị truất hữu thô bạo. Nhưng cũng lập tức, lúc đó, những tiếng nói thẳng thắn, có trách nhiệm lại được cất lên, thức tỉnh cộng đồng, phản tỉnh với nhà chức trách. Đó chính là cơ chế tự nhiên của văn hóa, cho thấy bản lĩnh và sức sống nội tại của tinh thần tiết nghĩa, trung thực hình thành nơi cư dân là phẩm chất để giữ gìn đô thị này một cách tự nhiên nhất.

Khi mà nơi mỗi thị dân nhập cư mới, cũ đều có ý thức được chính mình phải biết cho đi vì đã và đang nhận từ tha nhân, từ mảnh đất mình sinh sống, thì đó là phúc đức của tương lai một đô thị. Phúc đức ấy được tạo ra từ những bước chân máu trộn bùn non của người khấn hoang, từ mồ hôi bao thế hệ từng đến và gửi đời mình ở lại đây, chỉ để gieo vào chúng ta, lớp hậu sinh, những kẻ nhập cư đến muộn một thông điệp nhỏ nhẹ mà đầy thanh cao trong hành trình trở thành một thị dân đúng nghĩa văn minh.■

Ảnh trên Có thể một giai đoạn nào đó vùng đất này từng bị những bể dâu chính trị can thiệp nhưng không thể làm đổi thay, khi, văn hóa là thứ bắt sâu vào trong tâm thức con người vô thức cộng đồng và phát tiết ra hành xử một cách tự nhiên. Tâm tính đó không bạc màu hay mai một bởi cái biến động nhất thời

Sài Gòn Miền gợi nhớ

Sau 40 năm lưu lạc xứ người ngày đặt chân trở về ông đã đến đường Catinat để nhớ lại nơi ông bà gặp nhau, khởi đầu cho việc gầy dựng nên một gia đình, nơi mà thằng cháu có cái tên gợi nhớ về vùng đất từng mang đến cho ông nhiều kỷ niệm: Saigon.

BÀI & ẢNH THANH LAN

Ông vốn là một chàng trai miệt Bến Cát⁽¹⁾, còn bà là người đất Thần Kinh, cha mẹ mất sớm, từ nhỏ theo họ hàng vào Sài Gòn. Năm ông vào trung học, gia đình gửi xuống ở trọ nhà một người bà con để đi học. Mùa hè năm đó nhằm chuẩn bị cho kỳ thi quan trọng, ông ở lại Sài Gòn để ôn luyện. Chàng trai huyện nghèo lần đầu theo bạn đi chơi, đến đường Catinat nhóm của ông gặp nhóm nữ sinh cũng đang đi dạo. Tình cờ gặp nhau, cùng là những người trẻ tuổi họ nhanh chóng làm quen rồi kết thành bạn bè. Ông đặc biệt chú ý đến cô gái Huế lúc nào cũng ăn nói nhỏ nhẹ, cử chỉ dịu dàng, đoan trang; còn bà thì "thích anh con trai đáng vẻ phong trần", vậy là họ yêu nhau.

Rồi ông bà kết duyên. Trôi dạt theo thời cuộc, những địa danh ông đến và đi đều được ghi dấu qua tên của các đứa con: Chương Thiện⁽²⁾, Lộc Ninh, Hôn Quảng, Chon Thành, Bù Đăng, Bù Đốp⁽³⁾.

Đến năm 1972, cần một chỗ ở ổn định để con cái học hành, ông quyết định đưa gia đình về Sài Gòn mua một căn nhà nhỏ ở Đa Kao. Trước lúc lên đường, ông đi giáp xóm gặp mọi người để gửi gắm vợ con. Những lá thư nhận từ Sài Gòn làm ông an tâm: "anh nhớ không bác Hai kẻ nhà mình mới dạy em nấu

Ảnh tư liệu

món thịt đông của người Bắc, còn khen em sáng dạ", "cô Tám chỉ nấu món canh chua cá lóc đúng chất miền Tây, mấy đứa nhỏ ăn cứ xuýt xoa khen ngon", "Bù Đốp sốt cao nửa đêm, may nhờ anh Năm chạy xe lam phụ đem đi bệnh viện, các con có vợ ảnh dờm chùng", "em làm bánh bột lọc, bánh nậm, bánh bèo đãi cả xóm, ai ăn cũng khen vì nó chánh hiệu xứ Huế"...

Thỉnh thoảng về phép ông mời mọi người đến lại rai dưới cây ngọc lan. Chuyện làng, chuyện xóm, chuyện nhà, chuyện học hành của mấy đứa nhỏ, chuyện vui... được kể bằng giọng của các vùng miền. Có một chuyện gây cười cho mọi người và được nhắc đi nhắc lại là tên của các con anh, đặc biệt là con nhỏ Bù Đốp, khiến nó cứ khóc lóc nài nỉ đòi đổi tên cho bằng được. Chị Ba Sửu người được mệnh danh "dân Sài Gòn chính hiệu" trong xóm nói đùa: "ông bà ráng sanh thêm đứa nữa đặt tên Sài Gòn cho đủ bộ vì đây cũng là nơi gia đình dừng bước giang hồ".

Gia đình ông từ già xóm nghèo đầy áp tình thương ấy trong một đêm mưa rả rích.

Mấy mươi năm sống xa quê hương, ông bà vẫn nhớ về cái xóm nhỏ ngày nào, nhớ những món ăn mà bà học được và nhờ đó làm phương tiện sinh sống ở xứ người. Nhập gia tùy tục, tuy là công dân Pháp nhưng những cái tên Việt Nam trong giấy khai sinh ông vẫn để lại. Đặc biệt là cô bé Bù Đốp ngày nào đòi đổi tên thì nay cương quyết giữ lại vì "nó nhắc nhớ đến vùng đất nơi con sinh ra, kỷ niệm bị mọi người chọc ghẹo". Rồi cô út Bù Đốp lấy chồng - chồng Tây, ngày cô sinh con, cô nói với ông rằng cháu bé sẽ có tên Việt Nam, cũng là tên vùng đất gợi nhớ một quá khứ êm đềm và thắm đẫm nghĩa tình, đó là Sài Gòn. Ông rung rung nước mắt ôm thằng cháu nhỏ trong tay và hứa rằng, ngày nào đó chính ông sẽ dẫn nó về Sài Gòn.

Và một ngày cuối năm, ông đã trở về.

Dù có nhiều đổi thay nhưng cái xóm nhỏ ngày xưa vẫn còn đó. Đứng trước căn nhà có cây hoa ngọc lan ông chắc chắn đó là chỗ ở của gia đình mình ngày nào. Chủ hiện giờ đã mua lại ngôi nhà này hơn hai mươi năm, lúc xây mới cô con gái đã giữ lại cây hoa này, cái giếng gần đó thì đã lấp và trồng lên một cây khế trĩu quả. Những khoảng sân rộng đã thu hẹp, nhà xây san sát nhau, cái xóm nhỏ êm đềm giờ trở nên đông đúc, ồn ào nhưng ông biết cái bao dung,

cái sẽ chia vẫn cứ hiện diện đâu đây trong từng ngôi nhà, từng góc xóm: nào là giọng Bắc, giọng Trung cả cái giọng "gỏi gỏi" không lẫn vào đâu của dân miền Tây hội tụ cả trong đám nít nhỏ đang vui chơi ngoài kia.

Chiều cuối năm ông bà cùng thằng cháu ngoại "nửa Tây nửa ta" đi dạo trên đường phố: từ Catinat kỷ niệm đến Charner, Bonard (4)... Nơi ngày xưa ông đã nhiều lần đưa vợ con đi ăn, đi mua sắm, dạo chơi, giờ không còn như xưa tuy tiếc nuối nhưng ông lại thích vì Sài Gòn hiện đại hơn, đẹp hơn, tươi mới hơn. Đến phố đi bộ Nguyễn Huệ ông bà ngắm nhìn thành phố cuối tuần về đêm, gặp gì thằng Saigon đều hỏi vì nó muốn biết thêm vùng đất mà mình mang tên. Có một nhóm bạn trẻ ngồi gần góp chuyện và trả lời những thắc mắc mà chính ông nhiều khi cũng không thể giải thích được. Khi một cô bé hỏi Saigon tên gì, với một giọng chắc nịch và hành diện nó trả lời "Je suis métis franco-Vietnamien et je m'appelle Saigon, le nom que mes parents m'ont donné" (5).

Ông đang chờ đón một cái tết nơi quê cha đất tổ. Đầu đó mùa xuân đã về qua từng chiếc xe chở đầy áp hoa đủ sắc bán dạo trên các ngã đường, từng góc phố được treo đèn, kết hoa, từng ngôi nhà đang được sơn phết... Bồi hồi, xúc động ông bà đều có chung một suy nghĩ: đã ra đi nhưng sẽ trở về. Sài Gòn đã dang tay đón nhận ông bà - và rất nhiều người tứ xứ khác, thì sẽ một lần nữa đón chào người con xa xứ trở về. **■**

(1) Bến Cát, một huyện thuộc tỉnh Bình Dương ngày nay

(2) Chương Thiện nay là tỉnh Hậu Giang

(3) Hồn Quảng, Chơn Thành, Bù Đăng, Bù Đốp: thuộc Bình Long, Phước Long cũ, nay là Bình Phước

(4) Đồng Khởi, Nguyễn Huệ, Lê Lợi bây giờ

(5) Tôi là người Pháp gốc Việt, tên là Saigon, tên cha mẹ đã đặt cho

NGƯỜI MIỀN TÂY Ở SÀI GÒN

Chị mang theo hồn cốt quê nhà, vườn ruộng, nắng gió miền Tây lên Sài Gòn. Nếp ăn ở người miền Tây không lẫn vào đâu được.

BÀI TRÀM HƯƠNG ANH Q.C

Chị Hai giúp việc

Một cách hiển nhiên, người miền Tây đổ lên Sài Gòn làm nghề lao động chân tay theo đà tăng của tác động biến đổi khí hậu. Chị Hai - người phụ giúp việc nhà cho gia đình tôi thở dài: "Thì biết làm gì, lúa lép, dừa treo!". Ở quê, giờ đất lở, mặn xâm nhập, nhà nông dù rất đổi cần cù, chịu khó trông trọt, chăn nuôi cũng trần ai khoai củ. Vậy là dưới quê già trẻ lũ lượt kéo nhau lên Sài Gòn, đa phần làm nghề giúp việc nhà, kiếm mỗi tháng bốn đến năm triệu đồng ngon ơ, chẳng phải bán mặt cho đất bán lưng cho trời. Chị Hai chỉ thú với công việc nhà. Chị hồn nhiên nói: "So với chuyện đi cấy, cắt cỏ, ban mô nặng nhọc, mấy chuyện dọn dẹp nhà cửa, cho quần áo vô máy giặt, nấu cơm nước nhẹ re". Tuy nói vậy, tôi biết chị nhớ quê lắm.

Tôi còn nhớ khi mới lên Sài Gòn, chị Hai nhanh chóng làm quen khắp các nhà trong chung cư. Nhà ai có hoàn cảnh con ốm đau, neo đơn chị đều biết. Thời sự khu phố, chị nắm rất rõ. Mỗi khi có bão lụt, thiên tai, chị hăng hái thay chủ nhà mang gạo, quần áo cũ, tiền bạc quyên góp cho bà con. Mỗi khi nấu nướng món ngon, làm bánh xèo, bánh bò, chị mang tặng khắp hàng xóm. Vì quý mến chị, hàng xóm cũng rất thân thiện với chủ nhà. Sống giữa yêu thương trong một cộng đồng, còn gì hạnh phúc hơn. Ở với tôi một thời gian, chị phải về quê chăm sóc mẹ già. Không có chị, hàng xóm cũng lơ là, lỏng lẻo đi nhiều, do tôi đầu tắt mặt tối, chẳng có thời gian kết giao. Sự đời là vậy. Để chăm sóc, phát triển tình cảm cũng cần phải có thời gian. Khi dọn về một quận nội thành, nhà mới, hàng xóm cũng mới. Hàng xóm mới tỏ vẻ ngó lơ,

không chào hỏi. Sau nhiều lần chào, không được đáp, tôi cũng chọn thái độ ngó lơ. Sống ở thành phố, "đền nhà ai nấy tỏ" cũng là chuyện thường tình. Không làm phiền nhau cũng là quá tốt rồi.

Rồi cuộc chiến tranh lạnh giữa nhà tôi và hàng xóm nhanh chóng được phá vỡ, khi chị Hai xuất hiện. Lo hậu sự cho mẹ già xong, chị Hai buồn, lên thăm gia đình tôi cho khuây khỏa, tiện thể ở lại giúp việc nhà mấy tháng. Mới lên có mấy ngày, chị đã ngồi trước cửa trò chuyện với bà già có gương mặt khó đăm đăm cạnh nhà. Thường khi bà chào tôi bằng gương mặt lạnh băng khi phải đụng mặt. Nay bà tỏ ra vui vẻ, đôn đả hơn. Hóa ra, sự ấm nồng hàng xóm được hóa giải chỉ nhờ vào mấy cái bánh bò chị Hai mang sang, tô canh bò ngọt chị nấu "tiện thể múc cho thằng nhỏ nhà bên cạnh". Cậu nhỏ nếm mùi canh bò ngọt chị Hai nấu, tâm tắc khen vị ngon ngọt bù tô canh với bà nội nó. Chị Hai chia sẻ bí quyết nấu canh ngon: "Mình lật lá xong, vò cho nát, khi bỏ vô nồi canh nó mới mềm, thơm được". Bà hàng xóm ở người ra: "Vậy hả? Hèn gì hồi nào tôi giờ tôi nấu canh bò ngọt chỉ ăn nước, bỏ lá vì nó dai quá!". Cũng chỉ mấy ngày, chị đã nắm được hoàn cảnh những nhà xung quanh. Chị nói vanh vách: nhà A. ít người cho mượn, nhà B. vợ chồng già không con, cu Tèo nhà C. chuẩn bị vô lớp một, nhà D. có con sắp lấy chồng, nhà F. cô chủ nhà mới sanh con bị chồng bỏ, nợ nần tứ tung... Có điều lạ là chị hồn nhiên kể hoàn cảnh từng nhà không phải với thái độ tò mò miệt thị mà đồng hành chia sẻ. Có lẽ nhờ sự chia sẻ này mà chị nắm được thông tin rất sâu và nhanh nhạy. Tôi thầm nghĩ, nếu chị được học hành tử tế ngành báo chí, chị sẽ rất thành công khi là phóng viên viết phóng sự điều tra. Tôi đi làm suốt ngày, ít có dịp tham gia các hoạt động ở khu phố. Mặc nhiên, chị Hai là cộng tác viên đắc lực của tổ trưởng dân phố, từ việc điều tra dân số, quyên góp bảo lụt, thiên tai. Sống ở Sài Gòn, ăn món gì ngon chị cũng xuýt xoa, thương người miền quê. Chị hay thở dài nói: "Lên trên này tui mới biết an toàn thực phẩm là như thế nào. Chở ở dưới quê, lâu lâu có xe chở hàng quá đắt về bán rẻ, bà con mua ừn ừn". Ở Sài Gòn tuy giúp việc nhà nhưng được ăn ngon, mặc đẹp, lại sống với bà chủ độc thân, chị lấy làm vui vẻ, thoải mái. Chị hay cười, nói vui với tôi: "Không có gì sướng bằng ở nhà đàn bà giá, không phải hầu hạ mấy thằng cha đàn ông!". Tuy vậy, có những lúc chị buồn nhớ quê.

Hàng xóm người miền Tây

Tôi chuyển về khu nhà mới được hai năm thì nhà đối diện mọc lên một căn nhà ba tầng. Hàng xóm mới của tôi gốc gác người miền Tây. Thấy tôi ngoài ban công, chủ nhà chủ động chào tôi trước, xởi lởi hỏi: "Ủa, chị mua mấy cái cây ở đâu đẹp vậy. Trời, thấy bông nở mắc ham". Tôi chỉ hàng xóm chỗ bán, tiện thể nói loài cây này tuy không thơm nhưng nở hoa quanh năm. Tôi cũng thấy vui vì cái đẹp kéo người ta xích lại gần nhau. Chị xin số điện thoại tôi. Thấy tôi e dè, chị giải thích: "Hàng xóm tôi lửa tắt đèn có nhau. Có điện thoại để khi có chuyện gì mình gọi nhau!". Ôi, một lý do thật nhân văn, vậy mà... Tôi tự trách mình quá cảnh giác, rồi xin số của chị. Mối liên lạc này thật hữu hiệu, nhằm báo cho nhau một vôi nước quên đóng, chậu cây bị đổ... Tôi nhớ lúc chị hàng xóm mới dọn về mấy ngày, nhà chị có có tang. Dẫu trước đó chưa từng biết ông cụ nhưng thăm nghĩ câu "bán anh em xa mua láng giềng gần", đây là dịp để đến với nhau, tôi đến viếng. Chị hàng xóm rất xúc động. Chị tự kể về hoàn cảnh gia đình, như một nhu cầu để chia sẻ. Từ hôm ấy, chị hàng xóm càng tỏ ra gần gũi, thân thiện với gia đình tôi hơn. Thật ấm áp mỗi khi đi về, hàng xóm gặp nhau chào hỏi vui vẻ. Tết lễ tặng nhau chút quà quê. Vài trái dừa, quả dưa cũng đủ làm ấm nồng tình hàng xóm. Một hôm, tôi có khách xa đến thăm. Mừng quá, mở cửa đón khách, đưa lên tầng lửng - nơi đặt phòng khách của gia đình, tôi quên đóng cửa. Một lúc sau, tôi nghe có tiếng chuông điện thoại reo. Bên kia là giọng thằng thót của chị hàng xóm: "Trời đất, sao nhà không đóng cửa, xe cộ để tùm lum, nguy hiểm quá!". Thì ra, đứng trên ban công, vô tình chị thấy nhà tôi bỏ rộng cửa. Chùng ấy, mọi người trong nhà mới ỡ ra, hú hồn chưa bị trộm!

Dường như tính cách ấy chỉ có ở những người miền Tây đất Sài Gòn. Tôi thăm nghĩ, sống trong khu phố người miền Tây chân chất, thật thà, thân thiện thật là hồng phúc.

Đôi lúc bắt gặp chị ngồi trên ghế sa lông, mắt ngân ngấn nước. Ấy là những lúc chị nhớ quê. Sống ở Sài Gòn ấm thân mình nhưng chị Hai cứ thao thức: "Năm nay mận sớm, lúa lép, dưa treo, không biết bà con mình sống sao đây."

Quán nhỏ mùa đi

Cũng chẳng cần đến lúc cô con gái ông chủ quán cà phê mời cưới, ta mới sực nhớ ra thời gian là thứ giỏi giả đò. Ngoài mặt thì mơ màng, tỏ ra chậm rãi, thậm chí còn gây ảo giác đứng yên, nhưng cuộn cuộn dưới đáy. Một bữa nào đó, khi chặt cà phê trong phin ra ly, có một nhánh bàng khô rơi lên vai, ta ngược lên nhìn cái cây họ trồng hồi quán mới mở. Lúc đó cô con gái mới mười hai, cái cây ngang đầu người, giờ nó cao gấp bảy. Nghĩa là chừng ấy thời gian cái quán nước này chứng kiến ta lặn dần.

BÀI NGUYỄN NGỌC TƯ ÁNH LEFTSTUDIO

Vốn biết đời ngắn, mới khóc oe oe đây, chưa kịp làm chuyện gì coi được thì mắt mờ tay run, nhưng vẫn không rút bớt thời gian ngồi quán. Tuổi nhỏ quán kem, lớn chút quán cà phê, quán nhậu, cứ vậy, tới lúc nằm bẹp mới thôi thềm. Không phải là chưa từng chứng kiến cảnh một ông méo miệng, chân đi tập tễnh do di chứng của cơn tai biến mạch máu não mùa hai, được thằng con chó đến quán nước ngồi, mặc dù vợ ông nói uống nước ở nhà cho đỡ tốn, nhưng ông chồng vẫn đòi đi quán cho được. Một phần đời ông được lưu giữ ở đó, bình gì thì cũng ráng ra thăm chừng, hồi nhớ, gặp mấy con nhỏ bán vé số thường í eo anh Năm à, anh Năm ơi. Ăn mặc đẹp khó ngờ, mấy cô không thềm năn nỉ chi cho sút mẻ lòng tự trọng, chỉ cần để xấp vé số lên đầu gối anh Năm, dần đặt lên giữa đùi, rồi xích dần lên tới chừng nào anh chịu rút tiền ra mua vì xúc động.

Những bà vợ cổ điển không bao giờ hiểu nổi sao chồng con họ chấp nhận ra quán uống những thứ cà phê giả đò, làm từ chất tạo mùi và bắp rang, mà không chịu uống cà phê nhà thơm ngon thú vị. Nhưng người có thú ngồi quán nghĩ khác, ra quán đâu phải để uống như trâu khát nước lung. Ấy là không gian tụ ba, kể cả ta có ngồi một mình một bàn, thì tiếng muống va vào thành ly thủy tinh, tiếng cười nói chung quanh, tiếng kéo ghế dịch bàn cũng làm ta không đơn độc. Đi quán, là về nhà. Vậy nên có quán cũ ềo, long lở nước sơn một bữa bỗng dung sủa sang sáng loáng, đánh mắt luôn khách cũ. Họ không còn tìm thấy ở đó sự thân thuộc, như thằng nhỏ mất ngủ vì lạ nôi.

Mỗi cái quán là một hăng tin, với những thông tấn viên vô cùng nhiệt tình. Muốn thông tỏ xóm thì ngồi ngay cái quán đầu hẻm, ai đánh ghen ai vừa trúng số đề, ai đang chứa trâu đi xin gạo... Ngồi chưa nóng ghế, trà đá còn chưa bung ra, ta đã biết được thông tin mới nhứt của vụ cướp tiệm vàng, một đám cháy vừa diễn ra đâu đó. Có chuyện kể rằng những vua quan tốt muôn hiểu lòng dân, hãy vi hành quán cóc vỉa hè. Loại chuyện đó được phân loại là cổ tích, nghĩa là ngày xưa ngày xưa.

Và những cái quán cà phê máy lạnh kín bung, không khí u tịch, những người khách chia sẻ thể giới của họ điềm đạm hơn. Ở đó, họ dịch những cuốn sách kinh điển, viết những trang tiểu thuyết ăn khách, họ ký kết những hợp đồng bạc tỉ, hoặc vả họ chẳng làm gì, ngồi sau những làn kính sáng bóng, chụp hình khoe phây - bức cho sang, "sáng nay ngồi Paradis ngắm lá vàng rơi, họ pha capuchino bằng nước hơi nguội nên không ngon như mọi bữa".

Cũng ngộ, người đâu mà đông vậy, tiền đâu mà nhiều vậy, quán mở là có khách. Cứ như giới chủ quán chơi đùa mê. Nhìn hàng quán, khó tin nền kinh tế long đong. Nhưng thằng cháu chứng minh, vì lấy bằng cao học ba năm rồi chưa có việc làm, nên buổi tối

nó chạy xe ôm cho đỡ ề mặt với người quen, ngày thì trâm quán, bởi ở nhà sẽ điếc tai với bà già hay ca cẩm nuôi ăn học chi giờ cà nhổng chổng xâm lăng. Vậy là mọc rễ ngoài quán, đến nghỉ cũng chẳng thiết nghĩ gì, chỉ dò nhìn người đời qua lại, để tự lừa mình họ trôi chứ ta không trôi, ta còn nhiều thời gian lắm. Thằng cháu khám phá hết quán này đến quán khác, "lênh đênh qua hàng quán tàn phai", nói theo chữ của nhà thơ Nguyễn Bình Phương. Lại có những người chỉ đến đúng một quán, ngồi đúng bàn chỗ ấy, bữa nào kẹt quá phải ngồi góc khác, thấy bất an. Giữa các kiểu khách, có nhiều bậc ba mẹ lấy quán làm chỗ chờ con tan chỗ học thêm này, chờ qua chỗ khác. Buổi tối đến lượt những quán nhậu mở lòng ôm cả niềm vui nỗi buồn của cư dân thành phố vào, an ủi.

Coi lại thì chỉ tiệm sách là vắng, vắng vàng vài ba đứa nhỏ. Một người bán chữ sáu năm trước có viết một bài, ý nói nếu một phần ba người ngồi quán cầm cuốn sách, đời chị ta sẽ ngon lành. Giờ nhắc lại, chị ta cười, hồi ấy còn nông nổi, ngồi quán mà cầm đầu vô sách ai mà coi. Ngồi quán là để nhìn mặt người.

Về xứ quê Mút Cà Tha cũng thấy quán đông. Từ nước mặn vào đồng, dân thừa mùa thời gian để chơi. Nghe vợ thằng Sáu məc buổi sáng muốn gặp ống (tức chồng của nó), thì ra quán Mười Tím. Mờ mắt ra là ống dọt mắt, nhiều bữa còn không chờ đồ lú xách tôm ghé vừa bán giùm. Trưa vừa tà tà về tới nhà thì bạn nhậu đi ngang ới, lại ra quán bê thui. Hỏi thăm cái quán nước chiều phim kiếm hiệp Hồng Kông mà ta chép miệng thềm thuồng đi qua hồi còn con nít, nghe bảo chuyển thành quán nhậu ca cổ rồi.

Hồi nhỏ, theo má đi chợ, ngang qua mấy tiệm nước thấy vài ông đội nón nỉ ngồi bắt tréo chân, đứa nhỏ nhà quê ngưỡng mộ vô cùng. Ngồi quán là một điều chi đó sang trọng và xa vời, bởi cả thúng rau má bung sẹ hông, chỉ đáng giá hai tô mì thịt heo. Chỉ là đứa trẻ, nên nghĩ ngồi quán tức là có nhiều tiền. Sau này, phát hiện ra những người hay la cà quán xá, cũng nghèo, được cái rảnh tay rảnh chân.

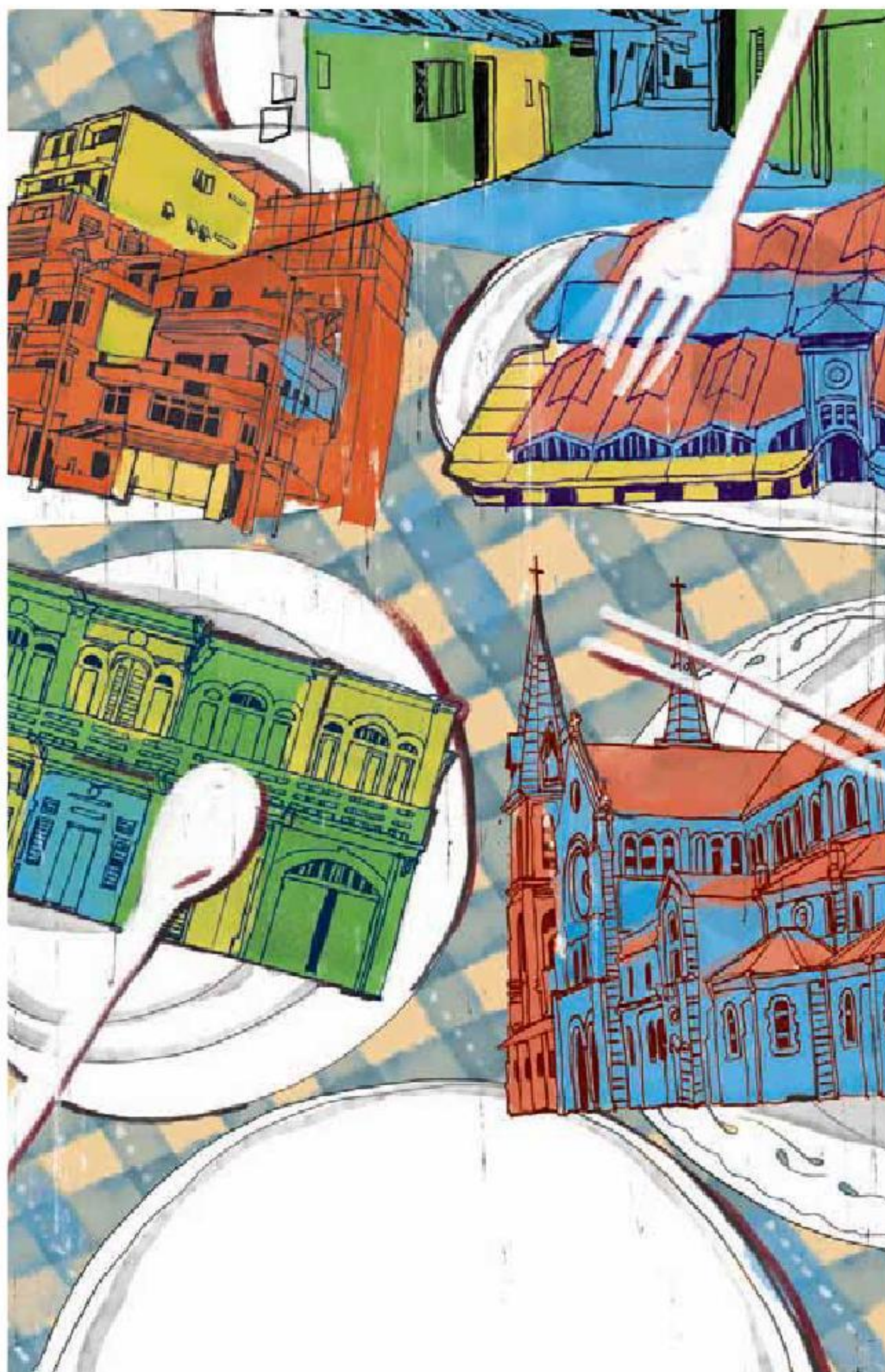
Bữa nọ ai đó băng qươ nói, tại tại mình ngồi quán mà đất nước let đẹt dưới đáy, ngó quanh thấy chẳng bằng ai, bị lảng giềng ỉ lớn con ăn hiệp. Vậy là gây tranh cãi. Ráo riết kiếm tiền quá, chét cũng đâu có mang theo. Có làm, có chơi mới là biết sông, họ ngồi thềm, mình ngồi quán, tâm hồn khỏe như nhau. Vài ông lưỡng lự, thấy bên nào nói cũng có lý. Thuyết phục nhau mãi, thì đã tới trưa. Hẹn sáng mai ra quán cãi tiếp.

Lúc về có đoàn xe tang ngang qua, ngó tấm ảnh dựng trên xe đầu rồng thấy quen, hình như là chị trong nhóm đá cầu hay ngồi quán này, mới hôm kia thôi còn nói cười rổn rảng. Mười năm chung quán, chẳng biết tên nhau. Không rõ nhà chị ở ngay trên đường này, hay người thân rảnh chỗ chị hay tới mỗi ngày, nên vòng qua cho người nằm kia từ già quán lần cuối? ■

Sài Gòn ăn chục bao no!

Nghe chữ ăn chục, lòng tôi như vỡ ra một điều gì đó. Tôi đã ăn chục một cách đúng nghĩa ở Sài Gòn rồi đó, ngon lành và đậm ấm nữa. Cô chủ tiệm tóc trẻ tuổi đã thổi lên trong tôi một thứ tình nghĩa tưởng là chỉ có ở thôn quê, tưởng là chỉ ở những người trong dòng họ.

BÀI TRƯỞNG GIA HÒA ẢNH LEFTSTUDIO

1. Đi ăn nhà người khác, có nhiều cách nói, nhưng từ nhỏ, tôi đã nghe quen chữ ăn chục rồi. Tốt xấu gì không biết, nhưng ăn chục lúc nào cũng... ngon.

Đại gia đình bên nội tôi sống quây quần, nhà này dựa lưng nhà kia. Con nít chơi chung một khoảng sân rộng và đứa này ăn chục nhà đứa kia là chuyện thường xuyên. Nhớ về tuổi nhỏ của mình, dĩ nhiên là nhớ nhiều thứ, nhưng cái không khí lao nhao, cái mùi vị thơm tho đậm đà trong những bữa cơm nhà nội, nhà bác, nhà cô tôi, luôn nằm chằm chằm trong ký ức. Ký ức của dặm dài tuổi thơ ăn chục. Có hàng chục lý do để tôi ăn chục, nhưng có lẽ, lý do cốt lõi nhất là nó luôn vui và luôn được người lớn... quây rừ. - Ăn với nội nha, mẹ con bữa nay chắc về trễ lắm! - Ăn với cô ba đi, sáng nay cô thấy mẹ con mua cá rô, xương không hà. - Ăn với bác hai cho con Tú vui, bữa nay có sườn muối sả chiên nè...

Rồi tôi mang khí quyển đậm đà tình cảm đó về Sài Gòn, học hành rồi lập gia đình, sinh con đẻ cái. Chuyện ăn chục tưởng đâu chỉ còn trong quá khứ, hoặc chỉ khi nào về quê, qua chơi nhà ai mà gặp bữa. Nhưng không...

Một lần vì quên chìa khóa vào nhà, tôi vào tiệm gội đầu gần nhà để tranh thủ thư giãn chờ ông xã chạy về. Tiệm

bình dân, con bé chủ tiệm trẻ măng tên Yên, vốn là trẻ mồ côi gốc miền Tây, chồng nó làm công nhân cho công ty Kềm Nghĩa. Vợ chồng Yên thuê một căn phòng chừng 16 mét vuông vừa để ở vừa mở tiệm nên cái gì cũng bé tí, tinh giản hết cỡ. Tôi bước vào tiệm cũng gần 7 giờ tối, Yên đang nấu dở nồi canh. - Chị chờ em chút, vừa hết đợt khách, em tranh thủ nấu nồi canh, đói quá. Tôi vén màn vừa đứng nói chuyện vừa nhìn em nấu nướng. Nồi canh chua bông so đũa nấu chay với đậu hũ. Mùi rau ngò, mùi tỏi phi quện với mùi me dậy lên một cơn sôi trong bụng tôi, trời, mà nấu gì ngon vậy Yên!

Tất bếp, Yên không lo gì chuyện gọi đầu cho khách (là tôi), lại lấy cái mâm, dọn ra hai cái chén hai đôi đũa, giã một chén nước mắm y đầy ớt. Nồi canh múc hết ra một cái tô lớn. Nó bày ra giữa tiệm cùng nồi com bốc khói. - Chị ăn với em đi rồi làm gì làm, nhìn chị là biết đi làm về chưa vô được nhà. Ăn với em cho vui, ảnh bữa nay làm ca đêm rồi!

Trời ạ, mục đích của tôi là đi gọi đầu trong thời gian chờ có chìa khóa vào nhà. Mà cái nồi canh chua bông so đũa, cái chén nước mắm giã ớt và nồi com thơm phức đã giáng vào bụng tôi một cú knock out. Nói thiệt xấu hổ, tôi không chống chèo hay từ chối được một lời. Ngồi bẹp xuống ăn com với Yên. Ăn ngon lành, no nóc thì chồng tôi chạy về tới, dùng xe ngay trước cửa tiệm: Ờ, ăn chưa à!

Nghe chữ ăn chưa, lòng tôi như vỡ ra một điều gì đó. Tôi đã ăn chưa một cách đúng nghĩa ở Sài Gòn rồi đó, ngon lành và đậm ấm nữa. Cô chủ tiệm tóc trẻ tuổi đã thổi lên trong tôi một thứ tình nghĩa tưởng là chỉ có ở thôn quê, tưởng là chỉ ở những người trong dòng họ. Yên dĩ nhiên không giàu, bữa ăn của em vì thế cũng đạm bạc không thể đậm bạc hơn. Vậy mà tôi đã ăn ngon hơn cả khi ngồi trong nhà hàng sang trọng.

Chung cư nơi tôi ở, cửa sổ bếp của các căn hộ đều quay về chung một cái hẻm gió. Mỗi khi tôi nướng bánh, mùi thơm thoát bay lên thì thế nào cũng có nhà "phản hồi": mẹ Kiên nướng bánh thơm quá! (Nói thêm là tôi thích làm bánh, dù biết là không nên ăn bánh ngọt nhiều, nên làm ra 20 bánh thì mang biếu hàng xóm chung cư cũng hơn chục cái với lời mời: ăn nóng cho ngon!). Và sau cái bữa com ngon thần thánh nhà em Yên làm tóc, tôi luôn nhắc thêm con trai, nhớ mang xuống cô Yên 3 cái nha con!

2. Sài Gòn, cho trước nhận sau hay là nhận trước cho sau, hình như không thể xác định. À, nó loay hoay như câu hỏi, con gà có trước hay quả trứng có trước. Tình nghĩa của người Sài Gòn xoay vần, xoay vần, mang theo trong hành trình của nó bầu khí quuyến âm áp, ân tình hiếm đô thị nào có được.

Cách đây hai năm, tôi định viết một bài thực tế về tục cúng xóm của người dân khu vực Bảy Hiền. Theo tiền sĩ Nguyễn Thị Hoài Hương thì: Vào Sài Gòn đã lâu nhưng người Quảng vẫn giữ những tập tục, tín ngưỡng của mình. Tháng giêng, từ sau mùng 10 đến 20 âm lịch, vào những buổi chiều tôi ở dọc các con hẻm trong

khu Bảy Hiền hay ở những khu dân cư có quê quán Quảng Nam, lễ cúng xóm (còn gọi lễ Kỳ yên) được tổ chức long trọng. Tiếng trống, tiếng chiêng, tiếng những ông chánh bái mặc áo dài khăn đóng đọc sớ ngân nga trọng vọng, quỳ lạy cúc cung với mong ước phong điều, vũ thuận, xóm giềng đoàn kết, bình an, làm ăn phát đạt. Dịp này, những chị em, con cháu trong xóm có dịp quây quần bên nhau lo việc bếp núc, bày biện bàn ăn... Sau lễ, bà con ngồi lại ăn uống, hỏi thăm sức khỏe, bàn việc làm ăn, kể chuyện quê hương hay hát hò, ngâm thơ. Đây là nét văn hóa đặc trưng của người Quảng giữa lòng Sài Gòn mà khó có cư dân vùng khác ở Sài Gòn có thể duy trì lâu dài được như thế.

Để bài viết được sinh động, từ mùng 7 tết, tôi đã bắt đầu chạy rề rề quanh khu vực này. Thấy người ta dựng rạp bày biện cúng kiếng thì tấp vào chơi, hỏi chuyện. Vậy là được mời ở lại ăn tiệc với bà con cho vui. Ngồi trong bàn ăn với toàn người lạ tôi có cảm giác như lạc về một vùng tuổi thơ nào đó, theo cha đi đám giỗ ở một miền quê. Người ta rì rầm nói chuyện, hỏi thăm chuyện làm ăn, sức khỏe của nhau. Cô bé ngây thơ hỏi đó và cô nhà báo ngơ ngác bây giờ, cứ ngồi im lặng lắng nghe và cảm nhận... thức ăn.

Hôm sau, sếp hỏi đề tài cúng xóm tới đâu rồi, tôi đùa, để em đi ăn chục đến qua rằm tháng giêng rồi em viết! Mà thiệt, người dân Bảy Hiền luôn rộng lòng lẫn rộng... bàn ghế để mời tôi ăn cùng. Nếu muốn, mỗi ngày ăn chục một đám, ăn dài dài toàn thức ăn ngon! Sài Gòn của tôi hào phóng là vậy, nhưng Sài Gòn cũng là một kẻ tự trọng nên người dân Bảy Hiền chưa bao giờ phải lo chuyện canh chừng những đứa "ăn chùa"! Sau lần ăn chục người dân Bảy Hiền năm đó, sếp cứ trêu tôi "tiền bộ", vì đã "nâng tầm phạm vi ăn chục lên mức độ khu vực".

3. Với một hình thức khác, cách gọi khác nhưng tôi nhận ra một sự tương đồng như anh em song sinh với ăn chục. Đó là ăn com từ thiện!

Có những buổi trưa phải ở lại bệnh viện chờ buổi chiều làm thêm vài thủ tục, tôi cũng xếp hàng nhận com từ thiện mà ăn, dù tôi có tiền và biết, chỉ cần bước ra khỏi cổng, mình đã có thể chọn mua com phở hủ tíu bánh canh tùy thích. Lương tâm của bà bán com sẽ quyết định bạn có được một đĩa com sạch hay không. Nhưng com từ thiện thì xuất phát từ tâm nên tôi... yên tâm, ít nhất, không vì lợi nhuận mà những người thực hiện ném vào đây những thứ có vị ngon lành mà độc hại. Bữa đó ngồi ăn com chung với những người bạn "đồng bệnh", vui niềm vui hiềm hoi ít ỏi của những người đang chiến đấu với bệnh tật nghiệt ngã. Thấy cảm ơn Sài Gòn muôn vàn. Sài Gòn lại cho tôi cái cảm giác ăn chục ân tình, cái cảm giác được quan tâm và thương yêu.

Com từ thiện ở các bệnh viện và các quán com 2.000 đồng đã làm nên một Sài Gòn bình dị và bao dung. Sài Gòn vẫn là thành phố hiện đại và phát triển hàng đầu của cả nước, nhưng Sài Gòn sẽ không vì thế mà lạnh đi những nơi cần một vòng tay ấm. Và ăn chục ở Sài Gòn, tin đi, Sài Gòn ăn chục bao no!

Những người bạn *Sài Gòn*

Bạn Sài Gòn rất ít khi hỏi: Nhà bạn ở đâu, rộng mấy mét vuông, đất mặn đấy có đất không, chồng bạn làm nghề gì, lương cao không, bạn xài xe gì, có gửi tiền tiết kiệm... Nhưng lại có thể hỏi bạn rất kỹ việc bạn xài nước hoa loại gì, có khoái diện đồ Li Lam, đã từng ngắm hoàng hôn ở Uluwatu, hay cách nào để đi nốt 6/10 điểm du lịch “vàng” cần phải đến trước khi chết...

BÀI THUYẾT LÊ ÁNH THỜI GIAN

Bạn Sài Gòn dễ thương hay làm bạn chóng mặt hơn bất cứ một người bạn thuộc vùng miền nào. Trước hết là “vấn nạn” thay đổi kiểu tóc. Mới hôm nào còn hẹn gặp để cập nhật kiểu tóc mới của bạn thì chỉ cần vài tuần sau đó đã thấy bạn tung lên FB một quả đầu “bá đạo” khác, xanh lè từ đỉnh tới ngọn. Bạn Sài Gòn thường không hay cắt tóc vì thất tình, mà chỉ đơn giản là “lâu lâu không có gì mới, khó chịu quá ài”, hay đơn giản hơn nữa, là vì tuần tới có tiệc, “không lẽ cứ chung hoài cái kiểu đầu cũ, chán ồm”. Bạn Hà Nội thường mất vài tháng, thậm chí vài năm để suy nghĩ về việc đổi một kiểu tóc, nhưng bạn Sài Gòn có khi chỉ cần mất vài giây. Và một khi đã thay đổi, là phải thay đổi mạnh luôn: từ dài cắt phớt thành ngắn, từ thẳng đảo qua xoắn tít, từ đen chuyển qua xanh lè, hoặc thậm chí, hồng... – “Hồng ngắn đầu!”. “Xấu mặt thì lâu, xấu đầu thì chóng” thường là “triết lý hành động” của các “chuyên gia đảo ngói” này. Lại cái là ở nơi tóc tai rất dễ bị “trời hành”, lại thêm những trận “nã đạn” của hóa chất, vậy mà hầu hết những người bạn gái Sài Gòn tôi quen lại đều có những mái tóc rất giàu sức sống, như chính tinh thần sống của người Sài Gòn vậy.

Có bạn Sài Gòn, bạn cũng dễ bị thót tim vì những quyết định đường đột kiểu “Maika, cô bé từ trên trời rơi xuống” lắm! Nhẹ, thì là “cuối tuần bay ra Hà Nội đổi gió ít ngày”. “Hoành” hơn nữa thì đột nhiên nhảy việc, lại còn là một công việc ngon hẳn hoi, để chuyển qua một lĩnh vực sở đoản. Hoặc lạnh lùng bỏ việc, đi du học. Tôi từng “mất” kha khá bạn Sài Gòn chỉ vì họ cứ đột nhiên biến mất như vậy, thậm chí biến mất trên cả FB, không vì thất tình, không vì chạy trốn, mà đơn giản, chỉ là để khác. Rồi lại đột nhiên hiện ra vào một ngày đẹp trời nào đó, sau đây vài tháng, hoặc vài năm. Lại cười đùa phe phé như chưa từng đột nhiên biến mất, không thanh minh, không “giải trình”.

Thay vì nói về cái đã qua, bạn Sài Gòn thường hay nói về cái hiện tại, cái sắp tới. Bạn Sài Gòn cũng ít khi hỏi: Nhà bạn ở đâu, rộng mấy mét vuông, đất mặn đấy có đất không, chồng bạn làm nghề gì, lương cao không, bạn xài xe gì, có gửi tiền tiết kiệm... Quen nhau nhiều năm, bạn Sài Gòn không biết nhà bạn ở đâu, chồng bạn là ai... là chuyện bình thường. Cũng đừng hy vọng bạn Sài Gòn mời đến nhà chơi mỗi khi bạn “Nam tiên”, bất luận nhà họ xấu hay đẹp. Tất cả mọi chuyện hầu hết giải quyết gọn gàng ngoài quán xá, hoặc ở Mộc Châu, Ba Bể, Đồng Văn... – nơi có khi phải nhờ bạn Sài Gòn kéo đi, bạn mới

đặt chân đến đó được. Thế nhưng, bạn có thể bị hỏi rất kỹ về việc bạn ưa xài nước hoa loại gì, có khoái diện đồ Li Lam không, đã từng ngắm hoàng hôn ở Uluwatu chưa, làm cách nào để đi nốt 6/10 điểm du lịch "vàng" cần phải đến trước khi chết...

Bạn Sài Gòn cũng có thể cười phá lên khi thấy mặt bạn nghệt ra vì nhớ người yêu hay thất tình: "Ồ sao kỳ dzậy? Bộ trên đời này chỉ có mỗi mình anh đó thôi hả?". Rồi thay vì bỏ hàng giờ ngồi nghe bạn than sầu kể khổ, hỏi có tri tân, bạn Sài Gòn sẽ kéo bạn đi mua sắm, hoặc đi du lịch, để bạn thấy thế giới thật ra rộng lớn hơn nhiều, và quan trọng là họ đỡ phải điếc tai vì bạn.

Bạn Sài Gòn có thể cũng sẽ không hiểu vì sao bạn lại nhất định phải có mặt ở nhà trước 24h, dù lý do của bạn sờ sờ: Bạn đã có gia đình, và chồng bạn khó tính như quý. Nhưng lý do của bạn Sài Gòn xem ra lại còn thuyết phục hơn: Họ từng tiếp bạn thâu đêm suốt sáng mỗi lần bạn vào, thì tới khi họ ra, họ cũng nghĩ bạn có thể đưa họ đi chơi tet ga như vậy. Mà cái "tet ga" của họ, đôi khi cũng có thể khiến bạn mất tròn mắt dẹt ở ngay chính nơi bạn đang sống và những tưởng đã thuộc nó trong lòng bàn tay. Nhưng hóa ra là không hề. Hóa ra chính họ mới là "ma xó Hà Nội" chứ không phải bạn. Vì chỉ đến khi được bạn Sài Gòn kéo đi, bạn mới lần đầu tiên biết được ở Hà Nội, mạn bờ sông hóa ra có một quán bar mở thâu đêm, thu hút rất đông Tây ba lô, và cái đường dẫn vào đây thì kịch tính không khác gì phim hành động. Bạn cũng không ngờ lúc hai giờ ngồi vắt vẻo trên cái bậu cửa sổ của cửa hàng sách ngoại văn ở Tràng Tiền để buồn đủ thứ chuyện trên đời lại có thể thú vị đến thế. Bạn càng không thể ngờ là ở tuổi ấy, hóa ra bạn vẫn có thể hát ngheu ngao trên phố, cùng với một đứa bạn Sài Gòn đặc biệt yêu bản thân và yêu nhạc Phạm Duy, vào cái khung giờ ấy...

Bạn Sài Gòn đôi khi làm bạn phát điên vì rõ ràng là tối qua mới lê lét tha lời nó đi chơi khắp Hà Nội đến tận hai giờ sáng, vậy mà sáng ra mới 6-7 giờ đã thấy nó kêu lên Bờ Hồ để đưa nó đi ăn sáng. Hay những buổi trưa nắng cháy mỡ, vẫn phải xếp hàng dài cổ để bê được ra cho nó một bát bún ngan Nhân, nhất định phải là ngan Nhân.

Bạn Sài Gòn thường rất ít tha lời quà Sài Gòn ra cho bạn và khi ra tới nơi thì "hành" bạn bằng chết với đủ mọi "yêu sách": Cho em đi ăn bún chả (vào cái giờ chả ai bán bún chả), hoặc đưa em đi Hà Giang ngắm tam giác mạch, bất luận bạn đang bơi trong bể việc cuối năm... Nhưng bạn Sài Gòn cũng thường làm bạn âm lòng vì đã hẹn là chắc chắn ra, đã ra là chắc chắn gặp, và cái sự gặp cũng nồng nhiệt đến khó quên: nhờ taxi hoặc bạn đi cùng tha giùm đồ về khách sạn, rồi lao thẳng đến cơ quan bạn, để kéo bạn đi, ngay và luôn. Bạn Sài Gòn luôn làm nũng bạn, nhưng nếu như vì một lý do nào đó mà bạn không thể tiếp đón họ nồng nhiệt như lúc bạn vào Nam, thì họ cũng không bao giờ để bụng trách cứ bạn và cũng không vì thế mà hờ hững với bạn khi bạn lại là khách của họ.

Bạn Sài Gòn thường không cần thuê nhà nghỉ đẹp để «làm le» với bất kỳ ai, miễn sao gần Bờ Hồ và mấy chỗ ăn ngon, hay mấy hàng thiết kế thường may cho Tây. Áo váy lựa mua cũng thường phải thuộc style thoải mái, tiện dụng, nhưng duyên dáng điệu đà cũng chả chịu kém cạnh gì gái Bắc. Thường họ xem đồ rồi mới xem đến giá. Và một khi thấy thích, là kiểu gì cũng phải mua bằng được. Ăn de chưa bao giờ là "phẩm chất" của bạn Sài Gòn. Bộ phim mà ở Sài Gòn ai cũng đóng được, đây là "Đề mai tính".

Bạn Sài Gòn đôi khi làm bạn "đứng tim" vì lời tuyên bố đường đột sau chỉ một thời gian ngắn quen nhau: "Em là les nè! les chính hiệu luôn đó!" - cái "bí mật tày giờ" mà dễ thường ở Hà Nội, phải

mất hàng năm chơi với nhau may ra người ta mới đủ tin để nói, hay thậm chí, còn không bao giờ nói.

Bạn Sài Gòn không mấy khi đưa chuyện và cũng không mấy khi bắt bẻ: Bạn thân thì phải thế này hay thế khác. Thế nên, đừng trách họ khi bỏ bạn ôm dài ngày mà họ không biết, cũng như họ cũng sẽ không trách bạn khi họ nằm viện suốt cả tháng trời mà bạn không hay. Nhưng khi bạn cần họ giúp, lại rất ít khi họ từ chối bạn. Cuộc sống, với họ, phần nhiều là để vui và càng giảm thiểu phiền toái càng tốt.

Bạn Sài Gòn ào ạt như mưa như nắng, dễ khiến bạn thoáng nhớ thoáng quên. Nhưng cũng có khi, giữa những ngày: "Tôi chán cả bạn bè/Mấy năm rồi họ chẳng nói được câu gì mới", bạn lại bỗng thấy nhớ bạn Sài Gòn, cũng lại ào ạt như mưa như nắng... **III**

"Bạn Sài Gòn ào ạt như mưa như nắng, dễ khiến bạn thoáng nhớ thoáng quên. Nhưng cũng có khi, giữa những ngày: "Tôi chán cả bạn bè/Mấy năm rồi họ chẳng nói được câu gì mới", bạn lại bỗng thấy nhớ bạn Sài Gòn, cũng lại ào ạt như mưa như nắng..."

Sài Gòn và Mỹ nét tương đồng

Hôm nay, những ngày cuối cùng của năm 2015, ngồi điểm lại những công việc, bên cạnh chuyện thi công, kinh doanh, buôn bán làm ăn... còn nhiều điều làm cho chúng tôi cảm thấy hạnh phúc, đó là mối giao tình với bạn bè thân hữu.

BÀI TRẦN VĂN CHÂU ÀNH NGỌC HOÀI

Ảnh hai trang Sài Gòn là nơi quy tụ nhiều dòng kiến trúc, văn hóa, ẩm thực từ các nơi khác trên thế giới

Đáng ghi nhớ, có lẽ là việc tổ chức cho ba gia đình của những người bạn làm một chuyến du lịch qua Mỹ khám phá miền Tây của Hoa Kỳ với những nơi mà chúng tôi đi qua như San Francisco, Napa Valley, Lake Tahoe, Little Saigon/Orange County, HollyWood và Las Vegas. Ngoài ra chúng tôi còn tranh thủ chia nhau người thì vào Home Depot, Best Buy, Fry Electronic kẻ thì đến Costco, Walmart, Safe Way... và cũng đủ giờ để 2 lần đến Outlet Gilroy và Great Mall ở San Jose. Cũng nhờ đi chuyến này mà chúng tôi mới có dịp để biết thêm nhiều điều về Hà Nội và lại càng hiểu rõ người Hà Nội nghĩ gì về Sài Gòn, bởi cả đoàn 8 người lớn một cháu nhỏ mà hết 7 người nói giọng Bắc.

Nét tương đồng

Trên xe có anh bạn văn hay chữ tốt nên có những đoạn đường xa như từ Lake Tahoe về San Jose hay Las Vegas về Gilroy, chúng tôi có người tâm sự. Anh biết, chúng tôi có một thời gian dài sống ở châu Âu nên anh vào đề như sau: "Anh Châu nhận xét thế nào về châu Âu và Mỹ?". Tôi trả lời với anh rằng, Hà Nội nó có nhiều nét tương đồng như châu Âu, còn Sài Gòn thì hao hao nét Mỹ. Nếu chúng ta xét trên những khía cạnh như sau: Về lịch sử châu Âu và Hà Nội đều có lịch sử hình thành trên 1.000 năm. Cổ kính, nhịp sống chậm, cách sống ít cởi mở. Trong khi đó Hoa Kỳ và Sài Gòn trẻ trung, nhịp sống nhanh và mãnh liệt hơn. Cả hai còn có nét chung là trẻ. Có lịch sử hình thành chỉ hơn 300 năm thôi. Với sắc dân Hoa Kỳ là nơi hội tụ tinh hoa của thế giới với nhiều sắc dân nên còn gọi là Hiệp Chúng Quốc. Tương tự Sài Gòn là nơi tập trung dân tứ xứ, quy tụ nhân tài của không chỉ 3 miền đất nước mà còn các nước như người Chăm, Xiêm, Trung Hoa từ thời xa xưa. Rồi người Mã Lai và Nam Dương đến Saigon qua con đường tơ lụa. Sau này người Pháp đến, người Ấn Độ qua và rất nhiều sắc dân khác từ châu Âu cũng theo vào. Ngày nay thì vô số kẻ, người đến từ Đài Loan, Singapore, Thái, Phi Luật Tân, Nhật Bản và Hàn Quốc. Thậm chí còn hình thành cả khu người Hàn Quốc ở Phú Mỹ Hưng, xóm người Tây ở Thảo Điền, phố Phạm Ngũ Lão với Tây ba lô và biết bao Việt kiều mang đủ quốc tịch nói đủ thứ tiếng.

Hiện nay, dân số của Hoa Kỳ gần 300 triệu dân. Trong đó có tỷ lệ: 22% người da đen; 13,5% Mexico + châu Mỹ La Tinh và 4,5% Á châu, 1,5% người Trung Đông, 1% hoặc ít hơn là người da đỏ. Phần còn lại là người da trắng mà hầu hết là đến từ Âu châu và các nước ven vùng Địa Trung Hải. Và văn hóa thì đại đa số người ở Mỹ cũng như người Sài Gòn đều là người tứ xứ đến lập cư nên nhiều người trong số họ trang bị một tinh thần "tha hương cầu thực". Nhờ khoác lên người hành trang có phần mạo hiểm từ gia đình với gốc gác di cư này mà người Mỹ hay người Sài Gòn đều dễ chấp nhận cái mới, thích mạo hiểm...

Hoa Kỳ là đất nước đa văn hóa, bởi mỗi sắc dân đến đó họ mang theo văn hóa, cái ăn, cái uống, cái mặc, cái nghề họ làm, họ thích và cứ như thế lâu dần các nét văn hóa này pha trộn, biến tấu thành một thứ văn hóa chung tạo nên cá biệt của người Mỹ. Đó là văn hóa thực nghiệm.

Một vận hội mới của đất nước đang đến qua Hiệp ước Thương mại TPP. Để biến vận hội này thành sự phát triển bền vững, chúng ta cần rất nhiều công sức của mọi người trong nước cũng như Việt kiều mà đặc biệt là Việt kiều ở Mỹ.

Đa dạng Sài Gòn

Ẩm thực Sài Gòn đúng là hiệp chủng quốc, phong phú, đa dạng. Hiện, không có một loại ẩm thực nào trên thế giới có mà Sài Gòn thiếu, từ đồ ăn Tây như Ý, Tây Ban Nha, Pháp, Nam Mỹ, Brazil, Mễ Tây Cơ... đến châu Á thì Hoa, Nhật, Hàn, Thái... còn món ăn Việt Nam các miền thì vô số. Ngày nay, chỉ riêng thức ăn, thức uống của Mỹ được gọi là fast food đã có hơn 20 thương hiệu nào MacDonald, Burger King, KFC, Pizza Hut, Domino Pizza, Starbucks Coffee...

Vì Hoa Kỳ là một nước quá lớn nên ẩm thực của họ cũng thay đổi theo vùng miền, nhưng chính yếu có thể kể là đến từ Âu châu mà đại diện là Ý, Pháp, Anh, Đức, các nước ven vùng Địa trung hải... Một phần từ Mexico đã hòa trộn giữa Tây Ban Nha và những thổ dân Nam Mỹ, từ Á châu có Trung Hoa, Nhật Bản, Ấn Độ, Thái Lan và Việt Nam. Ẩm thực Hoa Kỳ còn có Steak & Fast Food (American) và một ít ẩm thực khác của người da đen.

Điều thoải mái nhất của Sài Gòn ngày nay là chúng ta không bị kỳ thị hay phân biệt khi nói một giọng khác người Sài thành, nhưng thử hỏi nếu quý vị ra Bắc hay ghé Huế mà sử dụng những giọng hơi khác của người bản xứ thì sẽ có tiếng xâm xì và đôi khi còn bị phân biệt bằng hình thức "chặt chém". Người ta nhận thấy, Hoa Kỳ có 3 giọng chính là giọng Mỹ miền Bắc/Trung Bắc, giọng Mỹ miền Nam và giọng Mỹ miền Tây.

Cho đến cuối thập niên 1940, cải lương vẫn là món giải trí chính của người Sài Gòn với những nghệ sĩ tài ba như Bà Năm Sa Đét, Út Trà Ôn... Khoảng đầu thập niên 1950, âm nhạc Sài Gòn bắt đầu có nhiều thay đổi và Sài Gòn đã mở vòng tay đón nhận bao giới văn nghệ sĩ từ khắp mọi miền. Kể từ đó nền âm nhạc Sài Gòn ngày càng phong phú.

Vậy tại sao họ chọn Sài Gòn?

Một câu chuyện nữa mà chúng tôi luôn trao đổi là tại sao người Việt ở hải ngoại mà đặc biệt là Việt kiều ở Mỹ khi về Việt Nam thường chọn Sài Gòn để xây dựng công ty? Xin được vấn tắt như sau: Vì Sài Gòn có thời tiết và khí hậu dễ chịu; Vì Sài Gòn cho người ta cảm giác thoải mái như cách họ đang có ở Mỹ; Vì Sài Gòn là nơi nhận và cho.

Trong đại đa số những người Việt đến và sống tại Hoa Kỳ được chia thành 2 nhóm: Nhóm A là những người lớn tuổi khi di cư đến Mỹ và họ không hội nhập được đời sống tại đây. Nhóm B đến Mỹ khi còn trẻ và nhóm được sinh ra tại Mỹ. Nhóm B này lại được chia ra thành 2 nhóm: Nhóm B1 hòa nhập hoàn toàn với người bản xứ và ít quan tâm đến Việt Nam. Nhóm B2 là nhóm hòa nhập và thành công ở xã hội Mỹ nhưng nhờ có nguồn gốc về gia đình và được trang bị tốt từ thể hệ cha anh nên họ quan tâm và để ý đến Việt Nam. Do vậy khi có cơ hội tiếp cận với Việt Nam họ hưởng ứng liền. Tuy nhiên làm thế nào để họ tích cực hơn, để họ dần thân và công hiến là điều chúng ta cần trăn trở! Mặc dù cộng đồng người Việt đến Mỹ muộn hơn so với các cộng đồng khác như Trung Quốc, Nhật, Hàn Quốc, Phi Luật Tân nhưng chúng ta đã gặt hái được rất nhiều thành tích đáng khích lệ. Chỉ sau vài năm đầu khó khăn nơi xứ người thì toàn bộ người Việt đã lọt vào trong 2 tập hợp thượng lưu 5% và trung lưu 35% mà không bị rơi vào tập hợp nghèo khổ 60% còn lại như những sắc dân da màu khác. Mong rằng, với tinh thần cầu tiến và ý chí vươn lên như hành trang mà họ luôn canh cánh mang trong người lúc ra đi sẽ là hành trang quý báu cho bao thế hệ để làm nên tên tuổi của người Việt tại Hoa Kỳ như người Do Thái đã làm.

LIÊN 'A

MUA LẠI NỆM CŨ BẤT KỲ
GIÁ 6.000.000 đ
 Chương trình: BÁN NỆM CŨ, "TẬU" L'A DOME
 Từ 02/01 - 31/01/2016

Áp dụng khi khách hàng mua nệm cao su L'A DOME kích thước 160 x 200cm trở lên, tại hệ thống cửa hàng trưng bày và bán lẻ của Liên Á ở TP.HCM, Hà Nội, Đà Nẵng, Cần Thơ.

Lấy cảm hứng từ cấu trúc hình mái vòm của các kiến trúc cổ kính, Liên Á cho ra đời nệm 100% cao su thiên nhiên L'A DOME, đầu tiên và duy nhất tại Việt Nam sở hữu 3 tính năng vượt trội: kết cấu siêu bền - nâng đỡ hoàn hảo - thoáng mát tối ưu.

Kết cấu siêu bền

Nâng đỡ hoàn hảo

Thoáng mát tối ưu

CÔNG NGHỆ ĐẦU TIÊN

Cấu trúc vòm

Lỗ thông hơi tròn

Rãnh thoát nhiệt

L'A DOME

Uniquely Comfortable

Hotline 1800 1242

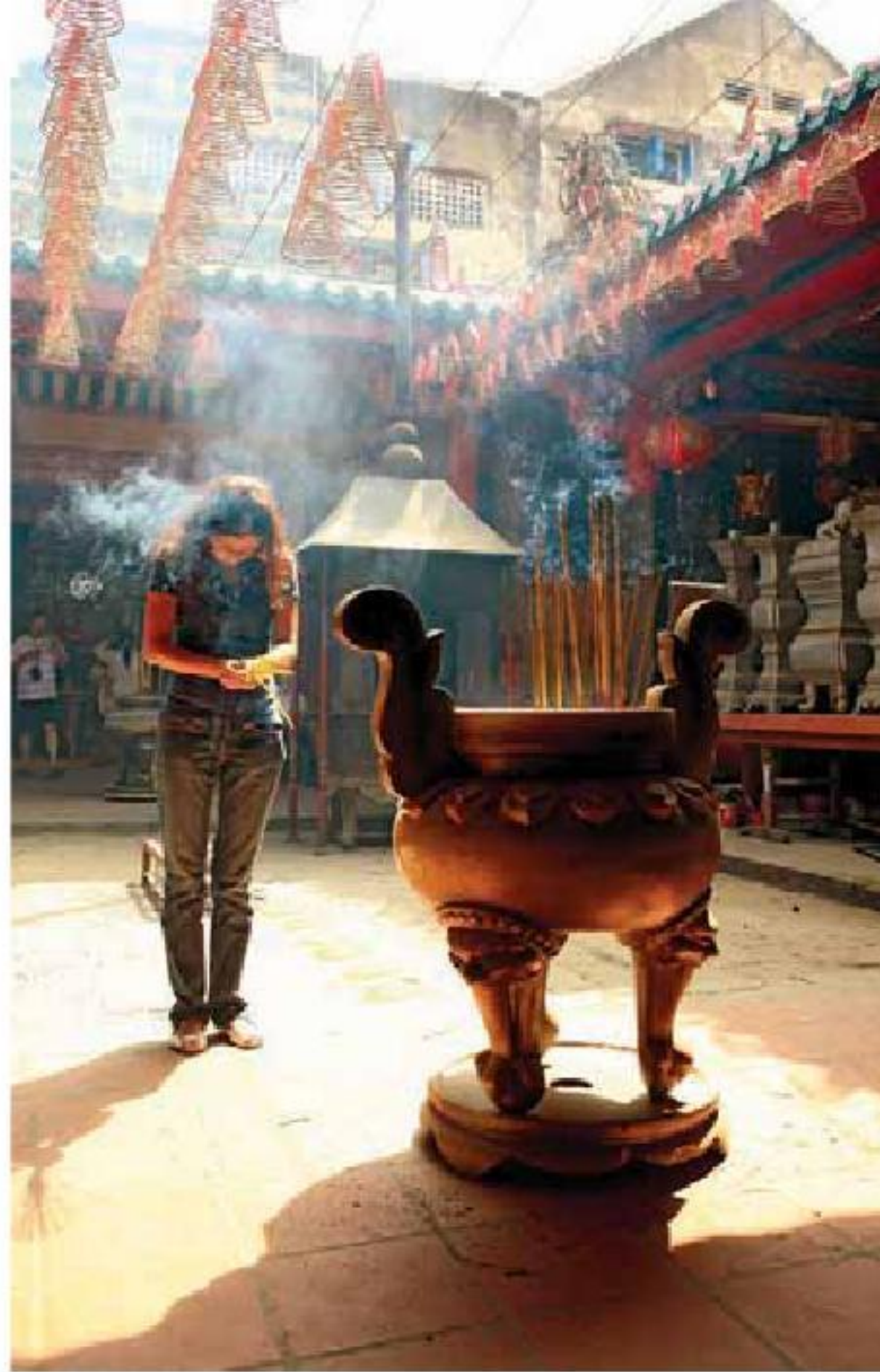
www.liena.com.vn

Chùa trong lòng phố

Ai đó từng nói rằng, Sài Gòn rộng thiết, đông thiết, mà sao ít thấy có chùa nào hoành tráng như ở tỉnh này, thành kia! Và lời đáp cho câu nhận xét kiêm câu hỏi thắc mắc này là: nhưng ở Sài Gòn bạn có thể gặp chùa ở mọi con đường, mọi ngõ hẻm, đâu cứ phải đủ tháp chuông chánh điện mới có người tới chiêm bái.

BÀI KTS VONG BÌNH ANH THIÊN Ý, HUỖNH PHAM

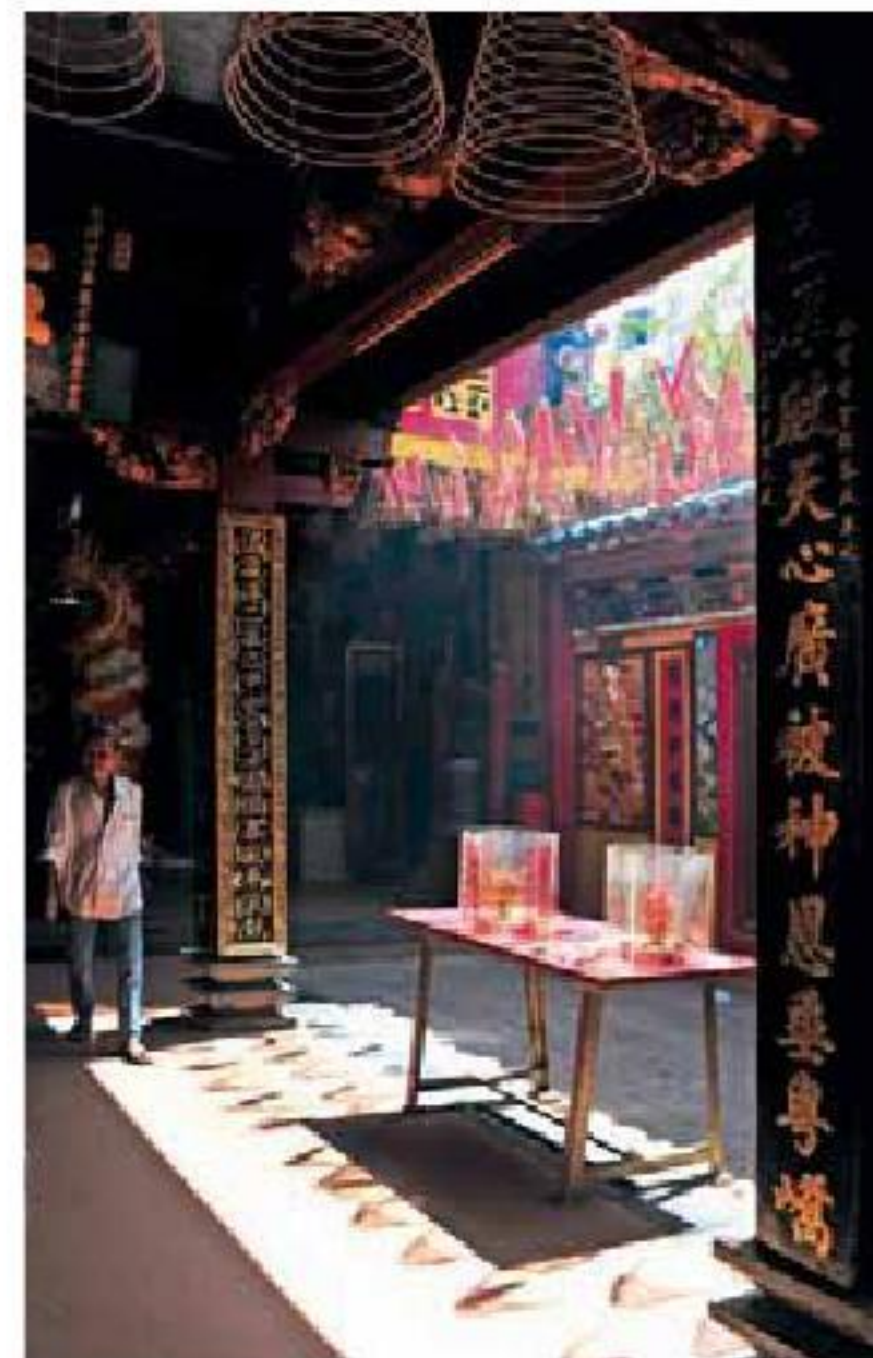
Ảnh hai trang Với nhiều bất cập, lộn xộn, không gian tôn giáo đan xen trong lòng đô thị Sài Gòn vẫn luôn là nét riêng khó lẫn thu hút du khách, và đặt ra cho giới chuyên môn không ít bài toán cần phải giải quyết về cảnh quan, môi trường, kiến trúc... nhưng vượt lên trên tất cả chùa vẫn luôn là nơi sinh hoạt tôn giáo tấp nập, sôi động, ấm cúng

Phải chăng bởi đặc trưng văn hóa sông nước của miền đất này là hội tụ và sẻ chia, luôn chảy tràn và lắng lọc, mà chùa chiền hay nói chung các không gian tâm linh đất Sài thành dường như xuất hiện và phát triển không câu nệ hình thức, tầm vóc.

Đầu năm ra phố đi chùa, dù xuất hành từ bất cứ điểm nào, đều có thể dễ dàng ghé vào một tịnh xá nho nhỏ bên phố, hình như đa phần của cổng sơn màu vàng, cột hay mái ít nhiều điểm xuyết chi tiết trang trí rồng phượng, bóng dáng chữ "vạn" tháp thoáng đầu đó, tùy cỡ chùa mà to nhỏ nhiều ít khác nhau. Nhiều người xa xứ khi mới đến mảnh đất phương Nam hào sảng này đã khá ngạc nhiên khi phát hiện ra rằng Sài Gòn có vô vàn những chùa (hay cơ sở tôn giáo được bà con quen gọi là chùa) với diện tích kích thước chỉ bằng một căn nhà phố nằm trong những con đường hoặc hẻm đông đúc, như một biến thể tất yếu giữa phố thị sầm uất, chật hẹp. Nhỏ nhắn và xếp hàng một cách bình thường dọc theo mặt phố như mọi ngôi nhà khác, chùa vẫn được nhận ra ở cái bảng tên, ở lối kiến trúc, cách trang trí, màu sắc và họa tiết đặc trưng khó lẫn. Ngay cả khi chùa nhỏ, chưa đủ kinh phí để sơn phết rực rỡ thì vẫn tồn tại được mà ít bị mặc định hay ngần ngại gì về hình thức hay bởi bao cảnh chung quanh. Những tương với các ngôi nhà hẹp hay lô đất dạng phố xá đó chỉ có thể xây dựng một căn nhà phố thông thường để ở kèm theo kinh doanh nhỏ, vậy mà cư dân vẫn xen cài chức năng tôn giáo, để biến thành một ngôi nhà "phố" của Đức Phật, xin mạo muội gọi đó là những "nhà - chùa" hay "chùa - phố".

Như lời vị sư trụ trì ngôi chùa - phố nơi chúng tôi ghé thăm những ngày cuối năm thông thả giải thích: "Đã là "Phật tại tâm" thì câu nệ chi một vị trí đất đai thoáng rộng, tiện nghi, hoành tráng, mà chỉ cần chỗ nào thuận tiện trong địa bàn dân cư, để thiện nam tín nữ có thể ghé lại thể hiện lòng thành là hữu duyên lắm rồi!".

Đi chùa mà lòng bỗng chợt nhớ đến ngôi nhà thờ Ánh Sáng nhỏ nhắn do Tadao Ando thiết kế, hay những giáo đường xa xôi với dáng vẻ lạ mắt ở trời

Ảnh trái và phải Nhiều chùa bên phố chỉ còn chút ít cây xanh, thậm chí không còn sân trống, sau cổng sắt mặt tiền là vào luôn chính điện

Hẹp mặt tiền thì nâng tầng cao, ít khuôn viên thì kết hợp không gian, vay mượn trong ngoài. Nhiều chùa nhỏ phải tranh thủ từng tấc đất trong sân hẹp hay mượn các nhà lân cận làm nơi để xe cho các tín đồ.

Tây, những công trình đã thoát khỏi cách suy nghĩ lối mòn về nhà thờ kiểu truyền thống, chỉ đọng lại một thực thể giản dị và súc tích từ trong cách nghĩ cho đến khi chuyển tải ra cách thể hiện. Nhưng điều đi trái với quy định mang về chính thống vẫn không ngừng vận động hàng ngày, để lại các dấu vết giao thoa văn hóa thú vị và độc đáo. Hình thức "chùa - phố" của Sài Gòn cũng vậy, đã hình thành và được tín đồ lẫn cư dân chấp nhận cũng chính bởi tính gần gũi với đời sống cư dân, không câu nệ bó buộc nghiêm luật tiểu tiết, vốn hình thành và phát triển lâu đời trong tính cách người Nam bộ.

Đĩ nhiên, bên cạnh những ngôi chùa bé nhỏ khiêm tốn vẫn có những ngôi chùa được xây cất bề thế, khuôn viên rộng do từ xưa đã là đất cất chùa. Theo thời cuộc, nhiều chùa xưa có đất rộng nay dần thu hẹp lại theo tiến trình đô thị hóa, cũng dần biến đổi để tồn tại. Hẹp mặt tiền thì nâng tầng cao, ít khuôn viên thì kết hợp không gian, vay mượn trong ngoài, làm sao miễn đủ chỗ làm tiền đường, thiêu hương, thượng điện... Nhiều chùa nhỏ phải tranh thủ từng tấc đất trong sân hẹp hay mượn các nhà lân cận làm nơi để xe cho các tín đồ. nhang đèn, bông trái, vàng mã... được bày bên đường, chào mời xởi lởi, ghé vô rồi ra về mau lẹ, thuận tiện. Tiệm thức ăn chay và đồ cúng hình thành theo chùa, và đông nghẹt vào những ngày rằm, ngày lễ và dĩ nhiên cũng góp phần làm thêm kẹt xe, nhưng cũng thật linh hoạt co giãn, để hôm nay đến chùa không còn là đến văn cảnh chỗ vắng vẻ hiu quạnh, mà thực sự có khi như

đi một "trung tâm tôn giáo thu nhỏ", bởi chùa trong phố hầu như đáp ứng mọi nhu cầu Phật tử cũng vốn bận rộn rồi.

Câu tắc đất tấc vàng đôi với chùa trong phố càng thâm thía rõ hơn. Ngó ngoài chùa tưởng nhỏ, vô trong mới thấy nhiều tầng lớp đan xen, nhang đèn chen chúc, hương khói cay xè, miệng vái lạy, tâm thành khẩn, nhìn trước mặt gặp người khấn niệm, lùi sau lưng vấp bước hỏi han. Thành ra lối văn hóa ứng xử của thành phố gần chục triệu dân khi vào chùa hẹp bỗng biết nhường nhịn, nhanh nhẹn, gọn gàng và chia sẻ. Dẫu có giành giật nhau chút thời gian quý báu vái lạy, lần lượt nhau chút thứ tự dâng nhang, thì hầu như khi ngược lên trang cao, ai cũng thấy Đức Phật vẫn luôn nhìn xuống với ánh mắt từ bi hi xả, thanh thản và trang nghiêm.

Có âu lo trước không khí sôi động nhếch nhác thường ngày tại các cổng chùa làm mất mỹ quan chung, có thao thức bởi quá trình chuyển tiếp làm phai nhạt tính dân tộc, thì mới hiểu rằng hình thức chùa đặc thù trong phố thể này là khó tránh khỏi trong lòng đô thị sôi động, mới biết tâm tình của chúng sinh còn nhiều bụi muu sinh vương bận, nên chùa mới phải xen cài, ngay bên, ngay trong, ngay giữa phố phường như thế. Tính hợp lưu văn hóa, tính thương mại của phố thị Sài Gòn đã tạo nên "đặc sản" chùa trong phố rất thực tế đến mức thực dụng, đa sắc thái nên không chấp nhất hình thức. Dẫu là hội quán của người Hoa, miếu phủ, đền Ấn giáo, đền Bà La môn... thì dưới lăng kính dân dã tu tại tâm, bà con mình đều quen gọi là chùa hết! Phố cũng quen với những góc chùa nhỏ nhẩn nén hẹp ấy, vừa ở vừa tu hành vừa gặp được bá tánh thập phương.

Xuân mới đang gõ những khắc thời gian đều đặn, bồi hồi. Trong tiếng chuông chùa thông thả bên phố kia dường như đã quen trộn lẫn tiếng ồn ã xe cộ, tiếng rao hàng lạc giọng cuộc muu sinh. Và những chữ phúc hay chữ vạn nhấp nháy đèn led hiện đại ấy cũng luôn vô tư đan cài, chẳng quá ưu tư mượn phiền. Phố lên đèn, chùa lên đèn, hòa cùng dòng chảy nhịp sống đất Sài Gòn chẳng khi nào ngừng trôi...

BUILDING TRUST

2016

Công ty Sika Việt Nam chân thành gửi lời cảm ơn sâu sắc tới quý khách hàng và đối tác đã ủng hộ Sika trong suốt thời gian qua.

Nhân dịp Tết Nguyên Đán, công ty Sika Việt Nam kính gửi lời chúc năm mới Bình Thân 2016 hạnh phúc, thành công và thịnh vượng.

Chúc mừng năm mới !

LTS: Trong một lần trả lời phỏng vấn của KT&DS, KTS Hồ Lê Phương đã nói: “Tôi như có duyên với nhà nhỏ”! Bạn đọc KT&DS có lẽ cũng đã biết đến cái “duyen” ấy qua nhiều căn nhà ở riêng lẻ (mà giới chuyên môn gọi là “nhà liên kế” và nhiều người thường gọi theo thói quen là “nhà phố”) do KTS Hồ Lê Phương thiết kế. Nhưng có lẽ ít ai biết rằng những căn nhà liên kế đã từng gắn với kỷ ức tuổi thơ của ông ở Sài Gòn từ đầu thập niên 60 của thế kỷ trước. KT&DS Xuân Bích Thân trân trọng giới thiệu bài viết của KTS Hồ Lê Phương về một loại hình nhà ở vốn đã quen thuộc và từng có thời phổ biến ở thành phố này.

Khu nhà liên kế 2 tầng được quy hoạch với một sân tennis ở giữa và nhà để xe riêng cho toàn khu này đã biến dạng hoàn toàn

Từ nhà liên kế đến “nỗi lòng cư xá” ...

BÀI VÀ ẢNH KTS HỒ LÊ PHƯƠNG

Nhà liên kế kiểu cũ

Nhà liên kế (thuật ngữ này hình như chỉ mới xuất hiện những năm sau 1975?) dùng chỉ loại nhà xây nối tiếp nhau, không có khoảng trống ở giữa hai nhà. Nhà liên kế thời kỳ đầu rất hợp lý và tiết kiệm chi phí xây dựng. Nhà sử dụng hệ thống kết cấu liên tục, tường chung, không cần móng và cột riêng cho từng nhà, khoảng sân giải quyết thông thoáng cũng được kết hợp chung 2 căn làm một. Tính đồng bộ của cả khu nhà cao. Từ đầu thế kỷ 20, nhiều nhà làm ăn giàu có cho xây dựng những dãy nhà liên kế dài cho thuê làm nhà ở hoặc kinh doanh. Thậm chí những đại gia như chú Hỏa còn xây cả nhà lồng chợ kê bên để tạo thành khu thương mại. Nhà phố trong thời kỳ này có tổng diện tích sàn không lớn lắm, thường có chiều ngang khá hẹp nhưng lại rất sâu. Bên dưới dùng cho mục đích thương mại và sinh hoạt chung, trên lầu là chỗ ngủ. Bỏ cục mặt bằng thường chia ra 2 phần: nhà trước và nhà sau, chia cắt bởi một khoảng sân nhỏ. Một hành lang có mái che nối hai phần nhà lại với nhau. Nhà có cửa sau mở ra một đường hẻm nhỏ (kết hợp hệ thống mương thoát nước). Thời Pháp thuộc đã hình thành nhiều khu nhà ở tập trung mà thường được gọi là cư xá. Sau năm 1954, Sài Gòn và các tỉnh miền Nam đã xây dựng rất nhiều loại cư xá loại này. Thường các khu cư xá do chính phủ xây dựng cho công chức hoặc quân đội nhưng cũng có nhiều khu cư xá do các công ty, ngân hàng xây dựng cho nhân viên của mình. Đã xuất hiện những cái tên gắn liền với tên chủ đầu tư như cư xá Kiến Thiết, cư xá Tổng Cục Gia Cư, cư xá Cogido, cư xá Thương Tín, cư xá Nông Tín Cuộc, cư xá Ngân Hàng; tên theo đôi tượng dân cư như cư xá Sĩ Quan, cư xá Không Quân; tên riêng như cư xá Bắc Hải, cư xá Đô Thành, cư xá Tự Do... Với các cư xá loại này người ta cũng xây nhiều cấp nhà theo cấp bậc của

Hẻm 215 đường Chi Lăng (Phan Đăng Lưu) của cư xá Chu Mạnh Trinh, nay là đường Đoàn Thị Điểm thuộc quận Phú Nhuận

Nhà liên kế 2 tầng với mặt tiền rộng 7-8m vây quanh một sân đất rộng với xà ngang, xích đu... Nay chỉ còn sót lại một vài dấu tích xưa

nhân viên. Cấp thấp ở nhà có diện tích nhỏ. Cấp cao hơn thì nhà rộng hơn. Cấp cao nữa thì không còn nhà liên kế mà chuyển sang dạng nhà "song lập", "tứ lập" hoặc biệt thự hẳn hoi. Những căn nhà liên kế thời đó không phân chia phòng riêng mà bố trí theo kiểu thông phòng, rất ít phòng vệ sinh (phần lớn chỉ có một cho cả nhà nhưng chia thành phòng tắm và cầu tiêu riêng biệt). Thời xưa, nhà không có cửa kính mà chỉ có cửa lá sách gỗ... Tuy ít tiện nghi như bây giờ nhưng nhà có độ thông thoáng tự nhiên và an toàn về thoát hiểm thì hơn hẳn những nhà liên kế "hiện đại" bây giờ. Thời đó tỷ lệ nhà liên kế do chủ nhà tự xây so với nhà xây sẵn hàng loạt còn nhỏ nên các thành phố hình như trật tự và đẹp mắt hơn (?).

Những khu cư xá thuộc các công ty hay ngân hàng được quản lý rất tốt. Cho đến năm 1975, các nhà trong những khu cư xá loại này hoàn toàn không có hiện tượng sửa chữa hay coi nới một cách thiếu kiểm soát. Cấu trúc toàn khu vẫn giữ nguyên vẹn như ý đồ quy hoạch ban đầu. Người ta có thể cảm nhận được sự êm đềm trong cuộc sống của những "công chức", "tư chức" khi bước vào trong cư xá! Nhưng những cư xá của chính phủ cho công chức gạch thấp có nhiều thay đổi "mạnh bạo" hơn. Nhiều nhà bị phá dỡ để lên lầu. Rất nhiều nhà thay đổi lại mặt tiền. Điểm đặc biệt là xuất hiện các cửa hàng buôn bán và dịch vụ nhỏ trong khu cư xá. Tôi nhớ những tên gọi như: bà Tàu tạp hóa, cô Ba y tá, thầy Tư chích thuốc... và có cả "nhà bảo sanh"! Càng ngày các khu cư xá loại này càng trở nên lộn xộn, kém thẩm mỹ, lơ lơ nhà cao nhà thấp...

Nhà liên kế kiểu mới

Nhưng đến giai đoạn sau năm 1975, nhà liên kế mới thật sự thay đổi một cách "kinh hoàng". Qua một thời gian không xây dựng, không sửa chữa của thời kỳ khó khăn, đến những năm đổi mới, nhà liên kế đã "trỗi dậy" với nhiều thay đổi vượt mức kiểm soát. Kinh tế khởi sắc, vật liệu xây dựng được buôn bán tự do với nhiều chủng loại

phong phú, nhà thầu xây dựng và văn phòng thiết kế mở ra rầm rộ. Nhà thuộc các cư xá trước đây chưa "đoạn mãi" nay đã được "hợp thức hóa". Những yêu cầu mới cho nhà ở thay đổi nên các căn nhà cũ không còn đáp ứng được. Số lượng người ở cho một căn nhà đô thị thường dao động từ 4 đến 6 người và bao gồm 3 thế hệ. Cư dân đô thị "hiện đại" đòi hỏi phải có phòng ngủ và phòng vệ sinh riêng, phòng sinh hoạt gia đình, phòng thờ phải tách khỏi các không gian chung... Các căn nhà liên kế trước đây không còn đáp ứng được nhu cầu mới nên bắt buộc phải được xây dựng lại. Do diện tích mặt bằng cố định nên người ta chỉ còn cách phát triển theo chiều cao.

Sự lúng túng và yếu kém trong quản lý đô thị đã bộc lộ qua việc không chế số tầng cao là không phù hợp với nhu cầu người dân. Việc áp đặt lộ giới cũng còn nhiều bất cập. Tuy quy định khắt khe nhưng thực hiện thì rất "linh động". Các khu dân cư cũ mà trong đó có các cư xá đã biến dạng dần: nhà cao nhà thấp, cái lồi ra cái thụt vào, kiểu dáng và màu sắc đôi chọi không nhượng bộ. Đối với những khu dân cư mới quy hoạch, lẽ ra nó phải có được cái trật tự của những khu cư xá cũ, nhưng do cách phân lô bán nền và không được quản lý chặt nên nó thành hỗn loạn. Các nhà quản lý lại cố gắng tái lập trật tự bằng cách bắt nhà nhà phải theo mẫu thiết kế chung nhưng không được đầu tư tốt nên hậu quả là xuất hiện những khu "cư xá" xấu vì những thiết kế mẫu quái dị! Giác mơ về những khu "cư xá" với các dãy nhà liên kế đẹp ngăn nắp, trật tự xem ra vẫn quá xa vời...

Nỗi lòng cư xá ⁽¹⁾

Có một khu cư xá chỉ gồm một hẻm lớn và vài hẻm nhỏ cắt ngang hình xương cá ở gần ngã tư Phú Nhuận ⁽²⁾. Nghe nói, vào thời Pháp thuộc, đây là cư xá dành cho nhân viên ngân hàng nên gọi là cư xá ngân hàng Đông Dương. Sau này nó được biết đến dưới một tên rất quen thuộc: cư xá Chu Mạnh Trinh (do đầu hẻm có trường học Chu Mạnh Trinh, nay không còn). Nhiều người lớn lên ở Sài Gòn trước 1975 như tôi vẫn còn nhớ đến các nhân vật: Chương Côm, Bồn Lửa, Dzũng Đakao... những nhân vật trẻ con này đã được tác giả Duyên Anh cho làm "dân" của cư xá Chu Mạnh Trinh. Cư xá Chu Mạnh Trinh cũng nổi tiếng vì là nơi cư ngụ của rất nhiều văn nghệ sỹ lừng lẫy miền Nam thời đó. Thời trung học tôi biết gia đình nhạc sỹ Phạm Duy cùng vợ và các con cũng là những ca sỹ nổi tiếng (Thái Hằng, Duy Quang, Thái Hiền...) sống ở cư xá này. Sau này, qua sách vở, tôi mới biết cư dân của cư xá còn có gia đình nghệ sỹ Năm Châu - Kim Cúc, gia đình nhạc sỹ Dương Thiệu Tước - Minh Trang, gia đình diễn viên Thẩm Thúy Hằng, gia đình nhà văn Hồng Tiêu - Bà Tùng Long (chắc nhà văn Nguyễn Đông Thức cũng từng ở đây từ lúc nhỏ?) đạo diễn Lê Mộng Hoàng...

Không quá lời khi nói các cư xá thành thị miền Nam trước 1975 đều mang những "linh hồn" riêng. Không cư dân nào khi ra đi mà không nhớ đến nó. Đời sống "cư xá" đi vào rất nhiều tác phẩm văn thơ nhạc trước 1975. Tên mỗi khu cư xá đều giúp người ta hình dung được một giai cấp và một thành phần cư dân cụ thể không thể lẫn vào đâu được. Phải chăng đây chính là một phần của cái hồn của đô thị? Nói như một nhà văn: "Nếu không có thay đổi về thời cuộc, có lẽ không ít người vẫn còn sống ở đó lâu dài..." ⁽³⁾.

(1) Lời trong bài hát "Trả lại em yêu" của Phạm Duy

(2) Hẻm 215 đường Chi Lăng nay là đường Đoàn Thị Điểm, quận Phú Nhuận

(3) <http://www.thanhnien.com.vn/van-hoa-nghe-thuat/sai-gon-chuyen-doi-cua-pho-cu-xa-cua-nhung-nghe-si-danh-tieng-536459.html>

Đá rửa, đá mài một thời vang bóng

Thăm lại nhiều công trình được xây dựng ở Sài Gòn - TP.HCM từ khoảng thập niên 60-70 đến khoảng giữa thập niên 80 của thế kỷ trước, chúng ta sẽ gặp những mảng tường, hàng rào, cầu thang có bề mặt “đá rửa, đá mài”. Đó là một phương pháp thi công bề mặt đã phổ biến ở Sài Gòn trong một thời gian dài và đã lan ra nhiều địa phương khác. Phương pháp thi công này hiện ít gặp. Chuyện kể của KTS Cổ Văn Hậu - người thầy của nhiều thế hệ kiến trúc sư ở TP.HCM - sẽ giúp bạn đọc KT&ĐS hình dung phần nào về một phương pháp thi công đã “một thời vang bóng”.

HUNG LONG GHI

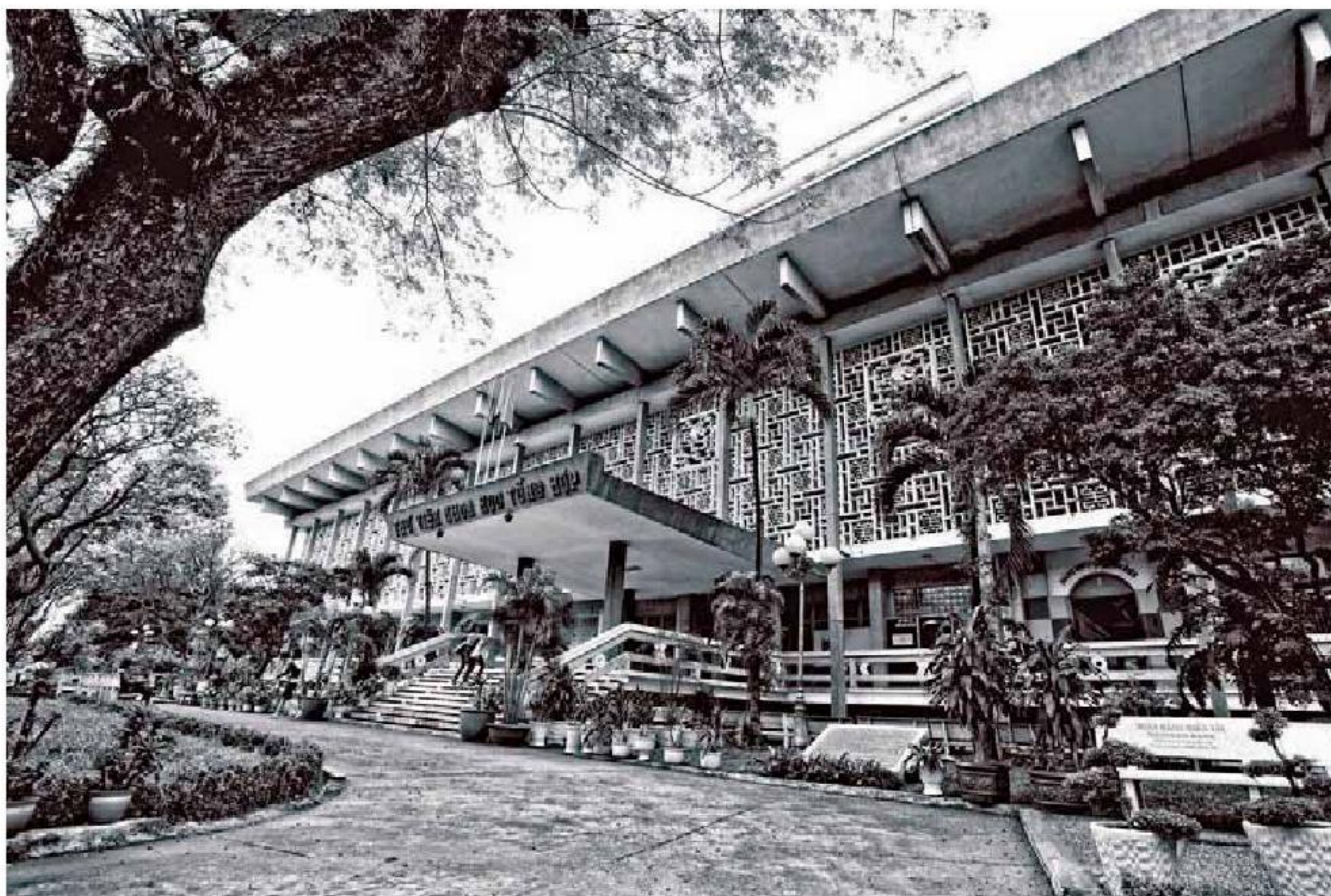

Căn nhà đá rửa đầu tiên mà tôi gặp cả quá trình thi công và nắm được phương pháp làm là vào năm 1958. Năm đó, tôi vừa vào học trường Đại học Kiến Trúc Sài Gòn. Thầy dạy tôi là thầy Phạm Văn Thành đang làm một căn nhà ở đường Richaud (nay là đường Nguyễn Đình Chiểu). Cũng cần phải nói là hồi đó, tường nhà chủ yếu là quét vôi. Vôi trắng, muốn có màu thì phải pha. Nhưng căn nhà mà thầy Thành làm lại không quét vôi mà dùng đá rửa.

Nói ngắn gọn thì đá rửa gồm có xi măng (thông thường là xi măng trắng), cát mịn trộn với đá nhỏ (thường là đá “hột lựu” và đá mi - đẹp, có cạnh sắc). Đá cần có kích thước đồng nhất và cũng có thể chọn theo màu xám, đen, trắng, vàng hoặc pha trộn theo tỷ lệ thích hợp. Tường xây đã được tô trát sau đó gạch chéo nhiều đường để tăng độ bám rồi được tô hỗn hợp đá rửa như kể trên dày chừng hơn 5 ly. Nếu muốn có màu như ý thích thì phải pha thêm bột màu và chọn màu đá cho thích hợp. Sau công đoạn tô, chờ cho tường khô se chừng 3-4 tiếng tùy thời tiết rồi đến công đoạn “rửa”. “Rửa” là xịt cho nước chảy trên bề mặt rồi dùng bàn chải chà nhẹ cho rơi bớt xi măng để lộ đá ra. Đá rửa phổ biến nhất là vào thập niên 60-70 của thế kỷ trước.

Đá mài cũng làm tương tự như vậy, để lâu hơn cho khô rồi tưới nước và mài. Có 3 công đoạn là mài thô, mài nhẵn và mài bóng.

Đá rửa được dùng nhiều cho các mặt đứng ở ngoài nhà như tường rào, cổng. Đá mài có thể dùng nhiều cho cả mặt bằng và mặt đứng như nền, cầu thang hoặc cột... Có một loại đồ vật dùng đá mài ở mức độ phổ biến mà đến giờ vẫn hay gặp là ghế đá ngoài trời.

Ảnh hai trang Một công trình dùng đá rửa mà đến giờ vẫn còn nhiều dấu tích là Thư viện Khoa học tổng hợp TP.HCM - tiền thân là Thư viện Quốc gia Sài Gòn, xây dựng khoảng năm 1968-1971. Rất nhiều mảng tường ngoài, cột, hàng rào... dùng chất liệu đá rửa. Ảnh TL KT&ĐS

Cả đá mài, đá rửa nếu được phối màu, thi công tốt thì đều đảm bảo thẩm mỹ, chống thấm tốt. Tất nhiên nó cũng có nhược điểm dễ bám bụi, có thể nứt.

Nhưng đá mài đá rửa cũng đã có thời trở nên phổ biến và nay còn ghi dấu ấn ở nhiều công trình lớn trong thành phố.

Tôi nhớ khách sạn Palace ở đường Nguyễn Huệ dùng đá rửa. Khách sạn này được khánh thành năm 1971 và có thời được coi là khách sạn có quy mô nhất của thành phố. Năm 2006, khi cải tạo lại, khách sạn Palace Nguyễn Huệ mới chuyển sang dùng sơn nước như hiện nay. Khách sạn Caravelle (phần cũ ở phía đường Đồng Khởi) cũng dùng đá rửa cho mặt tiền.

Một công trình khác cũng dùng đá rửa mà đến giờ vẫn còn nhiều dấu tích là Thư viện Khoa học tổng hợp TP.HCM mà tiền thân là Thư viện Quốc gia Sài Gòn. Công trình này được xây dựng khoảng năm 1968-1971. Rất nhiều mảng tường ngoài, cột, hàng rào... dùng chất liệu đá rửa. Đây cũng là công trình mà tôi được tham gia làm mô hình.

Tại thành phố này, có thời nhà ở gồm biệt thự, nhà phố đã dùng đá rửa rất phổ biến. Người thiết kế, thợ thi công cũng có nhiều tìm tòi trong việc chọn màu, tạo mảng làm nên những ngôi nhà có tính thẩm mỹ.

Về sau, đá mài đá rửa ngày càng ít được sử dụng, theo tôi, lý do chính là vì có quá nhiều loại vật liệu thay thế như các loại gạch, đá ốp lát, sơn nước... với chất liệu, cấu trúc, màu sắc ngày càng phong phú, đa dạng.

Nhưng dù sao, đá mài, đá rửa cũng đã có thời vang bóng, tạo nên hình ảnh những ngôi nhà mà bây giờ nhìn lại còn thấy rất thiện, gợi nhớ.

KTS Cổ Văn Hậu sinh năm 1934, tốt nghiệp Đại học Kiến Trúc Sài Gòn năm 1964. Năm 1966 ông bắt đầu giảng dạy tại Đại học Kiến Trúc Sài Gòn và từ 1975 là Đại học Kiến Trúc TP.HCM. Năm 1994 ông về hưu và tiếp tục làm cán bộ thỉnh giảng cho trường Đại học Kiến Trúc TP.HCM đến năm 2008. Sau đó ông còn thỉnh giảng ở Đại học Hồng Bang, Đại học Văn Lang đến năm 2014, khi tròn 80 tuổi mới nghỉ hẳn công tác giảng dạy. Hiện nay ông vẫn viết sách, vẽ tranh.

Đá rửa trắng trầm theo tháng năm

Vào những năm đầu 1960, khu cư xá tôi ở chỉ toàn nhà trệt với các mặt tường trong ngoài quét vôi. Những biệt thự giàu có ở các khu lân cận cũng không có vật liệu gì khác ngoài vôi. Đến khoảng giữa thập niên 1960, bắt đầu nở rộ phong trào sửa lại nhà với sự xuất hiện của những vật liệu mới. Nhà khá giả thì thường cất lại một hoặc hai lầu với sân thượng bên trên, ban công kéo dài hết mặt tiền. Nhà kém tiền hơn thì sửa lại mặt trước, tạo dáng giả nhà đúc có mái bằng.

BÀI KTS HỒ LÊ PHƯƠNG ANH THU VÂN - TL KT&ĐS

Ảnh trên Toàn bộ bề mặt công trình GEM Center mới xây năm 2014 trên đường Nguyễn Bình Khiêm dùng chất liệu đá rửa Hai ảnh dưới Tường đá rửa ở biệt thự và chung cư tại TP.HCM

Tường các nhà "giả đúc" này có tâm ô văng bằng bê tông cốt thép đưa ra khoảng 70-80cm và cách mặt đất chừng hơn 2,5m. Bên trên tâm ô văng này và lui vào trong có xây một tấm tường thấp để che phần mái tôn. Tất nhiên, mặt tiền các nhà lầu cũng như nhà "giả đúc" đều được hoàn thiện bởi loại vật liệu mới: đá rửa. Gọi là đá rửa vì trong quá trình thi công có một công đoạn phải rửa bằng nước. Có người còn gọi đá rửa theo tiếng nước ngoài là "gờ ra ni tô".

Mặt tiền nhà thường chỉ rộng khoảng 3 đến 4 mét, lại phải trừ các khoảng cửa đi và cửa sổ, nhưng cũng được các bác thợ hồ chia cắt thành nhiều mảng nhỏ. Để phân chia tạo mảng, họ dùng các thanh gỗ có tiết diện vuông, mỗi cạnh từ 6 đến 8mm, độ dài tùy kích thước mặt tường và được cố định vào tường bởi đinh nhỏ. Sau khi dùng các thanh gỗ nhỏ này phân chia diện tích tường để tạo hình, họ lấp đầy các ô đã được phân chia bằng hỗn hợp vữa xi măng trắng, đá có màu sắc theo liều lượng được tính toán và có trộn thêm bột màu. Thời đó, để rửa, người thợ dùng "lon sữa bò" hất từng miếng nước nhỏ lên bề mặt và dùng bàn chải rửa trôi lớp xi măng, làm lộ mặt những viên đá tròn nhỏ và mặt xi măng màu lốm bèn trong. Sau khi đá rửa đủ cứng, người thợ tháo bỏ các thanh gỗ làm lộ ra những đường lốm. Những đường lốm này sẽ được "trang trí" bằng các màu thông dụng thời đó như trắng, xanh dương, vàng...

Những năm trước 1975, vật liệu "đá rửa" hầu như thông trị các công trình kiến trúc lớn nhỏ ở miền Nam. Về gần sau này, đá rửa được sử dụng kết hợp với một số vật liệu ngoại nhập đắt tiền như gạch mosaic, đá chẻ... Sau 1975, kỹ thuật đá rửa lại được "xuất khẩu" ra các tỉnh phía Bắc và trở thành một loại vật liệu thời thượng của những năm đó. Các chủ công trình phía Bắc phải gọi thợ "trong Nam" ra để thi công và rất hạnh diện vì điều này!

Năm 1982, sau khi tốt nghiệp, tôi được về làm việc tại Viện Thiết kế. Các công trình có đầu tư kha khá cũng chỉ được hoàn thiện bằng đá rửa. Trên các bản vẽ thiết kế thường ghi rất chung chung về màu đá rửa: trắng, xám nhạt, xám đậm, vàng... Bất chước các đàn anh, chúng tôi ghi thêm định lượng: 30%, 20%... lượng đá đen, đá vàng. Thực chất là chúng tôi không hề có khái niệm chính xác màu sắc của đá rửa. Thời kỳ đó vật liệu xây dựng khan hiếm: xi măng trắng rất quý giá, bột màu không tốt, đá không như ý muốn. Người ta phải dùng xi măng đen trong đá rửa nên màu sắc đá rửa cứ phải nghiêng về xám và thường rất xấu vì rửa không sạch được lớp xi măng nên mặt đá bị "mộc". Đá chuyên dùng cho đá rửa không biết vì sao cũng biến mất, nhiều khi phải dùng đá mi là loại đá "cám" mà tôi nghĩ là được tận dụng từ quá trình xay đá cho dùng cho bê tông. Chất lượng đá rửa ngày càng xuống dốc, tay nghề thợ cũng mai một. Và đá rửa bị khai tử ngay trên mảnh đất mà nó từng một thời làm vua...

Thực ra, đá rửa vẫn tạo được những hiệu ứng rất đẹp cho kiến trúc mà trong nhiều trường hợp không vật liệu khác có thể thay thế. Từng có những công ty nhập về hỗn hợp vật liệu giống đá rửa nhưng được trộn sẵn vô bao và không cần phải "rửa". Hiện nay, có kiến trúc sư đã "hồi sinh" đá rửa cho công trình của mình và rất thành công. Có thể một ngày nào đó đá rửa sẽ phổ biến lại nhưng với cách thi công đơn giản hơn!

Bông gió trên ô cửa sổ nhà thờ Phát Diệm, Ninh Bình

Bông gió, sự trở lại

Sài Gòn bước qua tháng 12, tháng đầu tiên của mùa đông, khí trời bắt đầu khô ráo hơn. Bầu trời không còn phủ lớp không khí đục mà người ta thường nghĩ do không khí bị ô nhiễm, đã bắt đầu trở nên trong trẻo hơn.

BÀI KTS TRẦN ĐÌNH NAM ÁNH TL

Bông gió trên tường rào, bình phong tại khu đền thờ vua Đinh, vua Lê (Hoa Lư, Ninh Bình)

Vậy đó, trong cái khắc nghiệt của khí hậu Việt Nam nóng ẩm mưa nhiều, độ ẩm là cái mà người ta thường ít nói tới nhất. Ít nói bởi vì nó quá quen thuộc, quá gắn bó với đời sống hàng ngày tới mức người ta không còn nghĩ nó là yếu tố có tầm ảnh hưởng nhiều nhất, chi phối nhiều nhất đến tập quán, lối sống và thói quen sinh hoạt hàng ngày của người Việt trên mảnh đất này suốt mấy ngàn năm qua. Từ cách thức xây cất nhà cửa cho đến những điều kiêng kỵ đều giống như cuộc chiến đều đặn đối phó với những tác hại gây ra bởi độ ẩm.

Độ ẩm làm cho cái nóng của mùa hè trở nên dễ chịu hơn, nhiệt độ trên 30 độ C không làm cho người ta cảm thấy khó chịu khi có những cơn gió mùa mang nhiều hơi nước làm mát không khí. Trái lại, những cơn gió mùa mát mẻ ấy trượt dài trên dãy Trường Sơn và bị lấy đi một lượng lớn hơi nước đã trở nên nóng bức và khắc nghiệt, đe dọa mùa màng và sức khỏe người dân ở các tỉnh miền Trung.

Đã từ lâu trong thói quen xây cất nhà cửa, người Việt thường rất sợ bị bí. Nhà phải thoáng. Cửa thoáng đến nỗi cửa phải mở ra hết mới đã, không ngăn chia, không bao bọc bởi tường và vách. Thoáng để không giữ ẩm, thoáng để có thêm nhiều dưỡng khí, không bị bí, không bị ngộp. Nhưng nếu mở toang hoác như vậy thì mưa tạt, nắng hắt, lại còn khi gió lớn mang nhiều hơi nước thổi liên tục có thể làm thân nhiệt của người đang yếu bị giảm đột ngột gây ra hiện tượng trúng gió, nguy hiểm đến tính mạng! Vậy nên từ xưa, nhà truyền thống Việt Nam thường chuộng làm bằng gỗ hơn các vật liệu gạch đá vôi vữa. Đơn giản vì nhà gỗ dễ dàng làm được những bức vách ngăn chia có độ đóng mở linh hoạt, ngay cả khi đóng vẫn cho phép các luồng không khí lưu thông qua lại dễ dàng.

Không phải trong ngôi nhà mà ngay trong khuôn viên bên ngoài nhà, vẫn thường xuất hiện những bức vách cản bớt gió, cản

Hoa văn bằng gỗ chạm lộng trong kiến trúc Cung đình Huế

bớt nắng. Cản chứ không ngăn, tức là làm cho gió nhẹ bớt đi, cho nắng dịu lại để vẫn đảm bảo cho sự thoáng đãng. Chúng có thể là tường rào, lan can, hay những tấm bình phong thường xuất hiện trong kiến trúc Việt Nam thế kỷ 19 ở kinh đô Huế. Từ lối chạm lộng trong nội thất căn nhà gỗ truyền thống, đến những bông gió bằng sành sứ, bằng vữa đúc... được lắp trên các vách nhà, tường rào... các nghệ nhân cổ xưa của người Việt đã thổi cho chúng một linh hồn từ thể giới tự nhiên: cây cỏ, hoa lá, chim muông, linh thú, linh vật.

Thật khó có thể cho rằng những chi tiết này chỉ là những chi tiết để thông gió hay để trang trí đơn thuần, bởi vì khi bỏ nó đi cũng đồng nghĩa kiến trúc mất đi sự bay bổng. Họ không được mang những chức danh hoa mỹ như kiến trúc sư, nghệ sĩ hay nhà thiết kế, nhưng họ thực sự là những người giỏi nhất được chọn để thiết kế những công trình cho những phú hào, quan lại, hoàng tộc và triều đình.

Rồi những năm nước Việt trở thành thuộc địa của Pháp, những trí thức Pháp đi theo đội quân xâm lược đến Việt Nam, ngỡ ngàng trước vẻ đẹp của thiên nhiên trên mảnh đất này càng khâm phục tài hoa của những nghệ nhân đã tạo nên những tác phẩm kiến trúc và mỹ thuật mà đội quân viễn chinh đã nhẫn tâm phá hoại phần lớn. Như một sự đền bù cho những mất mát, họ đã để lại những tác phẩm mang hơi thở và cảm hứng từ kiến trúc Việt, trong đó tất nhiên phải có "bông gió", chúng như những thành phần bắt buộc để kiến trúc có được sự kết nối với tự nhiên. Cũng là để ánh nắng chiếu rọi vào nhà không quá chói chang và đường đi của gió trở nên mềm mại hơn.

Tuy nhiên, "bông gió" thật sự chuyển mình khi những lứa kiến trúc sư đầu tiên của trường Mỹ thuật Đông Dương và sau đó là trường Đại học Kiến Trúc Sài Gòn thành tài đã tạo nên những ảnh hưởng to lớn cho nền kiến trúc hiện đại Việt Nam thế kỷ 20 suốt

từ bắc đến nam. Đó là các tên tuổi KTS Huỳnh Tân Phát, Nguyễn Cao Luyện, Nguyễn Quang Nhạc, Ngô Việt Thụy, Phạm Văn Thăng, Nguyễn Bá Lăng, Lê Văn Lắm, Trần Đình Quyền, Bùi Quang Hạnh, Nguyễn Hữu Thiện... Trong sự kết hợp giữa Đông-Tây, dựa trên thành tựu của công nghệ xây dựng thế kỷ 20 là bộ khung kết cấu bằng bê tông cốt thép, những kiến trúc hiện đại của Việt Nam giảm hẳn các chi tiết gờ chỉ và hoa văn, không còn những mái dốc đầu đao của kiến trúc truyền thống. Kiến trúc trở nên đơn giản, mạnh mẽ và dứt khoát trong xử lý đường nét và hình khối. Dường như đây là thời kỳ mà ở trên mảnh đất này không có một kiến trúc nước ngoài nào có "quyền" nổi tiếng hơn kiến trúc do người Việt thiết kế. Sự giỏi giang của các kiến trúc sư thời kỳ này dường như đang kế thừa những tinh hoa từ các nghệ nhân cung đình ngày xưa. Trong sợi dây kết nối ấy bông gió đã chứng minh tầm quan trọng của nó bằng sự trở lại một cách hoành tráng trên nền của những vật liệu và cấu trúc mới. Khi vật liệu kính không đủ sức ngăn hơi nóng từ bức xạ mặt trời, nhưng lại chặn đứng hoàn toàn luồng không khí sạch lưu thông vào bên trong ngôi nhà, thì những bức tường dùng lam bê tông, bông gió dễ dàng làm được chuyện đó, giống như một người bạn từ rất lâu rồi đã không thể thiếu trong ngôi nhà Việt. Bông gió có mặt trên diện rộng phủ kín toàn bộ mặt tiền, xuất hiện trên các lan can, hành lang, trên tường rào. Trong khi người Nhật sang Việt Nam xây nhà thường dùng các lam đứng, lam ngang cứng nhắc theo những nguyên tắc của lý thuyết chống nắng, thì kiến trúc sư người Việt vẫn thích sử dụng những bông gió theo từng chủ đề tạo hình hơn, để kể cho chúng ta nghe về những câu chuyện khác nhau. Dù chỉ là mới những bước đầu ứng dụng trong hình hài mới của kiến trúc, nhưng bông gió đã có những bước đi dài và mạnh mẽ. Tuy nhiên nó vẫn còn có những

Các góc chụp khác nhau của bông gió ở Dinh Thống Nhất do KTS Ngô Viết Thụ thiết kế

điểm chưa tốt chưa hay, cần có sự hoàn thiện hơn bằng cách đầu tư nghiên cứu thêm để có thể kết hợp với những ứng dụng khác.

Có một khoảng thời gian dài người ta đã xua đuổi bông gió, coi nó như là một ứng dụng lỗi thời trong kiến trúc khi đã có kính, có các lam che nắng tự động, có máy điều hòa nhiệt độ... Thậm chí người ta còn đổ hết trách nhiệm cho bông gió khi những tòa nhà không được kiểm tra đúng đắn hệ thống thoát hiểm dẫn đến sự cố gây thiệt hại về tính mạng. Và cuộc đua chạy theo công nghệ mới đó rốt cuộc cũng dẫn đến đường cùng khi những tòa nhà được bao bọc bởi kính nhôm ấy trở nên đen kịt như những lỗ cột giữa đô thị bởi khói và bụi, và bởi sự che chắn từ bên trong lẫn bên ngoài bởi nhiều lớp màn và mái che bằng nhựa tổng hợp. Lớp vỏ công nghệ mới đó ngày càng được chứng minh là nó hoàn toàn không phù hợp với khí hậu ẩm ướt và nóng bức của xứ Việt, càng không phù hợp với những mục tiêu mà trào lưu kiến trúc bền vững trên thế giới đang hướng tới khi không đảm bảo được vấn đề hạn chế tiêu hao năng lượng và hạn chế khí thải bên trong tòa nhà.

Trong những năm gần đây, những hình ảnh mới của kiến trúc Việt được vẽ nên bởi những nhà thiết kế trẻ đã có bóng dáng về sự trở lại của bông gió, giống như một sự khởi đầu mới cần phải có khi kiến trúc vừa qua chặng đường dài không lối thoát. Đó là những hy vọng cho sự phát triển của kiến trúc mang tính kế thừa bởi một thể hệ kiến trúc sư đầy tiềm năng. Hơn thế, nó là sự trở lại của chính mình, của những thứ thuộc về mình, bởi cho dù công nghệ có phát triển, thế giới có tiên bộ và đổi mới, thì vị trí địa lý của mảnh đất này vẫn không thay đổi. **li**

**KIẾN TRÚC
& ĐỜI SỐNG**
TẠP CHÍ CỦA HỘI KIẾN TRÚC SƯ TP.HCM

TỌA ĐÀM
**Chung tay xây dựng cuộc sống
có chất lượng tốt**

Hội Kiến trúc sư TP.HCM và tạp chí Kiến Trúc & Đời Sống
trân trọng cảm ơn các doanh nghiệp đã cùng chúng tôi thực hiện cuộc tọa đàm này

Đơn vị tài trợ

Chung tay xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt

Đại hội lần thứ X Đảng bộ TP.HCM nhiệm kỳ 2015- 2020 đã chỉ rõ một trong những mục tiêu tổng quát là “Xây dựng TP.HCM có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình”. Trong chương trình hành động của nhiệm kỳ 2015- 2020, thành phố đã đề ra một trong những nhiệm vụ chủ yếu là “Phát triển đô thị bền vững, xây dựng kết cấu hạ tầng động bộ”. Đảng bộ TP.HCM cũng nêu các giải pháp đột phá và so với giai đoạn trước, nhiệm kỳ 2015- 2020 đã có thêm giải pháp đột phá thứ 7 là “Chương trình chính trang và phát triển đô thị”.

THANH NGÀ THỰC HIỆN

Nhằm đóng góp phần mình vào mục tiêu chung, góp phần cụ thể hóa các bộ tiêu chí phát triển đô thị, Hội Kiến trúc sư TP.HCM cùng tạp chí Kiến Trúc & Đời Sống tổ chức tọa đàm “Chung tay xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt” vào sáng 8.1.2016 tại TP.HCM.

Nhiều kiến trúc sư, nhà nghiên cứu, các doanh nhân đại diện cho các doanh nghiệp đối tác của Hội Kiến trúc sư TP.HCM đã tham gia buổi tọa đàm.

KTS Nguyễn Trường Lưu, Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM và KTS Nguyễn Văn Tất, Phó chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM, Chủ tịch Hội đồng Quy hoạch Kiến trúc - Hội Kiến trúc sư TP.HCM đã chủ trì buổi tọa đàm. Tạp chí Kiến Trúc & Đời Sống xin lược thuật một số phát biểu tại buổi tọa đàm.

KTS KHƯƠNG VĂN MƯỜI

Phó chủ tịch Hội Kiến trúc sư Việt Nam, nguyên Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM

"Chỉnh trang đô thị là phải làm cho cuộc sống của người dân khá hơn"

Tôi ủng hộ Hội Kiến trúc sư TP.HCM tổ chức buổi tọa đàm này. Chủ trương "Xây dựng TP.HCM có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình" là chủ trương ai cũng mong muốn. Để đạt được mục tiêu đó, thành phố phải làm nhiều việc trong đó có chương trình đột phá thứ 7 là chỉnh trang và phát triển đô thị. Có rất nhiều việc phải làm để chỉnh trang và phát triển đô thị. Ta đã làm được nhiều việc tốt, có hiệu quả như chỉnh trang đô thị ở kênh Nhiêu Lộc - Thị Nghè, kênh Tẻ, kênh Tham Lương... Chỉnh trang đô thị có nhiều yếu tố, ta phải giải quyết ngập nước, ùn tắc giao thông, xử lý nâng cấp môi trường sông. Mong muốn thì nhiều nhưng nguồn lực của ta có hạn. Muốn làm được, ta cần thúc đẩy để cả xã hội cùng tham gia chỉnh trang đô thị. Theo tôi, cần có chính sách để thu hút nhà đầu tư tham gia chỉnh trang đô thị. Ta giải tỏa quy hoạch, chỉnh trang, xây dựng khu vực nào đó trong đô thị thì có hệ số sử đất, mật độ xây dựng sao đó người tại chỗ vừa có chỗ ở tốt hơn, doanh nghiệp đầu tư có nhà bán để tạo vốn. Giải pháp nữa là người dân trên vùng đất cần chỉnh trang có thể góp tài sản của chính mình là nhà đất vào việc chỉnh trang, lúc này người dân cũng chính là chủ đầu tư. Thực tế, người dân thường có cảm giác khi chỉnh trang đô thị, họ bị mất mát,

cuộc sống bị đảo lộn. Chính sách chỉnh trang đô thị phải làm sao để chứng minh cho người dân thấy bằng thực tế là người dân được chỗ ở mới, môi trường mới tốt hơn. Ta phải tạo ra môi trường trong đó người dân có khả năng tạo thu nhập cho bản thân. Đó là niềm tin để họ chấp nhận hy sinh. Chỉnh trang để ta có mặt bằng tạo cây xanh, giao thông, cải tạo môi trường ở. Bây giờ người ta mua cả môi trường sống chứ không chỉ là mua nhà ở. Chỉnh trang của ta phải làm sao để đại bộ phận người dân đô thị, cả tầng lớp trung lưu và người nghèo đô thị hiểu rằng họ có chỗ ở, sống được, có sức khỏe và việc làm, con cái họ phát triển được. Chỉnh trang không phải là thay đổi mẫu nhà ở này bằng mẫu nhà ở khác mà cần làm cho người lao động tin rằng cuộc sống của họ khá hơn, cuộc sống của con cái họ tốt hơn. Chỉ khi ta làm được như vậy thì chỉnh trang, phát triển đô thị mới thành công, chất lượng cuộc sống mới được nâng cao.

THS. KTS NGUYỄN HOÀI NAM

Phó giám đốc Sở Quy hoạch Kiến trúc TP.HCM

"Sự đồng thuận của cộng đồng là yếu tố quyết định để thành công"

Cần nói rõ, xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt là mong ước của tất cả mọi thành phố trên thế giới chứ không chỉ riêng cho TP.HCM. Thành phố ta đang hướng đến là đô thị trong đó chất lượng cuộc sống được đưa lên hàng đầu.

Tôi cho rằng có mấy vấn đề cần quan tâm giải quyết.

Thứ nhất là phải chú ý xây dựng các đô thị trong chùm đô thị phía nam có sự chia sẻ sức ép về hạ tầng kỹ thuật và xã hội, tránh việc phát triển đô thị mất cân đối trong cả vùng.

Vấn đề tiếp theo là phải xây dựng và hoàn thiện hạ tầng kỹ thuật để giải quyết tắc nghẽn giao thông. Thực tế hiện nay, sự phát triển của hạ tầng không theo kịp sự gia tăng của phát triển dân số. Toàn bộ giao thông của thành phố ta hơn 10 triệu dân thực tế đều đang diễn ra trên một mặt phẳng. Thực tế này không thể nào tránh được áp lực giao thông tắc nghẽn được. Ta chưa làm được đến nơi đến chốn nhưng cũng đã nhận ra đây là một trong những yếu tố làm cho chất lượng cuộc sống đô thị kém đi. Khi toàn bộ giao thông đô thị ví như dòng máu chảy trong cơ thể người diễn ra trong cùng một mặt phẳng như vậy, muốn phát triển giao thông công cộng cũng khó, hạn chế giao thông cá nhân cũng khó. Ta cần phải vừa xây dựng vừa hoàn thiện hệ thống giao thông, trong

đó đặc biệt chú ý đến phát triển giao thông vận tải hành khách có khối lượng chuyên chở lớn, có đường riêng, phát triển xe buýt, tạo giao thông khác cốt, tạo liên kết giữa các công trình trên mặt đất, xóa bỏ hàng rào ngăn cách công trình, thay đổi nhà ở hiện đại để dành ra quỹ đất làm việc khác như giao thông tĩnh, cây xanh. Trong những năm qua ta đã làm được nhiều và cần phải tiếp tục phát triển. Vấn đề chống ngập, ta đã làm rất đúng là đưa ra chương trình cải tạo kênh rạch đầu tiên và đã thành công bước đầu, nâng cao chất lượng đời sống người dân.

Vấn đề tiếp theo mà tôi muốn nêu ở đây là sử dụng phương tiện truyền thông như thế nào để người dân nhận thức được việc nâng cao chất lượng sống là vấn đề tự thân, là lợi ích của chính mình. Sự đồng thuận của cộng đồng là yếu tố quyết định để thành công.

TS. KTS LÊ VĂN NĂM

nguyên Kiến trúc sư trưởng TP.HCM, nguyên Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM

"TP.HCM hiện đại nhưng phải giữ được bản sắc"

Buổi tọa đàm này có chủ đề hay, tuy nhiên ở đây có nhiều vấn đề lớn quá.

Ở thành phố ta, tôi xin giới hạn lại. Về mặt bố cục quy hoạch đô thị, tôi quan tâm hàng đầu vẫn đề làm sao cho ngoại vi thành phố phát triển tốt. Nội thị là chỉnh trang và phát triển, chỉnh trang có trọng tâm, trọng điểm. Tìm vốn nhiều khi rất khó mà ta lại làm thiếu tập trung. Ví dụ với khu nhà ổ chuột đã tổ chức quy hoạch rồi, khi muốn chuyển người dân thì phải có hạ tầng, hành lang kỹ thuật đầy đủ. Nói là có chuyển tiếp có thời kỳ quá độ không có nghĩa là chấp nhận sống bầy hầy ở một khoảng thời gian nào đó. Ta muốn phát triển đô thị mới hoặc khu đô thị mới thì cũng phải xem phát triển cỡ nào, coi chừng phụ thuộc nhà đầu tư và cũng chỉ làm manh mún. Kế đó là lo hệ thống vùng. Vùng ngoại vi rồi các đô thị vùng cũng phải phát triển. Thực tế hiện chưa vào quy củ. Có lẽ có những thứ phải nhường nhịn nhau thì mới đúng nghĩa là tạo ra vùng phát triển bền vững.

Tôi muốn dẫn chứng thực tế một nước gần mình là Malaysia, họ làm nhà ở xã hội. Lúc đầu thì làm nhà bình thường thôi, người mua được quyền sang nhượng 3 lần để chuyển lên nhà tốt hơn, có tổ chức chuyển giao. Minh cầu toàn, mua nhà không được bán lại. Chính sách chuyển tiếp quá khắt khe. Theo tôi,

cái gì lo được cho dân, dù nhỏ thôi, cũng phải làm hết sức. Hồi xưa tôi làm quy hoạch, một mảng xanh trong khu dân cư nếu cô giữ được thì phải giữ. Nếu nhà nước xã hội hóa, có chính sách sang nhượng mặt bằng mà các cơ sở sản xuất đã chuyển đi để lấy đất làm không gian công cộng thì quý biết chừng nào.

Về mặt kiến trúc, tôi vẫn thiết tha TP.HCM hiện đại mà giữ được bản sắc. Tôi mong thành phố ta giữ được một số khu phố cũ, một số công trình đẹp, chưa phải là cổ nhưng có dấu ấn gì đó để lưu niệm hết sức cần thiết. Ta quản lý chặt thì không chặt, mở cũng không mở mà để hờ hững. Theo tôi, nên vận động để người dân am hiểu. Làm mọi cách để người dân am hiểu, ứng xử hài hòa lợi ích lẫn nhau thì tính văn minh và các yêu cầu khác sẽ tăng lên. Ngay cả trong việc này, tôi muốn có cách nào đó để kiến trúc sư có thể đóng góp bằng chuyên môn tại địa bàn mình sinh sống. Còn về phía Hội Kiến trúc sư TP.HCM, nên có chương trình hành động cụ thể. Không cần nói chung chung. Sau tọa đàm này, Hội Kiến trúc sư TP.HCM cần đưa ra yêu cầu cụ thể để hội viên hưởng ứng tham gia.

PGS. TS. KTS NGUYỄN TRỌNG HÒA

Nguyên Giám đốc Sở Quy hoạch Kiến trúc TP.HCM, nguyên Viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM

"Hội kiến trúc sư nên đóng góp để cụ thể hóa việc chỉnh trang đô thị"

Tôi xin cảm ơn Hội Kiến trúc sư TP.HCM về sáng kiến tổ chức tọa đàm này. Tôi nghĩ việc chúng ta trao đổi tại tọa đàm sẽ thúc đẩy tinh thần để cùng nhau làm.

Viện Nghiên cứu và phát triển có làm quy hoạch đô thị và quy hoạch kinh tế xã hội nhưng có khi hai hệ thống quy hoạch đó là chưa đồng bộ. Trong 5 năm 2015- 2020 ta cần đầu tư 1 triệu 300 ngàn tỷ đồng, nghĩa là một năm cần đến gần 300.000 tỷ đồng. Nếu không đặt vấn đề xã hội hóa vốn đầu tư, nếu không có vốn đầu tư từ tư nhân, từ ODA thì thành phố chẳng thể văn minh hiện đại. Mà muốn vậy thì phải minh bạch.

Trong các chương trình đột phá của nghị quyết khóa trước không nói đến chỉnh trang. Hiện cũng có ý kiến phê bình nhưng cũng phải thừa nhận là nhìn chung thì đúng định hướng. Quay trở lại vấn đề hiện nay, đặt ra chương trình đột phá là chỉnh trang đô thị, nghĩa là có quy hoạch, có nguồn lực rồi. Nâng cao chất lượng cuộc sống là vấn đề rất rộng. Nên đi vào vấn đề cụ thể.

Kiến trúc sư chúng ta có nhóm làm thiết kế, có nhóm làm quản lý. Nhóm làm quản lý thì có anh em tham gia kêu gọi đầu tư, có anh em tham gia làm chính sách.

Nếu ta hô hào chung thì ai cũng thấy có trách nhiệm lớn nhưng đóng góp

cụ thể thế nào thì cần bàn thêm. Nghị quyết nêu ý kiến về "Chỉnh trang và phát triển đô thị" mới là ý kiến của lãnh đạo chứ chưa có sự đóng góp ý kiến của kiến trúc sư.

Hội Kiến trúc sư chúng ta nên đóng góp thêm để cụ thể hóa chương trình đột phá thứ bảy này. Từ đó ta mới ra kế hoạch thực hiện. Tôi nghĩ về phía Hội, nên chia thành từng nhóm có những chương trình, đề tài cụ thể. Ta phân công ra, ví dụ trường Đại học Kiến Trúc làm gì? Nhóm lý luận, nhóm thiết kế, nhóm phản biện xây dựng chính sách thì làm gì? Từ nghị quyết như vậy, làm thế nào thì phải hết sức cụ thể.

TS. KTS PHẠM TỬ

Phó chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM, nguyên Hiệu trưởng Đại học Kiến Trúc TP.HCM

"Trước mắt, phải làm sao để có vỉa hè, đường phố sạch và an toàn!"

Tôi muốn diễn giải các tiêu chí này theo ngôn ngữ người làm kiến trúc hơn. Tôi muốn chọn cái gì đó gần gũi, khả thi có thể làm ngay để góp phần nâng cao chất lượng sống. Dưới góc độ của người làm kiến trúc quy hoạch thì tôi cho rằng có hai cái cần làm ngay. Đó là cần tạo ra không gian công cộng tốt mà ở đây, theo tôi, trước hết là không gian công viên vỉa hè và giao thông đường phố. Theo tôi, trước mắt chỉ cần hai yếu tố là sạch và an toàn là đủ.

Chúng ta có cần đường phố có trật tự không? Rất cần, nhưng ngay bây giờ thì tôi nghi ngờ. Đường phố trật tự, đường thông, hè thoáng là chưa khả thi. Vậy ngay bây giờ, ta chỉ cần an toàn và sạch thôi. Các yếu tố khác khó hơn, ta cứ bàn mãi những thứ chưa thể thành hiện thực thì chỉ mất thời gian. Nếu làm được an toàn và sạch là tốt lắm rồi.

Về mặt kiến trúc, các kiến trúc sư có thể góp phần tạo ra tính chất công cộng tốt. Công cộng tốt ở đây là thân thiện với môi trường cả về hình thức kiến trúc và vật liệu. Những cái này có thể thành hiện thực được. Nếu như một năm sau tọa đàm này, đi ra không gian công cộng ở TP.HCM chỗ nào cũng sạch, an toàn thì theo tôi, đó đã là có cuộc sống tốt rồi.

Xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt là hơi khó.

Cuộc sống tốt, môi trường sống tốt có lẽ khả thi hơn. Trước cuộc tọa đàm này, tôi có bỏ hẳn ra một buổi đi vào các hẻm ở quận 6, quận 8. Xin thưa rằng đô thị còn tồn tại nhiều vấn đề. So với các nơi đó, quận 1, quận 3 như thiên đường. Đi vào các hẻm vùng ven, có lẽ ta sẽ còn nhiều điều cần bàn để xem người dân cần thiết gì.

Ta ngồi trong không gian này để bàn chất lượng cuộc sống tốt là tuyệt nhưng nếu ta đi vào một hẻm nào đó ở quận 6, quận 8 để bàn về chất lượng sống thì tôi cho là cũng cần thiết. Tôi muốn nói điều này để ta nên bàn những gì thiết thực cho thành phố, bắt đầu từ những cái nhỏ.

TS NGUYỄN THỊ HẬU

Nguyên Viện phó viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM

"Tiêu chí "nghĩa tình" cũng là di sản của người dân TP.HCM"

Về tiêu chí để thành phố ta trở thành thành phố sống tốt hoặc nâng cao chất lượng sống của người dân, tôi xin đóng góp hai lĩnh vực.

Thứ nhất là an sinh xã hội. An sinh xã hội có nhiều mặt nhưng cái mà chúng ta quan tâm và đóng góp nhiều là về nhà ở. Đứng về lĩnh vực văn hóa, quan sát nhiều nước có hoàn cảnh giống chúng ta, tôi thấy rằng việc đầu tư hạ tầng cơ sở cũng như là nhà ở cho người nghèo và cận nghèo ở đô thị vai trò lớn chắc chắn thuộc về nhà nước. Không thể trông chờ vào lực lượng nào bên ngoài nhà nước, kể cả hạ tầng cơ sở ở khu đô thị mới mà ta bắt đầu xây dựng. Cái này nhà nước phải làm. Đó là quan điểm.

Tiếp theo, TP.HCM có khu công nghiệp, khu chế xuất... Tôi đã đi và quan sát nhiều nơi ở Trung Quốc thì họ có chính sách cứng rắn, bất cứ nhà đầu tư nào làm khu công nghiệp, khu chế xuất phải có khu nhà ở cho công nhân nhập cư kèm theo và nhà ở đó phải có điều kiện sinh hoạt tối thiểu phải đảm bảo. Cái này thì Hội Kiến trúc sư về nghề nghiệp đóng vai trò lớn trong việc yêu cầu nhà nước phải có chính sách chỉnh trang trong nội đô đồng thời khi có khu công nghiệp thì phải khu dân cư kèm theo cũng theo quy hoạch và nhà đầu tư phải đầu tư theo yêu cầu của chính quyền.

Về bảo tồn di sản, thành phố ta mới hơn 300 năm nên

không thể so sánh với Hà Nội, Huế mà nói là không quý lắm về giá trị bảo tồn thì rõ ràng là chúng ta không đánh giá đúng giá trị văn hóa của đô thị Sài Gòn. Trên phương diện tâm lý xã hội, gần đây chữ Sài Gòn được nhắc đến nhiều không chỉ ở người già. Chữ Sài Gòn hiện nay được cộng đồng nhắc đến nhiều, người trẻ nhắc đến nhiều. Đây là biểu hiện của sự thiếu hụt về văn hóa. Người ta nhắc đến nhiều thì mình phải cảnh giác vì đó là hiện tượng nhắc lại quá khứ để cân bằng tâm lý. Cái gì thay được thì thay nhưng cũng có những cái không thể thay thế là bởi vì nó là nguồn cội, là bản sắc, là đặc trưng cơ bản của Sài Gòn. Cần thấy điều đó để điều chỉnh.

Về tiêu chí văn minh, hiện đại, nghĩa tình, theo tôi, Sài Gòn có một di sản đó là nghĩa tình. Khi chính quyền đưa cái này vào thì đó chính là di sản của người dân. Người Sài Gòn có đặc trưng là khi bất cứ người vùng miền nào đến đây thì cũng trở thành người Sài Gòn, tình nghĩa, chia sẻ với nhau. Ta đã lấy di sản làm tiêu chí phát triển thì phải cố gắng gìn giữ, bảo tồn.

TS NGUYỄN MINH HÒA

Trưởng khoa Đô thị học -
Đại học Khoa học Xã hội Nhân văn
thuộc Đại học Quốc gia TP.HCM

**"Thành phố ta phải
an trước đã!"**

Gần đây ta hay dùng từ "định hướng, theo hướng". Ví dụ như 2020 ta trở thành quốc gia công nghiệp thì bây giờ là "2020 theo hướng công nghiệp"; Xây dựng các trường đại học theo hướng nghiên cứu. Để thực tế và khả thi, có lẽ ta nên "xây dựng TP.HCM theo hướng có có chất lượng sống tốt".

Sống tốt có 3 cấp độ sống. Thứ nhất là cấp độ sống cơ bản, thứ hai là chất lượng sống nâng cao và thứ ba là chất lượng sống nhân văn.

Cơ bản là tất cả những tiêu chuẩn cơ bản nhất về kinh tế, môi trường. Ví dụ ta có nước sạch cho sinh hoạt từ Cần Giờ đến đảo, điện đến từng nhà, nhà nào cũng phải có có phòng vệ sinh, diện tích nhà ở từ 7-10m² nhà ở/người, cây xanh là 8 m²/ người...

Sau khi đạt cơ bản thì đến mức sống nâng cao. Ví dụ nước thủy cục ở ngoài đường trực tiếp uống được là mức nâng cao so với tiêu chuẩn cơ bản là "có nước sạch". Cây xanh có thể đến 15-20 m²/người... TP.HCM hiện có 5 bác sỹ/1.000 dân thì phần đầu nâng cao là 20 bác sỹ/1.000 dân...

Mức thứ ba là nhân văn thì người ta không quan tâm đến cái cụ thể nữa. Ví dụ khi chúng tôi nghiên cứu bộ phận dân cư Nam Sài Gòn thì chúng tôi sẽ không hỏi là "Nhà có xe máy hay không?, có tivi không?". Hiện nay ở Nhật Bản,

khi thăm dò mức sống, người ta hỏi "năm qua, ông bà đã đi du lịch ở đâu?", "Ông bà đã đọc bao nhiêu cuốn sách?", "Ông bà có xem kịch không?", hoặc "ông bà có sáng tạo gì? Có vẽ tranh, làm thơ, viết truyện ngắn?"... Cái đó không phải là thương mại hóa mà là tự thỏa mãn mình ở mức cao. TP.HCM khiêm tốn đặt ra vấn đề mức sống cơ bản về kinh tế, GDP, mức sống, thu nhập, cơ sở hạ tầng, môi trường, văn hóa - giáo dục; Thành phố nên chọn một số lĩnh vực có tính đột phá, nghĩa là khi ta giải quyết được nó thì nó có tác dụng đến lĩnh vực khác, có tính dây chuyền. Ví dụ như nếu ta có 30 tỷ USD giải quyết ngay giao thông thì nó sẽ kéo theo nhiều tác động khác. Thành phố ta có hai điểm yếu - hai gót chân a-sin - là tắc nghẽn giao thông và ngập nước. Ngoài ra ta cần giải quyết an toàn, an ninh. Ta đi chùa cầu an đầu tiên rồi mới đến tình, tiền, tài. Thành phố ta phải an trước đã! An ở đây có 3 cái nghĩa là an toàn trong đời sống đô thị, an ninh đời sống xã hội và an lành về tâm lý đời sống. Không nhất thiết phải quá giàu nhưng cần sống an bình, an lành.

TS. KTS NGUYỄN THIỀM

Phó chủ tịch Hội Quy hoạch
phát triển đô thị TP.HCM

**"Chúng ta sẽ làm gì
để giúp người nghèo
đô thị có cuộc sống
tốt hơn?"**

Tôi chỉ phát biểu tập trung ở một khía cạnh: kiến trúc sư chúng ta với tư cách là nhà quản lý và nhà thiết kế sẽ giúp được gì cho 30-40% người nghèo đô thị có cuộc sống tốt hơn? Người nghèo đô thị có đất nhỏ nhưng không có tiền mua thiết kế. Cái gì quy chuẩn cho phép làm thì ta làm.

Với tư cách là người thiết kế, các kiến trúc sư nên đưa lên trang web của Hội Kiến trúc sư TP.HCM những mẫu thiết kế nhà ở 30-40m² miễn phí cho người nghèo đô thị. Làm sao để người dân có thể truy cập và sử dụng miễn phí.

Với tư cách là nhà quản lý, ta phải làm sao để người dân TP.HCM có nhà ở và cơ sở hạ tầng tốt hơn. Hạ tầng bao gồm hạ tầng kỹ thuật và hạ tầng xã hội. Kiến trúc sư chúng ta tư vấn, phản biện, tham vấn với chính quyền thành phố sao cho người dân có hạ tầng, nhà ở tốt hơn.

TS. KTS PHẠM PHÚ CƯỜNG

Trưởng khoa Kiến trúc - Đại học
Kiến Trúc TP.HCM

**"Phải bảo tồn tốt thì
mới có cuộc sống chất
lượng tốt"**

Hội Kiến trúc sư nên có những kiến nghị với Bộ Xây dựng có ban hành tiêu chuẩn phù hợp với đặc thù của thành phố ta. Đơn giản như bãi đậu xe, thành phố phải có chuẩn riêng. Ví dụ diện tích bãi đậu xe cho một đơn vị diện tích nhà ở tại thành phố hiện nay áp dụng từ Lạng Sơn đến Cà Mau là giống nhau, đương nhiên trong đó có cả TP.HCM và Hà Nội.

Về chất lượng sống tốt, xét trong phạm vi kiến trúc quy hoạch, có nhiều định nghĩa về nơi chốn đáng sống trong đó có 5 tiêu chí được nhiều người biết đến do giáo sư Ian Bentley từ Đại học Oxford Brooks đúc kết là: Thông suốt, dễ tiếp cận; Đa dạng về các hoạt động chức năng; Sống động, không khép kín; An toàn về kiến trúc; Thân thiện, rõ ràng, giữ được ký ức di sản kiến trúc đô thị.

Những tiêu chí trên rõ ràng là có kế thừa từ các đô thị truyền thống. Ở thành phố ta, các trung tâm lịch sử tại quận 1, 3, khu Chợ Lớn hội tụ nhiều các tiêu chí đáng sống như vậy. Vấn đề bảo tồn đô thị được đặt ra ở đây. Bảo tồn những nơi chốn đang sống như vậy thì mới có thể tạo ra cuộc sống có chất lượng tốt".

THS. KTS HUỖNH XUÂN THỤ

Giám đốc Trung tâm Thông tin quy hoạch - Sở Quy hoạch kiến trúc TP.HCM

"Nâng cao chất lượng sống từ những việc nhỏ"

Đồng ý với ý kiến của TS Nguyễn Minh Hòa: "thành phố chúng ta phải an trước đã". Tôi muốn nói thêm là chữ an rất rộng. Xin nêu một ví dụ nhỏ là khi thiết kế đường Nguyễn Huệ, chúng tôi quan tâm đến chữ an. Làm sao để người đi bộ dễ dàng, không bị vấp. Khi đi bộ qua đường phải có nút bấm đèn đỏ, khi queo phải có chỗ ngăn xe máy không lấn lè; Buổi tối phải có đèn chiếu sáng, cây xanh thì không thể đổ... Đó chỉ là một ví dụ nhỏ về chữ "an" cần được quan tâm trong xử lý của kiến trúc sư.

Tôi cũng đồng ý với ý kiến của KTS Phạm Tú là hãy bắt đầu từ việc nhỏ thôi, làm sao để phố phường, đường xá sạch, an toàn. Tôi muốn

thêm chữ xanh. Ngoại trừ khu trung tâm thành phố, khi ra quận vùng ven, đôi khi chúng ta phải dùng đèn đỏ giữa ngã tư trời nắng chang chang. Nếu thêm bóng mát thì đã góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống. Góp ý về quy hoạch kiến trúc, chữ đột phá của chúng ta là phải hành động. Về vùng đô thị, các tỉnh cũng đang tiến nhanh. Lâu nay ta có phần thụ động. Theo tôi, sắp tới phải tích cực có hành động. Tới đây, việc làm đầu tiên là điều chỉnh quy hoạch chung. Quy hoạch này đã có từ năm 2010 đến nay là 2016 phải điều chỉnh. Chúng ta cũng phải bắt tay thực thi quy hoạch, với tổng mặt bằng ta đang có thì cũng quá nhiều việc phải làm.

TS. KTS TRƯƠNG TRUNG KIÊN

Phó giám đốc Sở Quy hoạch kiến trúc TP.HCM

"Hạ tầng tốt phải đi cùng ý thức tốt"

Làm sao để nâng cao chất lượng sống của người dân thành phố. Tôi muốn nhìn góc độ hơi khác một chút.

Chúng ta phê phán nhiều, cái này tốt, cái kia chưa tốt. Quan trọng là chúng ta nhìn nhận. Hiện nay rất nhiều người đổ về TP.HCM. Phải có cái gì tốt thì người ta mới đổ về. Người nước ngoài đến hoặc về thì có nhận xét tốt. Chúng ta không thể quá bi quan về những điều đang diễn ra. Vấn đề là phải khách quan. Giải pháp vĩ mô, kỹ thuật, có một cái thay đổi rất nhanh chóng, tác động sẽ rất lớn. Đó là ý thức người dân đô thị. Ví dụ để thành phố an toàn, thành phố sạch, nếu đa số người dân giảm vứt rác ra đường là tốt

lắm rồi. Ví dụ Đà Nẵng có làm nhà vệ sinh công cộng thì tốt. Vấn đề là làm sao tận dụng nội lực và thay đổi ý thức của người dân. Bên cạnh quản lý nhà nước thì còn ý thức. Không phải quốc gia nào văn minh hơn thì an toàn hơn. Đường có thể tắc không phải do quá nhỏ mà là do người dân không tuân thủ luật giao thông. Khi đó, điều cần thay đổi không phải là mở đường mà thay đổi ý thức. Nếu chúng ta tạo ra hạ tầng tốt hơn mà ý thức chưa tiến bộ thì cũng chưa giải quyết được vấn đề.

CHƯƠNG TRÌNH CHÍNH TRANG VÀ PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ

Xây dựng kế hoạch và bổ sung chính sách thu hút các nguồn lực chính trang đô thị hiện hữu, trong đó tập trung hoàn thành việc di dời, tái bố trí toàn bộ nhà ở trên và ven kênh rạch, nâng cấp các khu phố có nhiều nhà lụp xụp, xây dựng mới các chung cư xuống cấp gần với chính trang đô thị, tạo thêm quỹ đất dành cho giao thông và công trình công cộng. Đồng thời quy hoạch, xây dựng, phát triển các đô thị vệ tinh đồng bộ, văn minh, hiện đại; qua đó, tổ chức lại cuộc sống của dân cư, cải thiện điều kiện sống, tăng mức độ tiếp cận của nhân dân với các dịch vụ công; tăng diện tích mảng xanh và cây xanh, tạo môi trường sống tốt hơn, hợp lý, hài hòa với không gian kiến trúc, cảnh quan xung quanh; phù hợp với sự phát triển chung của đô thị đặc biệt.

KHÁCH MỜI THAM DỰ TỌA ĐÀM "CHUNG TAY XÂY DỰNG CUỘC SỐNG CÓ CHẤT LƯỢNG"

KTS Nguyễn Trường Lưu, Chủ tịch Hội KTS TP.HCM; KTS Nguyễn Văn Tấn, Phó chủ tịch Hội KTS TP.HCM, Chủ tịch Hội đồng Quy hoạch kiến trúc - Hội KTS TP.HCM; TS.KTS Lê Văn Năm, nguyên Kiến trúc sư trưởng TP.HCM, nguyên Chủ tịch Hội KTS TP.HCM; ThS.KTS Nguyễn Hoài Nam, Phó giám đốc Sở Quy hoạch kiến trúc TP.HCM; TS.KTS Trương Trung Kiên, Phó giám đốc Sở Quy hoạch kiến trúc TP.HCM; KTS Khương Văn Mười, Phó chủ tịch Hội KTS Việt Nam, nguyên Chủ tịch Hội KTS TP.HCM; PGS.TS.KTS Nguyễn Trọng Hòa, nguyên Giám đốc Sở Quy hoạch kiến trúc TP.HCM, nguyên Viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM, Ủy viên BCH Hội KTS TP.HCM; PGS.TS.KTS Phạm Tú, nguyên Hiệu trưởng trường ĐH Kiến Trúc TP.HCM, Phó chủ tịch Hội KTS TP.HCM; TS Nguyễn Minh Hòa, trưởng khoa Đô thị học trường Đại học

Khoa học Xã hội Nhân văn - ĐHQG TP.HCM; TS Nguyễn Thị Hậu, nguyên Phó viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM; TS.KTS Phạm Phú Cường, Trưởng khoa Kiến Trúc trường ĐH Kiến Trúc TP.HCM; ThS.KTS Huỳnh Xuân Thụ, Giám đốc Trung tâm Thông tin quy hoạch - Sở Quy hoạch kiến trúc TP.HCM; TS.KTS Nguyễn Thiêm, Phó chủ tịch Hội Quy hoạch và phát triển đô thị TP.HCM; Ông Udom Parichart Wutthikul, Tổng giám đốc điều hành công ty sơn Toa Việt Nam; Ông Đan Vu, Tổng giám đốc công ty Elite Crete System; Bà Susan Hanh Vu, Giám đốc bán hàng công ty CP Eurasia Concept; Bà Nguyễn Thị Phương, Giám đốc truyền thông công ty CP bóng đèn Điện Quang; Bà Đinh Thị Bích hạnh, trợ lý Giám đốc kinh doanh và marketing tập đoàn SCG Việt Nam; Ông Trần Văn Châu, Giám đốc điều hành công ty sơn Kelly Moore.

Phát biểu tại tọa đàm hoặc trao đổi với KT&ĐS bên lề cuộc tọa đàm, đại diện các nhà tài trợ cũng bày tỏ mong muốn góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân TP.HCM.

**ÔNG UDOM
PARICHART WUTTHIKUL**

Tổng giám đốc điều hành
công ty sơn Toa Việt Nam

**"Cam kết chung tay xây
dựng cuộc sống có chất
lượng tốt hơn"**

Sơn TOA Việt Nam cam kết không ngừng nỗ lực để chung tay xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt hơn bằng sản phẩm và công nghệ của mình.

Được thành lập từ những năm 90, đến nay sơn TOA Việt Nam đã cung cấp cho thị trường giải pháp hoàn thiện về sơn, bao gồm sơn trang trí, sơn gỗ, sơn công nghiệp nặng, sơn công nghiệp

hàng hải, sơn xe hơi... Sơn TOA đã không ngừng nghiên cứu, phát triển và đầu tư cho dòng sơn trang trí với việc ứng dụng các công nghệ tiên tiến nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân Việt Nam. Các ứng dụng nổi bật có thể kể như công nghệ tự làm sạch – Self cleaning giúp sơn nước ngoại thất TOA Supershield có độ bền đến 10 năm; Công nghệ Micoban từ Mỹ giúp sơn nước nội thất TOA Supershield Duraclean có khả năng kháng khuẩn; Màng sơn đàn hồi đến 300% giúp sơn nước ngoại thất "Toa 7 in 1" che lấp và ngăn chặn vết nứt. Đặc biệt, với công nghệ Nano & Teflon®, sơn nước ngoại thất TOA Nanoshield và sơn nước nội thất TOA Nanoclean có khả năng chống thấm, kháng khuẩn đến 99%.

Các sản phẩm sơn TOA được chứng nhận là sản phẩm xanh với hàm lượng V.O.C thấp, không chứa chì và thủy ngân, không chứa thành phần APEO và phoóc môn, giúp ngăn ngừa tác nhân gây hại của hóa chất đối với con người và môi trường sông.

**ÔNG SERGIO DELLA
GIOVANNA**

Trưởng phòng thiết kế của
Eurasia Concept

**"Chúng tôi tin rằng kiến
tạo không gian sống là
một nghệ thuật"**

Chúng tôi góp phần nâng cao chất lượng sống bằng các sản phẩm nội thất của mình. Tại Eurasia Concept, chúng tôi tin rằng kiến tạo không gian sống là một nghệ thuật. Chúng tôi là nhà phân phối độc quyền của hơn ba mươi thương hiệu nội thất danh tiếng thế giới đa số đến từ Ý. Chúng tôi cam kết mang đến những thương hiệu thuần túy nhất của thế giới nói chung và châu Âu nói riêng, với sự chọn lọc tỉ mỉ đến từng sản phẩm và hiện thực hóa trải nghiệm có một không hai tại hơn hai mươi

phòng trưng bày kèm dịch vụ chăm sóc khách hàng tận tâm và chuyên nghiệp.

Chúng tôi tin rằng chúng tôi sẽ góp phần nâng cao giá trị sống cho người Việt Nam với các trải nghiệm không gian nội thất đậm chất Ý. Dự án nổi bật của Eurasia Concept là The Reverie Saigon với 62 suites và 224 phòng được hãng CNN bình chọn là một trong những khách sạn mới mở hàng đầu năm 2015. TP.HCM đã có công trình ở tầm cỡ thế giới.

ÔNG DAN VU

Tổng giám đốc công ty Elite
Crete Systems

**"Tôi muốn người dân có
ngôi nhà rẻ hơn, đẹp hơn
và bền vững hơn"**

Dưới góc độ một doanh nghiệp, tôi quan tâm làm sao có thể giúp người dân xây dựng được ngôi nhà đẹp hơn, rẻ và bền vững hơn. Thực tế, tôi đã tìm kiếm được giải pháp cung cấp vừa của Elite Crete Systems, một công ty có hơn 30 năm kinh nghiệm trong ngành vật liệu xây dựng, có hệ thống sản xuất hiện đại, đáp ứng tiêu chuẩn gắt gao nhất trong ngành vật liệu xây dựng Mỹ.

Lấy ví dụ đơn giản với một chung cư trung bình, với cách làm truyền thống của Việt Nam ta, giá thành xây dựng trung bình là 5 triệu đồng/m², thời gian 2-3 năm thì khi dùng công nghệ của Elite Crete Systems, giá thành còn 2,5-3 triệu đồng/m², thời gian tương ứng chỉ còn 6 tháng. Ưu điểm nữa là không cần hóa chất bảo trì. Chúng tôi đang tập trung cung cấp, quảng bá để đóng góp và giúp phát triển kỹ thuật xây dựng mới cho tốt hơn.

"Xuân Yêu Thương 2016" là một trong những hoạt động của chiến dịch kỷ niệm 20 năm thành lập của Sơn TOA Việt Nam. Với mục tiêu lan tỏa rộng khắp thông điệp "We Paint Happiness", năm nay Sơn TOA Việt Nam sẽ tổ chức các hoạt động gây quỹ như sau:

Với mỗi lít sơn dầu cao cấp Con Vịt & Homecote và với mỗi Chiếc Áo được mua, chúng ta đã góp phần làm tăng quỹ "Xuân yêu thương" để hỗ trợ cho các bệnh nhi ung thư.

Hãy cùng nhân hiệu sơn dầu cao cấp CON VỊT và HOMECOTE "Sơn hạnh phúc - Vẽ yêu thương", tham gia và chung tay đem lại một cái Tết yêu thương cho các bé, góp phần động viên thêm tinh thần cho các bệnh nhi chiến đấu với căn bệnh ung thư.

Mọi thắc mắc về chương trình vui lòng liên hệ:

Ms Tâm - Email: tam.dt@toagroup.com.vn, SDT: 0933 505 295

- Thanh toán từ **1%/tháng**
Tặng gói **nội thất bếp** lên đến **70 triệu đồng**
- Chiết khấu đến hơn **400 triệu đồng** và tặng thêm voucher Office-tel The Sun Avenue trị giá **80 triệu đồng**
(nếu chọn lịch thanh toán đặc biệt)
- Nhận ngay **bao lì xì** lên đến **36 triệu đồng**.

www.novaland.com.vn

Mặt tiền Mai Chí Thọ, Quận 2, TP.HCM

📍 Tham quan nhà mẫu tại: 67 Mai Chí Thọ, Quận 2, TP.HCM

✉ info@novaland.com.vn ☎ 0938 221 226 - 0903 08 22 62

KỶ NGUYÊN CHIẾU SÁNG MỚI

LED **điện quang**

Chất lượng cuộc sống nhìn từ triết lý phát triển

Đại hội Đảng bộ TP.HCM lần thứ X nhiệm kỳ 2015- 2020 đã đặt mục tiêu “Xây dựng TP.HCM có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình”. Thế nào là thành phố có chất lượng cuộc sống tốt? Tại sao lại là văn minh, hiện đại, nghĩa tình? Các tiêu chí đó có thể so sánh với các thành phố khác trên thế giới? KT&DS trao đổi với Thạc sỹ Lê Văn Thành, Trưởng phòng Nghiên cứu Văn hóa - Xã hội, Viện nghiên cứu phát triển TP.HCM, người đã có quá trình gắn bó với đề tài này.

HY HIẾU THỰC HIỆN

phát triển. Thời điểm đó, Công ty tư vấn Mercer (Human Resource consulting) là đơn vị tư vấn hoạt động trên nhiều lĩnh vực cũng có nghiên cứu chất lượng cuộc sống của các thành phố trên thế giới dựa trên 39 chỉ tiêu theo phương pháp đánh giá chuyên gia và đưa ra xếp hạng chất lượng sống hàng năm. Hà Nội và TP.HCM cũng xuất hiện trong danh sách này với vị trí không khả quan lắm. Thực tế đó cũng đã được lãnh đạo thành phố quan tâm và đề nghị nghiên cứu.

Lúc đó, vẫn còn tồn tại Viện Kinh tế TP.HCM chứ chưa sáp nhập thành Viện Nghiên cứu phát triển thành phố như hiện nay (Viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM thành lập 1.10.2008). Viện Kinh tế TP.HCM đã bắt tay nghiên cứu vào khoảng năm 2007-2008. Đánh giá kết thúc giai đoạn này, là một cuộc hội thảo khá lớn, mà thành phần ngoài các sở ngành, quận huyện, còn mời một số nhân sĩ trí thức góp ý. Những năm 2009 và 2010, lãnh đạo thành phố có chỉ đạo nghiên cứu tiếp. Sự quan tâm của lãnh đạo thành phố về chủ đề *Chất lượng cuộc sống* đã có từ lâu. Tuy nhiên, vì nhiều lý do, việc nghiên cứu đã phải tạm dừng.

Dường như khái niệm "chất lượng cuộc sống" không phải mới được nhắc đến? Thành phố ta đặt vấn đề nghiên cứu đề tài này từ lúc nào?

Khái niệm chất lượng cuộc sống đã được nhắc đến từ lâu. Cá nhân tôi bắt đầu nghiên cứu chuyên sâu về chất lượng cuộc sống từ năm 2005, sau khóa học ở Hawaii với GS Mike Douglass. Lúc thế giới đang còn say sưa với tỷ lệ tăng GDP bằng mọi giá thì Mike Douglass đã đưa ra khái niệm "chất lượng cuộc sống - quality of life". Người ta nhận thấy GDP với chất lượng cuộc sống không phải lúc nào cũng là mối quan hệ tỷ lệ thuận. Có nhiều thành phố rất giàu nhưng chất lượng sống không cao. Người ta mới đặt ra vấn đề, giàu để làm gì khi chất lượng sống không cao? Câu hỏi đó đặt ra mục tiêu và trả lời nó cũng là cách thể hiện quan điểm, triết lý

Nhưng rồi việc nghiên cứu đã được tái khởi động trước Đại hội Đảng bộ TP.HCM khóa X. Xin ông trình bày rõ hơn về quá trình nghiên cứu này?

Chỉ tính từ năm 2007 đến nay, vị trí của TP.HCM trong bảng xếp hạng của Mercer hầu như không tăng lên trong khi kinh tế và mức sống vật chất lại có sự tăng trưởng. Phải chăng kinh tế đi lên nhưng chất lượng cuộc sống lại có vấn đề? Những vấn nạn về y tế, giáo dục, kẹt xe, ngập nước vẫn còn và có những thời điểm rất gay gắt.

Thực tế đã có những cách tiếp cận và giải thích khác nhau về quan điểm phát triển. Có quan điểm cho rằng cần quan tâm đến chất lượng sống, lại có quan điểm cho rằng cần nhấn mạnh đến yếu tố tăng trưởng vì đó mới là vai trò, nhiệm vụ của thành phố đối với cả nước. Những cách tiếp cận khác nhau đó đã dẫn đến sự lăm

quảng cáo

tưởng là dường như có sự mâu thuẫn giữa tăng trưởng, hiện đại với việc nâng cao chất lượng sống. Nhưng thực tế, hai yếu tố đó không mâu thuẫn nhau.

Trong quá trình chuẩn bị nội dung Đại hội lần thứ X Đảng bộ TP.HCM nhiệm kỳ 2015-2020, tiểu ban nội dung, mà trực tiếp là Phó bí thư thường trực Võ Văn Thưởng đã chỉ đạo nội dung xây dựng thành phố có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình này. Thành ủy đã chỉ đạo Viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM nghiên cứu về các tiêu chí của thành phố sống tốt, thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình để tham mưu cho việc thảo luận và xây dựng văn kiện đại hội.

Chúng tôi cũng đã chịu sức ép về thời gian nhưng vì công trình đã có nghiên cứu từ trước nên cũng có phần chủ động. Khi soạn thảo bộ tiêu chí này, chúng tôi được đặt ra hai yêu cầu chính. *Thứ nhất*, bộ tiêu chí phải thể hiện được mục tiêu để phấn đấu, thể hiện được triết lý phát triển của thành phố. Xuất phát từ thực tiễn đặc thù của thành phố nhưng bộ tiêu chí phải thể hiện một cách toàn diện, tổng thể nhiều lĩnh vực. *Thứ hai* là bộ tiêu chí cũng phải đặt trong sự tương thích với hệ thống đánh giá của thế giới để có thể so sánh đối chiếu.

Trên cơ sở đó, chúng tôi đã có báo cáo khoa học về “Thành phố có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình”. Dưới góc độ người làm công tác nghiên cứu, có thể nói chúng tôi rất vui mừng khi thấy đề tài mà mình quan tâm, xây dựng và tham mưu cho lãnh đạo đã được các cấp lãnh đạo chú ý, chỉ đạo sát sao để hoàn thiện và đưa vào làm cơ sở khoa học để xây dựng nghị quyết.

Hội Kiến trúc sư TP.HCM tổ chức tọa đàm “Chung tay xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt” trong đó sẽ nhấn mạnh đến việc giới kiến trúc sư sẽ làm gì và như thế nào để đóng góp xây dựng cuộc sống chất lượng tốt bằng chuyên môn của mình. Ông có đánh giá gì về những tọa đàm như vậy?

Trước hết, tôi đồng ý với chủ trương xây dựng cuộc sống có chất lượng tốt là phải có sự “chung tay” của nhiều cấp, nhiều ngành, nhiều giới. Bộ tiêu chí mà nghiên cứu của chúng tôi đưa ra cũng chỉ là hệ thống chỉ tiêu chung dựa trên thống kê. Một số chỉ tiêu mới cần có điều tra chuyên đề để có số liệu. Giới kiến trúc sư đóng vai trò cực kỳ quan trọng trong việc tạo ra cuộc sống đô thị, bộ mặt đô thị. Tôi hoan nghênh giới kiến trúc - quy hoạch tham gia đóng góp, xây dựng dưới góc độ chuyên môn của họ. Điều này sẽ giúp cụ thể hóa hơn bộ tiêu chí. Tôi cũng mong các ngành nghề khác cũng có những tọa đàm, nghiên cứu chuyên sâu về đề tài này.

Với người dân đô thị, ông có ý kiến gì về nâng cao chất lượng sống?

Người dân đô thị vừa là chủ thể thụ hưởng vừa là chủ thể đóng vai trò quan trọng nhất của việc tạo dựng nên chất lượng sống. Tôi còn nhớ nguyên Chủ tịch thành phố Lê Hoàng Quân khi chỉ đạo nghiên cứu chủ đề này có nói là công việc này không chỉ cho chúng ta một định hướng mà có những việc còn để lại cho con cháu tiếp tục. Tôi mong muốn chúng ta sẽ tuyên truyền sao đó để người dân hiểu rõ, hiểu đúng thế nào là cuộc sống có chất lượng tốt. Trên cơ sở đó, mỗi cư dân đô thị sẽ hiểu rõ hơn vai trò của mình trong việc xây dựng, gìn giữ chất lượng cuộc sống.

“Một thành phố văn minh, hiện đại là một thành phố mà trong đó người dân cảm thấy thoải mái hạnh phúc và được sống tốt. Triết lý phát triển đô thị là nằm ở đây. Con người không phải là con người chung chung mà là con người cụ thể của địa phương đó. Quan điểm phát triển phải mang tính bền vững, mục tiêu tăng trưởng kinh tế gắn liền chất lượng cuộc sống của người dân, sự hài lòng của người dân về dịch vụ đô thị và dịch vụ công là cơ sở để đánh giá chất lượng của sự phát triển. Phát triển kinh tế phải hài hòa với phát triển văn hóa - xã hội, văn hóa vừa là nền tảng vừa là động lực cho phát triển kinh tế”.

(Trích báo cáo về “Thành phố sống tốt” và “Thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình” của Viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM)

“Hệ thống tiêu chí thành phố sống tốt theo GS Michael Douglass có 4 nhóm và 20 tiêu chí; Hệ thống tiêu chí chất lượng sống của Mercer có 10 nhóm và 39 tiêu chí; Hệ thống tiêu chí sống tốt, văn minh, hiện đại của TP.HCM có 7 nhóm và 29 tiêu chí cấp 1. Hệ thống tiêu chí TP.HCM có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình có ý nghĩa quan trọng cho quá trình xây dựng và phát triển của thành phố trong những năm tiếp theo, là một trong những cơ sở đánh giá hiệu quả của quá trình quản lý và điều hành phát triển kinh tế - xã hội của chính quyền thành phố; hệ thống chỉ tiêu này đã bao gồm hầu hết các nhóm yếu tố về thành phố sống tốt và chất lượng cuộc sống của các thành phố tiên tiến trên thế giới. Tuy nhiên, để hệ thống các tiêu chí này ngày càng trở nên hiện thực, mang tính khả thi cao hơn, đòi hỏi phải có sự nỗ lực rất lớn của các ngành, các cấp, của toàn bộ hệ thống chính trị; đặc biệt là sự ủng hộ, đồng lòng của người dân thành phố trong quá trình xây dựng TP.HCM trở thành thành phố sống tốt, văn minh, hiện đại”.

(Trích báo cáo về “Thành phố có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình” của Viện Nghiên cứu phát triển TP.HCM)

uma www.uma.vn

SIÊU THỊ NỘI THẤT
& TRANG TRÍ

Chào đón năm mới với sản phẩm
nội thất và trang trí UMA

Để biết thêm chi tiết, hãy đến các
Siêu Thị Nội Thất UMA gần nhất
hoặc tham khảo www.uma.vn

quảng cáo

Từ thành phố kiếm sống đến thành phố đáng sống, thành phố vị nhân sinh

TP.HCM mà trước đây là Sài Gòn, đã từng là Hòn Ngọc Viễn Đông, được hình thành và phát triển trên 300 năm nay. Sài Gòn là nơi dễ làm ăn, nơi đất lành chim đậu, Sài Gòn được coi là thành phố kiếm sống...

BÀI NGUYỄN ĐĂNG SƠN
PHÓ VIỆN TRƯỞNG VIỆN NGHIÊN CỨU ĐÔ THỊ & PHÁT TRIỂN HÀ TĂNG

Ảnh trên Phát triển cho xứng tầm khu vực nhưng thành phố vẫn phải bảo tồn bản sắc của mình trên cơ sở bảo tồn các di sản đô thị như khu Pháp cũ, khu Chợ Lớn, các đền chùa người Việt để người dân có thể tự hào về lịch sử của thành phố.

Ảnh Thu Vân

Thực tế đó đã mang đến cho thành phố những khó khăn như: thiếu nhà ở, thiếu việc làm ổn định, cơ sở hạ tầng quá tải, xuống cấp trầm trọng, giao thông bị ùn tắc, ngập nước khi mưa xuống lúc triều lên, môi trường bị ô nhiễm nặng nề, bệnh viện quá tải, phân hóa giàu nghèo rõ rệt, văn hóa lối sống ngày một hỗn tạp, tệ nạn xã hội có chiều hướng gia tăng... Bên cạnh đó thì người nhập cư cũng đã đem lại cho thành phố một nguồn nhân công dồi dào và rẻ, tạo thêm sức trẻ năng động, đóng góp cho sự phát triển kinh tế nhiều mặt, thành phố trở nên sùng túc hơn và trở thành thành phố cực lớn, trên 8 triệu dân, đông dân nhất cả nước.

Tuy nhiên, nếu thành phố đã là ngôi nhà chung, thì chúng phải được phát triển thành thành phố đáng sống. Đó là thành phố công bằng xã hội, hiệu quả về kinh tế, bền vững về sinh thái, đầy màu sắc văn hóa, có sự tham gia của cộng đồng với chính quyền để quản trị thành phố tốt nhằm cân bằng giữa sống tốt và cạnh tranh kinh tế hướng tới mục tiêu phát triển bền vững tốt. Đó là xu hướng tất yếu không thể đảo ngược.

Để thành phố trở thành thành phố đáng sống thì trước tiên chính quyền phải quản trị thành phố tốt, trong sạch, rõ ràng và hiệu quả trong quản lý để:

(i) Người dân trong thành phố có thể phát triển thuận lợi trong điều kiện an sinh - an toàn xã hội tốt, về an sinh là các cơ hội việc làm đầy đủ, hệ thống giáo dục tốt, dịch vụ y tế tốt về an toàn là an toàn thực phẩm, an toàn cháy nổ, giảm tai nạn giao thông, trộm cắp cướp giật, các vụ hành hung bạo lực, án hình sự, tệ nạn xã hội như mại dâm ma túy giảm.

(ii) Môi trường thiên nhiên tốt, là môi trường trong sạch và xanh tươi với tiêu chí không khí, nước và đất phải sạch, thu gom xử lý rác tốt, đẩy lùi tình trạng khủng hoảng sinh thái, trồng nhiều cây xanh.

Ngoài ra còn mục tiêu về cơ sở hạ tầng là hệ thống giao thông tốt, nguồn điện nước đảm bảo, viễn thông tốt.

Về phía người dân và cộng đồng thì cần phải xây dựng đời sống văn hóa, xã hội cộng đồng tốt với nghĩa tình, tích cực tham gia đóng góp với chính quyền trong quản lý đô thị về an sinh, an toàn xã hội và môi trường tự nhiên, cơ sở hạ tầng xã hội vì nó gắn liền với quyền lợi của chính cộng đồng.

Để có những cơ hội tốt cho giao tiếp xã hội của cộng đồng thì cần có điều kiện giải trí, nghỉ ngơi tốt như các cơ sở văn hóa, thể thao, không gian công cộng...

Mặt khác người dân cần chấp hành nghiêm chỉnh các luật lệ của Nhà nước đồng thời tham gia thực hiện xây dựng nếp sống văn minh, trật tự, mỹ quan đô thị, nhiều mặt, nhiều nơi như: nơi công cộng, trên phương tiện giao thông, trên hè phố và đường phố, nơi vui chơi giải trí, ở cơ quan, khu dân cư, đối với môi trường môi sinh, trong tổ dân phố, trong gia đình, trong giao tiếp. Với người nước ngoài, giới thiệu làm quen...

Ngoài ra cộng đồng còn cần góp phần bảo tồn bản sắc của thành phố trên cơ sở bảo tồn các di sản đô thị như khu Phố cũ, khu Chợ Lớn, các đền, chùa của người Việt, để người dân có thể tự hào về lịch sử của thành phố. **iii**

Ảnh trên và dưới

Nếu thành phố là ngôi nhà chung, thì chúng phải được phát triển thành thành phố đáng sống. Đó là thành phố công bằng xã hội, hiệu quả về kinh tế, bền vững về sinh thái, đầy màu sắc văn hóa... hướng tới mục tiêu phát triển bền vững. Ảnh Nguyễn Đình, TL KT&ĐS.

Ảnh trái Kiểu nhà phố khai thác tầng trên cùng làm nơi sinh hoạt gia đình khá tiện dụng, thoáng đãng. **Ảnh phải** Mặt đứng hai lớp, trong cửa kính, ngoài bọc lam che nắng hợp lý là cách giảm thiểu tác động môi trường với các tầng trên cao.

Ta biết thuật phong thủy trong chọn đất cất nhà đã lưu truyền từ xưa. Nhưng do những quy định về tôn giáo, tập quán hay giới hạn của kỹ thuật xây dựng chưa phát triển nên thời trước thường có ít công trình làm nhiều tầng, chỉ một số đền đài, cung điện hay tháp chùa mới có lầu, mà cũng không cao lắm, và thường không dùng để ở. Điều này khiến các kiến thức về tổ chức không gian sống theo triết lý Đông phương, quen gọi ngắn gọn là thuật phong thủy, đều ít đề cập đến nhà nhiều tầng, cầu thang hay các cách thức bài trí tầng lầu.

Tuy nhiên, bản thân Dịch học và kinh nghiệm dân gian về phong thủy thường tổng hợp từ thực tế và có tính khái quát cao, cho nên khi dựa vào nền tảng là triết lý âm dương, ngũ hành... để vận dụng vào thời hiện đại vẫn không có gì trái ngược, như kiến trúc các nước Singapore, Hongkong đã làm. Với nhà phố nhiều tầng vừa ở vừa kinh doanh, việc bài trí phong thủy nhằm đạt được các hợp lý về cấu trúc và sử dụng tương tự các nguyên tắc truyền thống.

Phong thủy nhà phố nhiều tầng

Tôi làm một ngôi nhà phố nhiều tầng vừa cho thuê vừa để ở. Các tầng dưới cho thuê kinh doanh, dạng căn hộ dịch vụ, còn gia đình ở tầng trên cùng, có thang máy. Tôi tham khảo một số ý kiến người quen nói rằng phải xem và bố trí phong thủy toàn nhà theo tuổi chủ nhà, nhưng cũng có ý cho rằng chỉ làm vậy với phần ở của chủ nhà thôi, còn phần kinh doanh, cho thuê thì tùy người thuê. Xin hỏi quý báo các vấn đề này nên hiểu thế nào? vì tôi đọc sách phong thủy xưa nay ít thấy nói đến. Xin cảm ơn và chúc quý báo một năm mới an khang, thịnh vượng.

Phạm Lan Hương, quận 9, TP.HCM

BÀI KTS HÀ ANH TUẤN ẢNH KHÁNH PHƯƠNG

Phân vùng theo quan hệ

Mọi ngôi nhà vẫn luôn là một thể thống nhất với 3 phần cơ bản: nền, thân nhà và mái nhà, ba phần này quan hệ với nhau tương tự mối quan hệ thiên - địa - nhân bổ sung, hỗ trợ cho nhau, không thể xem nhẹ phần nào. Khi nhà càng nhiều lầu thì tác động đến phần nền (địa) càng gia tăng, như tải trọng truyền xuống móng, hệ thống cấp và thoát nước, cầu thang, sự thông thoáng... càng nhiều và phức tạp hơn nhà biệt thự hoặc nhà vườn.

Do đó việc phân vùng trường khí trong nhà lầu cần căn cứ theo các mối quan hệ như trên - dưới, trong - ngoài, đôi nội - đôi ngoại... theo nguyên tắc càng lên lầu cao càng nên giảm bớt áp lực tập trung người, giảm tải trọng và chống gió ngang. Cụ thể là những chỗ đông đúc, mua bán giao dịch, mang tính động, đôi ngoại nhiều nên dành ở tầng dưới (khu kinh doanh, sảnh tiếp đón) để tiện sử dụng và thoát hiểm khi có sự cố. Các nhu cầu đôi nội và tĩnh lặng hơn thì đặt trên lầu sẽ phù hợp. Cũng có phòng tập trung người khi có dịp, nhưng hàng ngày ít dùng, như phòng thờ hay karaoke thì có thể đặt trên lầu, thậm chí tầng áp mái, nhưng cần lưu ý vị trí thang thoát hiểm, cũng như tránh lối đi xuyên qua các không gian khác. Nếu đặt kho trên các tầng cao thì chỉ thuận lợi khi nhà có thang nâng hàng, nếu không sẽ bất lợi so với kho đặt dưới tầng thấp (tại hầm hay bán hầm, kết hợp kho với nhà xe là hợp cách).

Như vậy, cách tổ chức không gian nhà nhiều tầng có kinh doanh bên dưới, cho thuê căn hộ và chủ nhân ở tầng trên cùng, về phong thủy cũng như sử dụng là hợp lý, giảm thiểu các xáo trộn của "người ngoài" vào sinh hoạt của gia chủ, tiện về quản lý. Dạng ở kiểu "penthouse" này có thể kết hợp với sân vườn trên cao vừa thoáng đãng vừa tiện nghi, khi có sinh hoạt quây quần gia tộc như giỗ, tết vẫn tiện sử dụng, không bị xen lẫn vào các tầng khác.

Định vị rõ ràng, phân ai nấy hướng

Trong phong thủy bát trạch, vận đề tính theo mệnh tuổi ai để chọn hướng làm nhà khá rõ ràng. Dù sở hữu pháp lý toàn nhà nhưng chủ nhà chỉ cần tính toán phong thủy theo mệnh của mình cho phần mình ở, còn phần cho thuê nên làm đơn giản, để không gian linh hoạt giúp người vào thuê dễ xoay sở hơn.

Về mặt phong thủy hình thể, nhà nào cũng có chính và phụ, nhưng phụ không

phải là làm kém đi, mà đó là cách để phân vùng cho đúng với vai trò. Do đó phần của chủ nhà sử dụng thì tính cho tiện sinh hoạt của mình, phần căn hộ cho thuê hay của hàng kinh doanh thì tùy theo người thuê mà sắp xếp hợp hợp với họ, công bằng và rõ ràng. Điều này giống như mua chung cư chỉ xem hướng cách bố trí căn hộ của mình thôi, còn hướng toàn chung cư thì không ai tính, nhưng người mua căn hộ cũng cần chủ đầu tư phải cung cấp tốt các tiện ích công cộng như cửa hàng, phòng tập, hồ bơi, cây xanh chung...

Còn xét theo phong thủy Huyền Không thì mỗi năm, mỗi vận đều có sự hưng vượng hay suy tử nhất định, chứ không phải chỉ xếp đúng hướng hoặc dùng vật khí trấn yểm là tốt đẹp dài lâu. Điều này rất khoa học và hợp quy luật "sông có khúc người có lúc", cũng là nguyên tắc giúp bố trí nhà của chủ nên gượng ép gò bó, mà cần co giãn thức thời, phần nào mình dùng, phần nào chia sẻ để không gian được khai thác và sử dụng hợp lý, tránh các áp đặt chủ quan và mê tín theo kiểu "đặt tượng, chưng cây, sơn màu, trấn yểm..." lâu nay hay nghe đồn đại.

Xét âm dương, ngũ hành để bố trí hợp lý

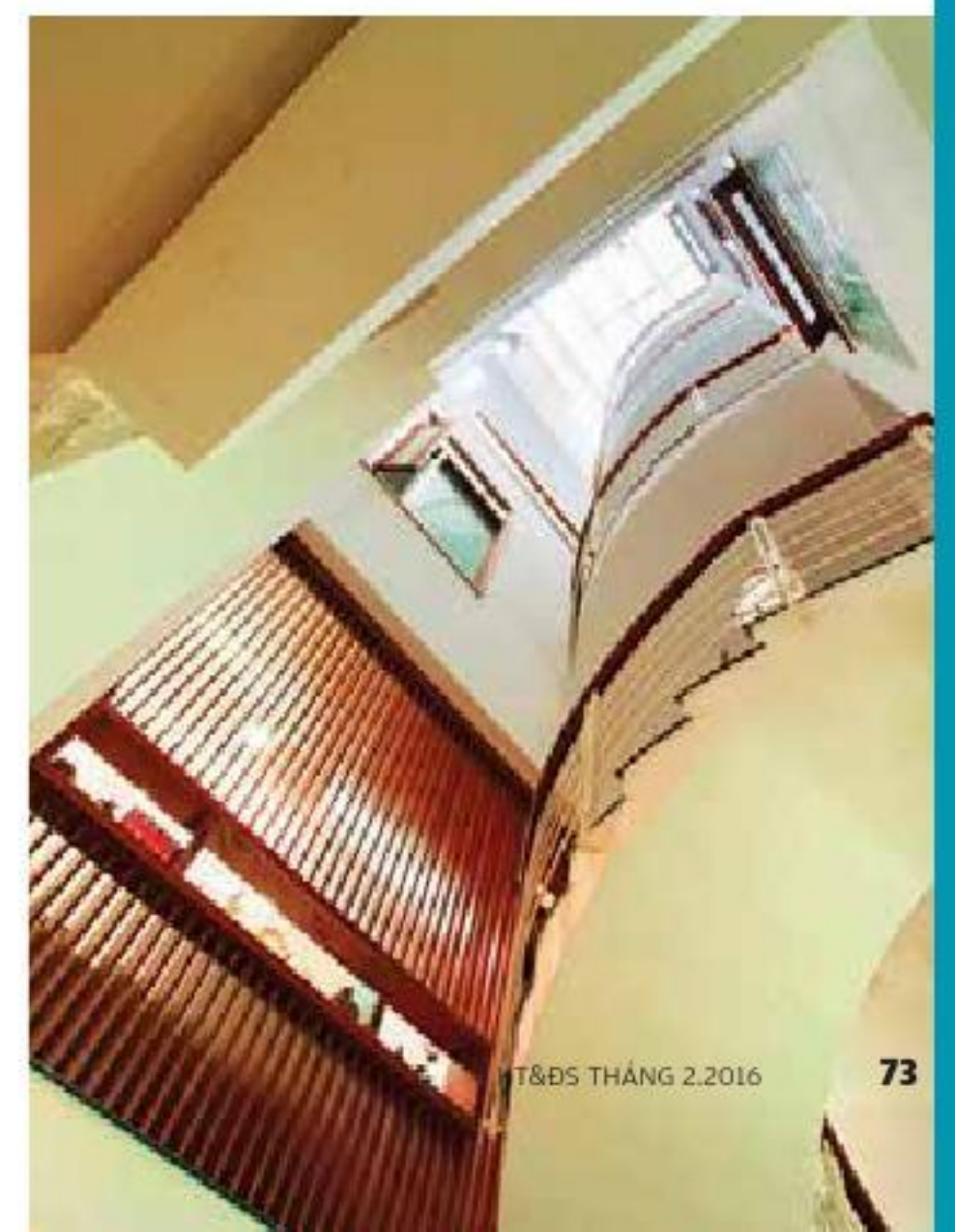
Với nhà nhiều lầu thì tính dương tăng và âm giảm khi lên lầu cao, ánh sáng và gió mạnh hơn nên cách bố trí mở cửa các lầu và ban công, mái che, tỷ lệ mảng đặc - rỗng... sẽ khác với tầng thấp. Việc mở cửa to hay nhỏ, nhiều hay ít phụ thuộc vào hướng nhà, mặt tiếp xúc và sử dụng bên trong. Ta hay thấy nhiều ngôi nhà phố lầu có hàng loạt các ban công và cửa trên lầu giống nhau (trong khi nội dung sử dụng phòng bên trong không giống nhau) thì sẽ xảy ra tình trạng sử dụng thiếu hiệu quả ban công và luôn phải kéo rèm che kín các cửa lầu do thừa nắng.

Nói chung nhà càng nhiều lầu thì càng nên điều tiết trường khí bằng các giải pháp kế thừa truyền thống, ví dụ như mật đứng nhiều lớp (lam, tường chắn) để giảm bức xạ và mưa tạt, hoặc trở giếng trời để đưa ánh sáng và không khí xuống sâu các tầng bên dưới, đồng thời có thể mở cửa cho các phòng ở giữa vốn thiếu khí được quay vào giếng trời.

Những không gian dùng nước nhiều như phòng tắm, vệ sinh, phòng giặt... và các hộp kỹ thuật điện nước, điện lạnh... nên bố

trí thẳng hàng nhau, vì chúng cùng một loại trường khí, cần đi hệ thống sao cho tránh các va chạm và đối hướng phức tạp, dễ dàng sửa chữa và kiểm soát kỹ thuật trong nhà được gọn ghẽ. Thủy đi xuống, hỏa đi lên, thủy hỏa tránh xung nhau, nên bếp của căn hộ tránh đặt dưới phòng vệ sinh, tốt nhất là bếp có phần thông và hút khí trực tiếp ra ngoài và lên cao. **li**

Ảnh dưới Giếng trời luôn là "lá phổi" quan trọng với cấu trúc nhà nhiều tầng

SƠN – CÔNG NGHỆ NANO

BÀI TRẦN VĂN CHÂU - CEO KELLY-MOORE VIET NAM

Giáo sư Richard Feynman

Thành phần của sơn nước:

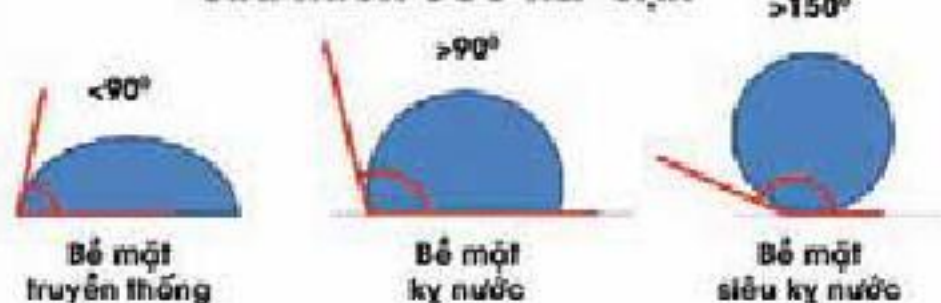

Thành phần của sơn

Màng sơn diệt muối

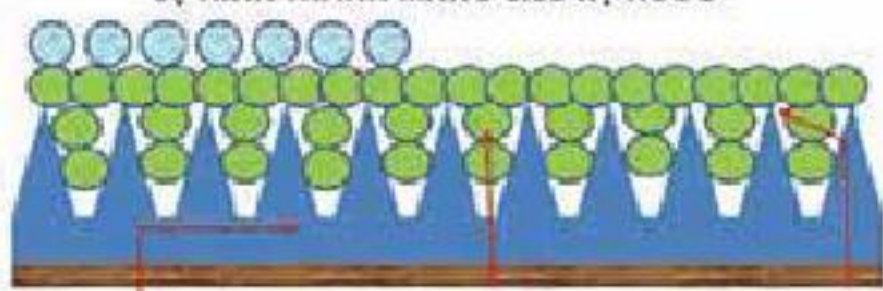
GIẢI THÍCH GÓC TIẾP CẬN

SƠ SÁNH GÓC TIẾP CẬN

SỰ HÌNH THÀNH MÀNG SIÊU KỶ NƯỚC

Lớp sơn nền CN Micro với 3 công năng:
- Bám dính vào bề mặt
- Tạo liên kết giữa bề mặt và lớp sơn phủ
- Tạo cấu trúc có những khoảng trống đầy không khí

Lớp sơn phủ đặc biệt tìm đến những khoảng trống để lấp đầy và tạo một màng sơn phủ Nano.

Lớp sơn phủ Nano bị kích cỡ một nhưng không khí vẫn còn trong những khoảng trống. Không khí là tác nhân tạo nên màng sơn siêu kỵ nước.

Tổng quát

Hai chức năng chính của sơn là bảo vệ và trang trí. Có bốn thành phần chính trong sơn gồm: Tinh màu/Pigments: tạo độ phủ và màu sắc; Chất liên kết/Binder: giúp liên kết tinh màu tạo màng sơn; Phụ gia/Additives: Làm nên những đặc tính như bóng, cứng, kháng khuẩn...; Dung môi/Liquid: đóng vai trò hòa tan mọi thành phần trong sơn. Nếu dung môi là nước thì gọi là sơn gốc nước, là dầu/xăng thì gọi là gốc dầu hay gốc xăng.

Công nghệ

Gần đây, một loạt công nghệ được ứng dụng trong công nghiệp sơn gồm: *CrossLinking - Đan chéo*: Hơn 30 năm qua, công nghệ đan chéo được ứng dụng trong công nghiệp sản xuất sơn gốc nước mà tính ưu việt của công nghệ này là tạo cho màng sơn thờ được.

Hybrid-Binder - Chất liên kết giữa nước và dầu: Hybrid-Binder là chất liên kết giữa nước và dầu mà đặc biệt là dầu đậu nành. Đậu nành được trồng theo một phương pháp đặc biệt và được tinh chế để cho ra một ít nguyên vật liệu nhằm cung cấp cho ngành công nghiệp sơn thay cho các hóa chất được làm ra từ những chất hóa thạch. Theo ông Schierlman, Giám đốc kỹ thuật của Rust-Oleum: "Các dòng sơn được đặc chế bằng Hybrid-Binder với dầu đậu nành có ưu điểm thẩm thấu tốt và thường được ứng dụng trong ngành công nghiệp gỗ, bởi nó rất thích hợp về sự thẩm thấu cho từng loại gỗ". Ưu điểm của dòng sơn dầu đậu nành này là có được công năng như các dòng sơn dầu khác nhưng lại đáp ứng được các quy định nghiêm ngặt về môi trường như VOC (Volatile Organic Compounds).

Nano & Micro: Năm 1965, giải Nobel vật lý về học thuyết cơ học lượng tử đã trao cho ba nhà vật lý trong đó có giáo sư Richard Feynman. Ông được xem là người khai sinh ra công nghệ Nano. Học thuyết Nano ra đời đã làm thay đổi nhận thức của con người về kích thước, biên độ của sóng cho từng nguyên tử khi ông cho rằng mọi nguyên tử, phân tử đều có thể đưa xuống tận cùng nhỏ bằng 10 lũy thừa -9 (10⁻⁹) với điều kiện là nguyên tử hay phân tử đó vẫn không thay đổi đặc tính nguyên thủy.

Cuối thế kỷ XX vào những năm 1980/1990, người ta đã ứng dụng công nghệ Nano sâu rộng vào y tế, quốc phòng và điện tử mà bằng chứng là các sản phẩm điện tử đã có kích thước nhỏ xuống từ 5 đến 10 lần nhưng công năng lưu trữ lại tăng gấp vài chục lần.

Thế kỷ XXI là kỷ nguyên của Nano và người ta sẽ ứng dụng công nghệ Nano vào nhiều lĩnh vực mà đặc biệt là trong ngành công nghiệp sơn. Mới đây, tại triển lãm Hannover Messe, Đức, các nhà khoa học đã giới thiệu nhiều chất tô phủ có khả năng giúp tiết kiệm năng lượng như sơn chống nóng từ công nghệ Nano hay sơn tạo ra điện năng (Solar Paint)...

Trong xây dựng

Trong xây dựng, cách làm chậm sự xuống cấp của bề mặt do tia UV gây ra là một việc; đã làm trần trở biệt bao người trong bao năm qua. Ngày nay người ta đã ứng dụng công nghệ Nano & Micro để đặc chế ra những dòng sơn bảo vệ trong suốt với những hóa chất có chức năng.

1) *UV Blocker*: từ tinh bột ở dạng trong suốt như oxyt sắt (transparent iron oxyde pigment)* và titanium dioxide siêu mịn có tính năng phản xạ lại tia UV (UV Blocker)

2) *UV Absorber*: từ tinh bột ở dạng trong suốt cùng các phụ gia có tính năng hấp thụ tia UV (UV Absorber). UV Absorber được thiết kế để phân ly năng lượng tia UV.

Một chuyên gia năng lượng so sánh như sau:

Màng hấp thụ UV (UV Absorber) được hình dung như những dây đàn guitar. Khi các tia tử ngoại chạm vào màng này, màng sẽ rung và phân tán năng lượng trước khi chúng đọng đến bề mặt của vật thể làm phá hủy nền tảng và cấu trúc của vật thể.

Màng chắn UV (UV Blocker) là một tấm chắn được thiết kế có chứa kim loại đặc biệt ở dạng rất nhỏ như Micro/Nano. Do đó, khi tia tử ngoại chạm vào những kim loại này, chúng sẽ bị phản chiếu ngược lại, những kim loại đặc biệt để làm ra các màng chắn UV này có giá thành không rẻ nhưng chúng lại hữu hiệu và làm được việc.

Trong y tế

Cho đến nay, muỗi (Mosquitos) và bệnh sốt rét (Malaria) vẫn là bệnh hiểm nghèo. Hàng năm, bệnh sốt rét đã lấy đi cả triệu sinh mạng của trẻ em ở châu Phi, châu Á và châu Mỹ La Tinh. Dựa vào học thuyết Nano, TS Pilar Mateo đã nghiên cứu và đặc chế ra một dòng sơn diệt muỗi được giải thích dưới đây:

TS Pilar Mateo đã đưa hóa chất diệt muỗi vào trong những viên thuốc có kích cỡ rất nhỏ ở dạng Nano rồi hòa quyện vào trong sơn. Khi phủ lên tường, những viên thuốc này có chức năng tạo thành màng sơn. Hóa chất diệt muỗi trong viên thuốc Nano này từ từ tiết ra trong phạm vi mà muỗi không dám đến gần. Hơn 10 năm qua TS Pilar Mateo đã thử nghiệm hiệu quả dòng sơn diệt muỗi này tại các nước châu Phi và Mỹ La Tinh, đặc biệt tại Bolivia. Bà đã nhận được nhiều giải thưởng cao quý từ các tổ chức y tế của Tây Ban Nha, châu Âu và thế giới về việc giúp nhiều người không bị muỗi tấn công. Mới đây, bà đã nhận được một khoản tiền từ một quỹ từ thiện và từ gia đình của TS để xây dựng nhà máy sản xuất sơn diệt muỗi tại Nigeria, châu Phi. Một tin vui là trước đây những dòng sơn diệt muỗi của TS chỉ có hiệu quả trong vòng 6 tháng và sau đó người ta phải phủ lại một lớp sơn diệt muỗi mới, nhưng giờ đây, hiệu quả này đã tăng lên đáng kể và có thể kéo dài đến 2 năm.

Trong đời sống

Từ công nghệ Nano, các nhà khoa học và các kỹ sư đã đặc chế ra một chất tô phủ được gọi là siêu kỵ nước - Super Hydrophobic Coatings có các tính năng tự làm sạch, chống bẩn, chống rỉ sét, chống nhiễm độc. Họ lấy ý tưởng từ thiên nhiên qua hiệu ứng lá sen, đôi cánh bướm hay lông vịt... để định hướng phát triển sản phẩm. Tại Hoa Kỳ, hai dòng sản phẩm có chức năng siêu kỵ nước vừa được giới thiệu đến thị trường là Never Wet của Rust Oleum và Hydro-LOK của Rain Guard. Hai sản phẩm này rất phù hợp và hiệu quả khi phủ lên ba lô, xách tay, đôi giày, áo khoác, đôi găng tay... để chúng không bị ướt.

Bề mặt được gọi là kỵ nước hay siêu kỵ nước có định nghĩa về góc tiếp cận như sau:

Bình thường/Untreated: Góc tiếp cận được hình thành khi mà chất lỏng/nước tiếp cận với bề mặt của vật thể. Góc tiếp cận thông thường nhỏ hơn 90° .

Kỵ Nước/Hydrophobic: "Hydro" nghĩa là nước và "Phobic" nghĩa là kỵ. Do đó, Hydrophobic Surface có nghĩa là bề mặt kỵ nước và khi đó bề mặt sẽ có góc tiếp cận trên 90° .

Siêu kỵ nước/Super Hydrophobic: siêu kỵ nước có nghĩa là không ả lực với nước hay cực kỳ ghét nước và khi đó góc tiếp cận sẽ trên 150° .ⁱⁱⁱ

ⁱⁱⁱTinh bột oxit sắt trong suốt (transparent iron oxide pigment) được biết đến như là tinh bột oxit sắt Nano với kích cỡ nhỏ hơn 100nm. Bởi vì kích cỡ của tinh bột này nhỏ hơn độ dài sóng trong quang phổ mà mắt người bình thường nhìn thấy được (400 - 700nm visible light). Do đó, tinh bột oxit sắt Nano này có đặc tính trong suốt khi được tô phủ

Giày thông thường

Giày có Neverwet

Xanh và Ngon

Chuỗi nhà hàng Ngon vừa khai trương thêm một nhà hàng trên đường Nguyễn Huệ với cái tên Ngon Asia House. Ngon Asia House tập hợp hơn 300 món ăn đường phố của 5 nền ẩm thực châu Á: Hàn, Nhật, Thái, Hoa và Việt Nam.

THỰC HIỆN VÂN NGUYỄN

Ngon Asia được biết đến không chỉ với món ăn mà còn với không gian đẹp và xanh(ảnh trang bên). Không gian Ngon xanh bởi vì ở đây dành một tỷ lệ lớn cho cây. cây được trồng trên vách đứng, bờ tường cầu thang, lối đi, góc nhà... rồi còn lơ lửng trên trần

không gian đẹp

Ở đây, người ta thấy sự phối hợp tài tình của nhà thiết kế giữa không gian trang trí với đồ nội thất để cho ra những không gian đa dạng, lộng lẫy và cuốn hút nhưng ấm cúng

không gian đẹp

Những vật dụng như dây thừng, đèn led... được sử dụng khéo léo để kiến tạo nên những khu vực khác nhau. Đáng chú ý là nghệ thuật bố trí ánh sáng để tạo ra những hiệu ứng biến hóa trong cùng một không gian

Ngon Asia House: Saigon Garden, 99 Nguyễn Huệ, quận 1, TP.HCM

Ảnh hai trang Là nhà mặt tiền nên khi xây dựng, kiến trúc sư đã kết hợp các mảng khung kính lớn 2 lớp để cách âm tuyệt đối nhưng vẫn đảm bảo gần gũi với thiên nhiên xanh tươi bên ngoài

Nhà yên bình

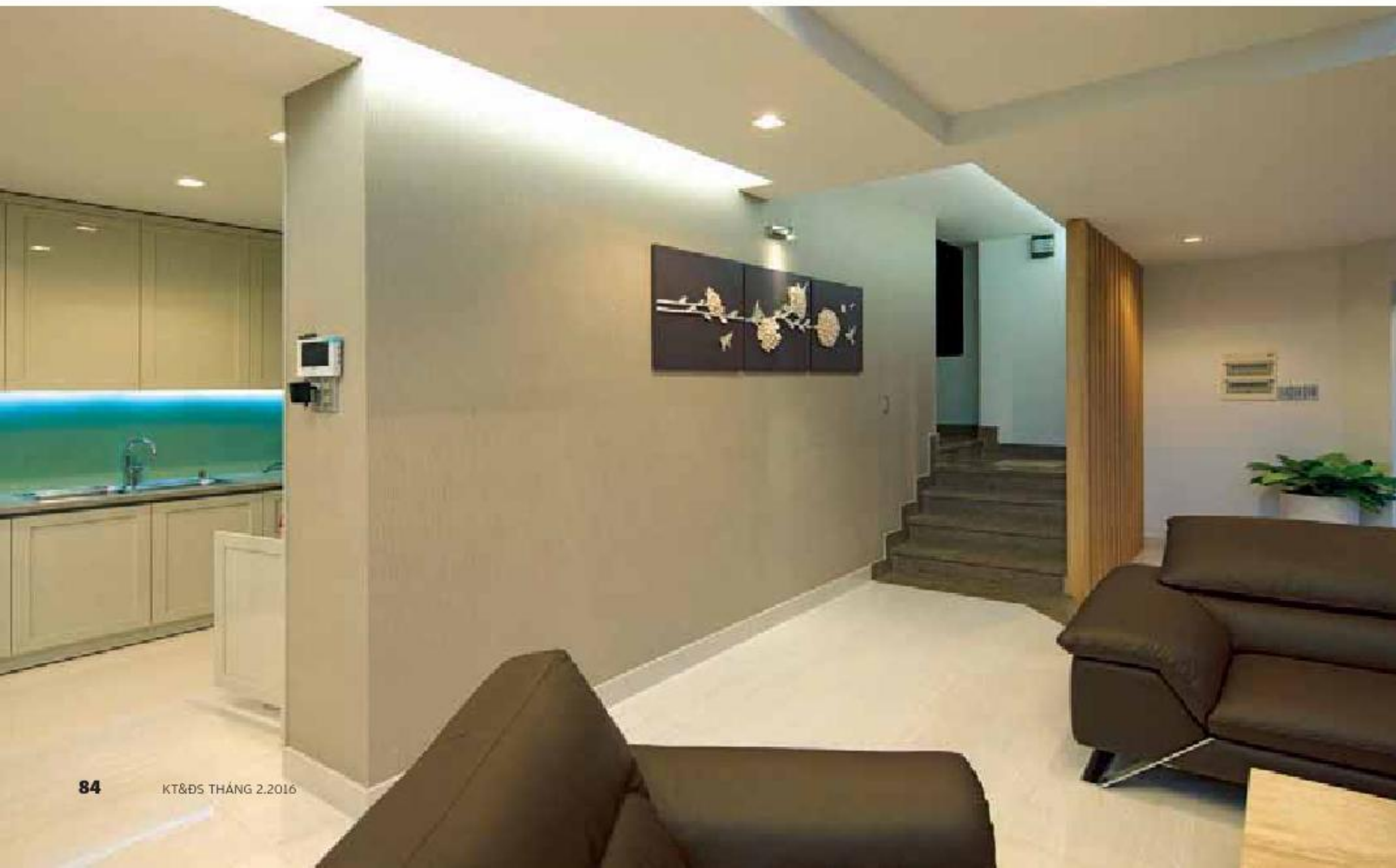
Căn nhà phố thiết kế kiểu biệt thự liền kề nằm kế chung cư Miếu Nổi, trên đường Hoàng Sa. Căn nhà có 3 mặt tiếp giáp với đường và có diện tích nền khá lớn. Được thiết kế để sử dụng chung cho 3 thế hệ trong một gia đình, với 1 hầm, 1 lửng và 2 tầng lầu cùng với phong cách thiết kế hiện đại, thực dụng loại bỏ những chi tiết thừa thải rườm rà.

BÀI & ẢNH TƯỜNG HUY

Kể từ khi thành phố cải tạo kênh Nhiêu Lộc với 2 con đường thoáng và các hàng cây xanh, các căn nhà đua nhau ra mặt tiền tạo ra một cảnh quan sạch, hiện đại ngay trong lòng thành phố. Căn nhà có hướng tây nam, vào mỗi buổi chiều ánh sáng chênh tạo ra vẻ đẹp cho toàn bộ không gian nội thất. Với đặc thù là mặt tiền nên khi xây dựng, kiến trúc sư đã cho kết hợp các mảng khung kính lớn 2 lớp để cách âm tuyệt đối với bên ngoài mà vẫn đảm bảo không gian gần và xanh bên ngoài. Được thiết kế giạt lùi vào trong và với một độ chênh có chủ ý, ban công và khung kính tạo vẻ đẹp duyên dáng và cung cấp ánh sáng vừa đủ cho nội thất.

Căn nhà là sự thống nhất đồng bộ về tư duy thiết kế từ kiến trúc đến nội thất, tất cả đều theo phong cách giản lược, đề cao tính thẩm mỹ và công năng sử dụng. Toàn bộ đồ gỗ là gỗ công nghiệp chất liệu MFC với lớp sơn chống trầy và chống cong vênh. Toàn bộ nội thất từ tủ âm tường, bàn ghế, tủ giường đều có gam

Ảnh hai trang Căn nhà là sự thống nhất đồng bộ về tư duy thiết kế từ kiến trúc đến nội thất, tất cả đều theo phong cách giản lược, đề cao tính thẩm mỹ và công năng sử dụng.

màu âm đồng nhất. Các bộ cửa cũng làm bằng MFC cho giá thành hợp lý và độ bền sử dụng cao, dễ thi công và lắp đặt theo từng hạng mục chi tiết. Nội thất đồng nhất với màu hạt dẻ lát vừa ấm áp vừa sang và đặc biệt rất dễ phối với các món đồ nội thất trong nhà. Với đặc thù là căn nhà có đến 3 thế hệ, ông bà cha mẹ và con nhỏ, bên thiết kế nội thất đã tùy biến mà nhân nhá màu sắc cho từng phòng, từng khu vực sử dụng cho phù hợp với mỗi lứa tuổi. Cũng như việc tùy chọn các kích cỡ đồ nội thất để cho từng nhu cầu sử dụng khác nhau. Không gian làm việc của bố mẹ là tầng lửng và không gian sinh hoạt chung là bếp ăn liền kề với phòng khách cùng sân vườn. Phòng khách được thiết kế với trần cao thông liên tầng cùng với thêm giạt cấp tạo vùng không gian khác nhau giữa phòng ăn-bếp với phòng khách. Cách bày trí đơn giản và tiện nghi là điểm nổi bật. Kết nối là bếp là gam màu nóng - lạnh

tạo vẻ vui nhộn sinh động, tạo điểm nhấn cho không gian lớn của tầng trệt. Phòng khách liên thông với terrace để các thành viên trong nhà khi thì chơi cây cảnh, khi thì cà phê, trà hoặc tiếp khách với món BBQ đậm đà khói thơm. Căn nhà còn được deco bởi các lam gỗ MFC đẹp, giá thành tốt mà dễ thi công. Các lam gỗ được dùng như chi tiết deco lịch lãm.

Một căn nhà biệt thự liền kề với diện tích gần 500m² là 1 trệt, hầm và 2 tầng lầu quả là không gian lý tưởng cho đại gia đình. Với cách bài trí có khác biệt trong mỗi không gian đã giúp cho căn nhà sự phong phú cần thiết để mỗi thế hệ có sự an bình và riêng tư trong một không khí hết sức quây quần của con cháu. Cây xanh và tiểu cảnh cũng là những nét xưa mà trong cuộc sống hiện đại rất nhiều người mong có được trong không gian chật chội của đô thị. **li**

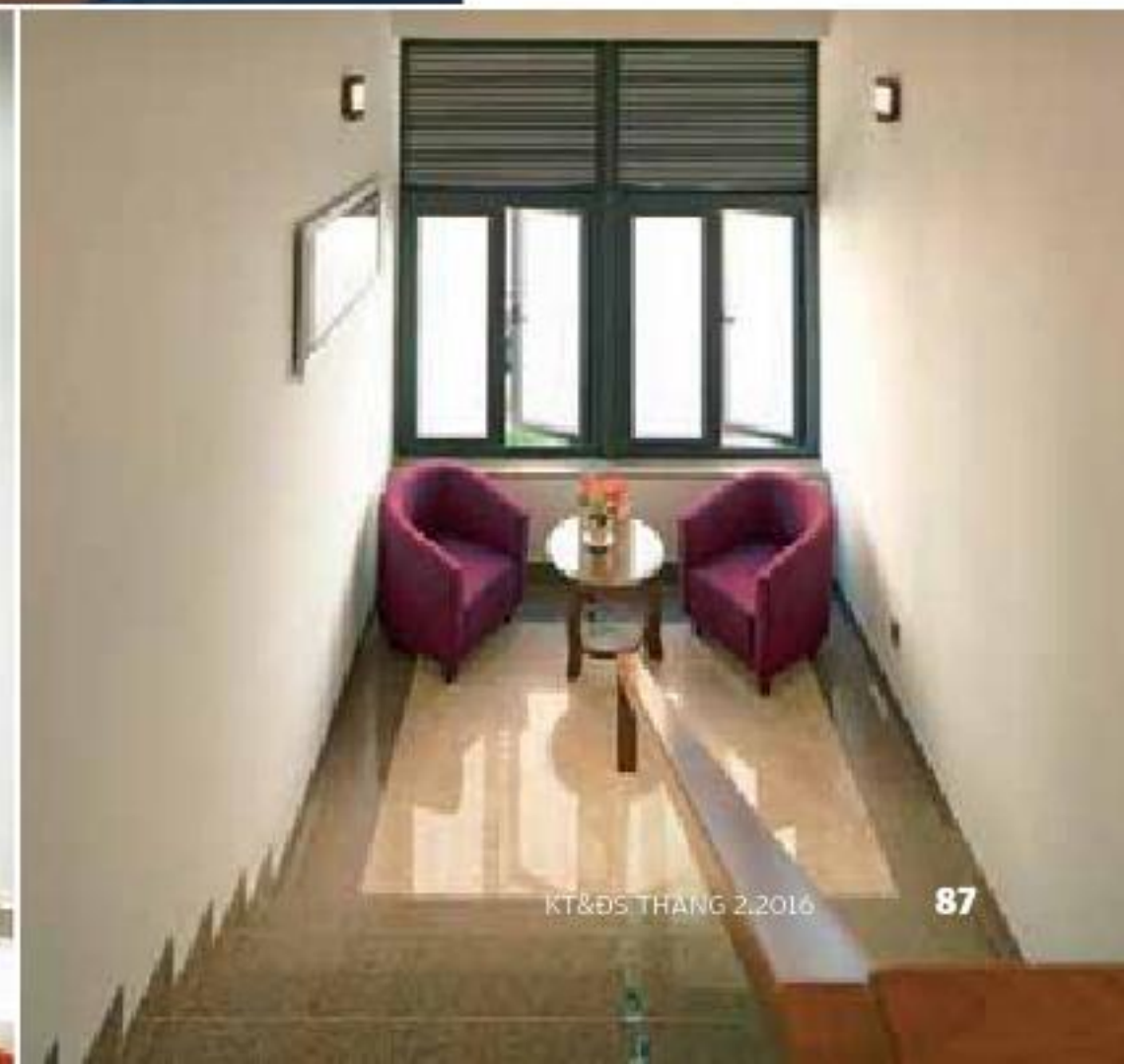
Ảnh trên và dưới Ánh sáng và cây xanh luôn hiện diện trong từng góc phòng

nha ở

Ảnh trên và dưới
Toàn bộ đồ gỗ
công nghiệp chất
liệu MFC với lớp
sơn chống trầy và
chống cong vênh

nha ở

Ảnh trên và dưới Với đặc thù là căn nhà có 3 thế hệ sinh sống nên thiết kế đã tùy biến mà nhấn nhá màu sắc cho từng phòng, từng khu vực sử dụng phù hợp với mỗi lứa tuổi. **Ảnh trang bên** Cách bày trí đơn giản và tiện nghi là điểm nổi bật của ngôi nhà.

quảng cáo

Cariny[®]

Inspire your home

PHỤ KIỆN TỦ BẾP VÀ TỦ ÁO CAO CẤP

Showroom HN : 150 Nguyễn An Ninh, Đồng Tâm, Hai Bà Trưng | **Tel:** 04. 36282 666 - **Hotline:** 0123 6282 666 - www.cariny.vn
Showroom HCM : 269 Tô Hiến Thành, Phường 13, Quận 10 | **Tel:** 08. 3862 1637 - **Hotline:** 090 5783 411 - **Email:** info@cariny.vn
Showroom Đà Nẵng : 111 Hàm Nghi, Q. Thanh Khê | **Tel:** 0511.3650 750 - **Hotline:** 01243 650 750

KDC Miếu Nổi, P.3, Bình Thạnh, TP.HCM
 Chủ đầu tư: Mrs Trang (doanh nhân)
 Thiết kế & thi công: Công ty nội thất
 Gia Việt/www.giaviet.com.vn
 Thiết kế: Trương Văn Đạt.

"Không đơn thuần là những sản phẩm trang trí cho ngày tết, Lavanto mang muốn kiến tạo không gian tết đầy ý nghĩa, đậm đà bản sắc văn hóa Việt đến từng gia đình."

Lavanto Home decor nhận thiết kế, sản xuất các quà tặng và sản phẩm trang trí nội thất:

- Hộp mũt
- Tranh
- Bàn ghế
- Đèn trang trí
- Bao lì xì, Lót ly
- Lịch, Thiệp tết
- Tượng trang trí

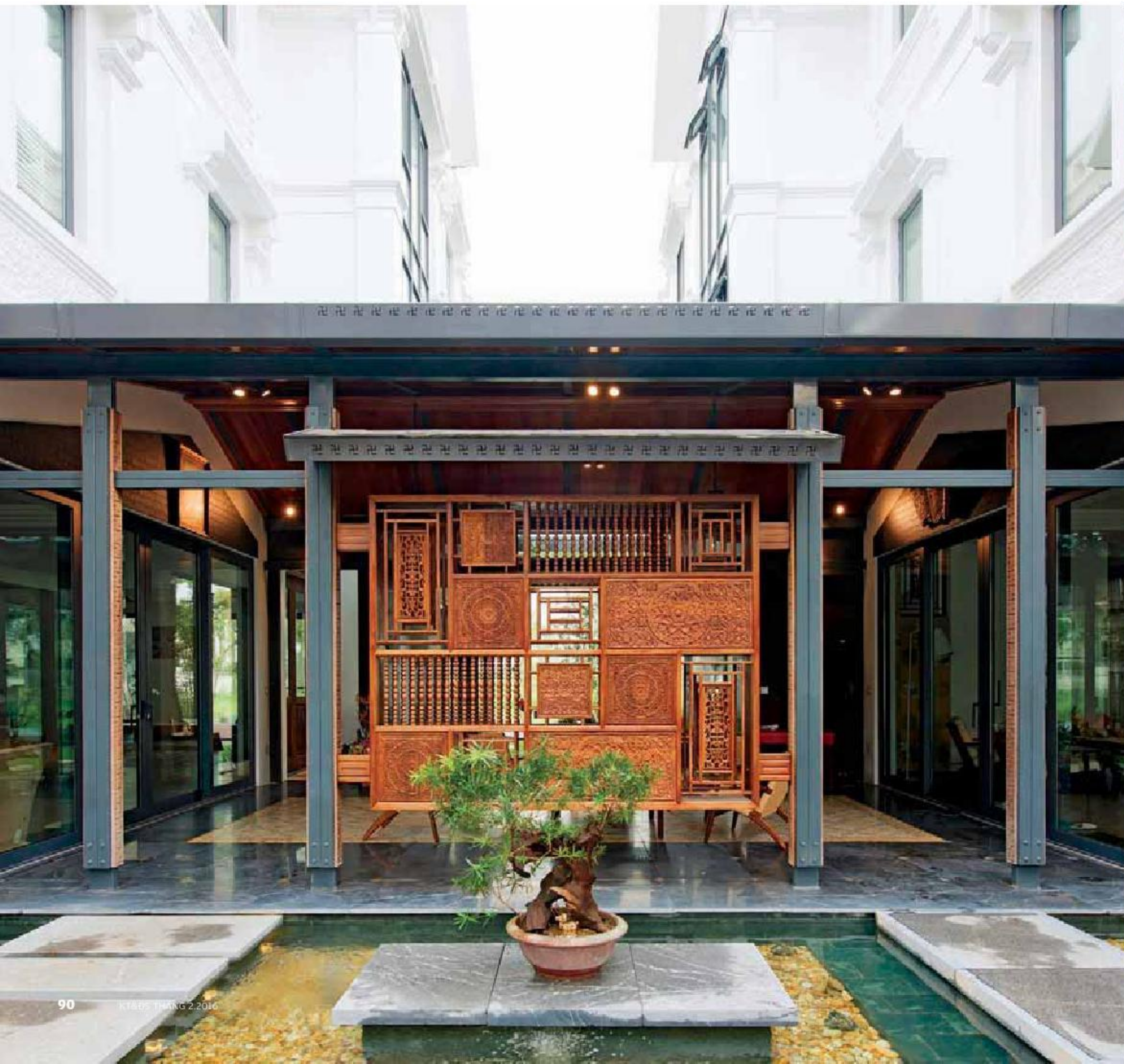
LAVANTO HOME DECOR

Văn phòng: 56 Lý Chính Thắng, P8, Quận 3, TP.HCM | Tel: (08) 38482008 | Email: info@lavanto.vn | www.lavanto.vn
 Nhà máy: 31 Nguyễn Văn Tiết, Thuận An, Bình Dương | Hotline: 0903 166 445

Tĩnh trong ngôi nhà sinh đôi

Nhược điểm chung phần lớn các căn nhà xây sẵn không phù hợp với thói quen sinh hoạt của người Việt Nam, cũng như áp đặt phong cách kiến trúc Pháp dẫn đến tình trạng những ngôi nhà này đều phải được cải tạo lại.

BÀI & ẢNH LÊ ANH ĐỨC

Ảnh hai trang Nhà được cải tạo kết nối hai ngôi nhà cũ song lập. Phần hàng rào được phá đi. Các chi tiết, họa tiết kiến trúc được thiết kế những chi tiết của ngôi nhà truyền thống Việt Nam cùng như quan điểm chủ đạo của Phật giáo (Mật tông phái)

Công trình tại khu đô thị Ciputra này là một trường hợp phổ biến như vậy. Có điều nó khác biệt với những ngôi nhà của hàng xóm là nó được kết nối từ hai ngôi nhà song lập. Hàng rào ngăn cách hai ngôi nhà cũ được phá đi, hai phần không gian sân vườn của ngôi nhà cũ này được mở thông sang nhau. Phía mặt trước, hai ngôi nhà được nối với nhau bằng một phần mái hiên không đóng kín. Phía mặt sau, các kiến trúc sư tạo ra một nhà cầu bằng kết cấu thép và kính trong suốt. Với giải pháp như vậy hai ngôi nhà đã trở thành một khối liên hoàn mà các không gian vẫn tận dụng được tối đa về tầm nhìn ra phần sân golf phía sau. Công trình được cải tạo với các tiêu chí pha trộn giữa công năng kiến trúc nhà ở, nhà cho khách, đủ không gian cho các sự kiện và nó thoải mái tiện nghi như một resort mini.

Các không gian bên trong ngôi nhà sinh đôi này đều được

nhà ở

Ảnh hai trang Công trình được cải tạo với các tiêu chí pha trộn giữa công năng kiến trúc nhà ở, nhà cho khách, đủ không gian cho các sự kiện và nó thoải mái tiện nghi như một resort mini. Và sau cùng là sự tĩnh tại của chủ nhà khi về ngôi nhà này sau khi rời khỏi cuộc sống bên ngoài náo nhiệt

cải tạo một cách triệt để. Trong block A một thang máy được thêm vào để tăng tiện nghi cho ngôi nhà, thuận lợi cho việc di chuyển theo chiều đứng.

Block B thang được chuyển vị trí, kết hợp với các khoảng thông tầng, khe lấy gió nhằm lấy sáng cho các không gian giáp nhà hàng xóm.

Các chi tiết, họa tiết kiến trúc được thiết kế những chi tiết của ngôi nhà truyền thống Việt Nam cũng như quan điểm chủ đạo của Phật giáo (Mật tông phái).

Qua đó tạo ra được không gian sinh hoạt công cộng, tiếp

khách, ngủ, làm việc, sinh hoạt chung, spa... phù hợp với khí hậu nhiệt đới. Màu sắc cùng không gian mang đậm tính thiền định của Phật giáo.

Tại công trình này, tất cả như hòa trộn cùng nhau, giữa tính bản địa và tính đương đại, giữa tôn giáo và cảnh sinh hoạt đời thường, giữa riêng tư và cộng đồng, giữa cái cũ và cái mới, giữa cái bên trong và bên ngoài, giữa đóng và mở. Và sau cùng là sự tĩnh tại của chủ nhà khi về ngôi nhà này sau khi rời khỏi cuộc sống bên ngoài náo nhiệt. ■

Ảnh trên và dưới Hàng rào ngăn cách hai ngôi nhà cũ được phá đi, hai phần không gian sân vườn của ngôi nhà cũ này được mở thông sang nhau. Phía mặt trước, hai ngôi nhà được nối với nhau bằng một phần mái hiên không đóng kín

Ảnh hai trang Tất cả như hòa trộn cùng nhau, giữa tính bản địa và tính đương đại, giữa tôn giáo và cảnh sinh hoạt đời thường, giữa riêng tư và cộng đồng, giữa cái cũ và cái mới, giữa cái bên trong và bên ngoài, giữa đóng và mở

Phối Cảnh - Perspective

Thiết kế: LANDMAK ARCHITECTURE
Kiến trúc sư chủ trì: KTS Tạ Tiến Vinh,
KTS Trương Tuấn Chung
Khởi công - hoàn thành: Từ 2011-2015

Mở liền lạc

Nhà nằm ở phường Tân An, Biên Hòa. Diện tích đất khá rộng với bề ngang hơn 11m và bề dài gần 20m. Nhờ vậy, kiến trúc sư đã thoải mái khi thực hiện ý tưởng của chủ nhà đó là tạo một không gian sống mở và liền lạc.

BÀI & ẢNH VÂN NGUYỄN

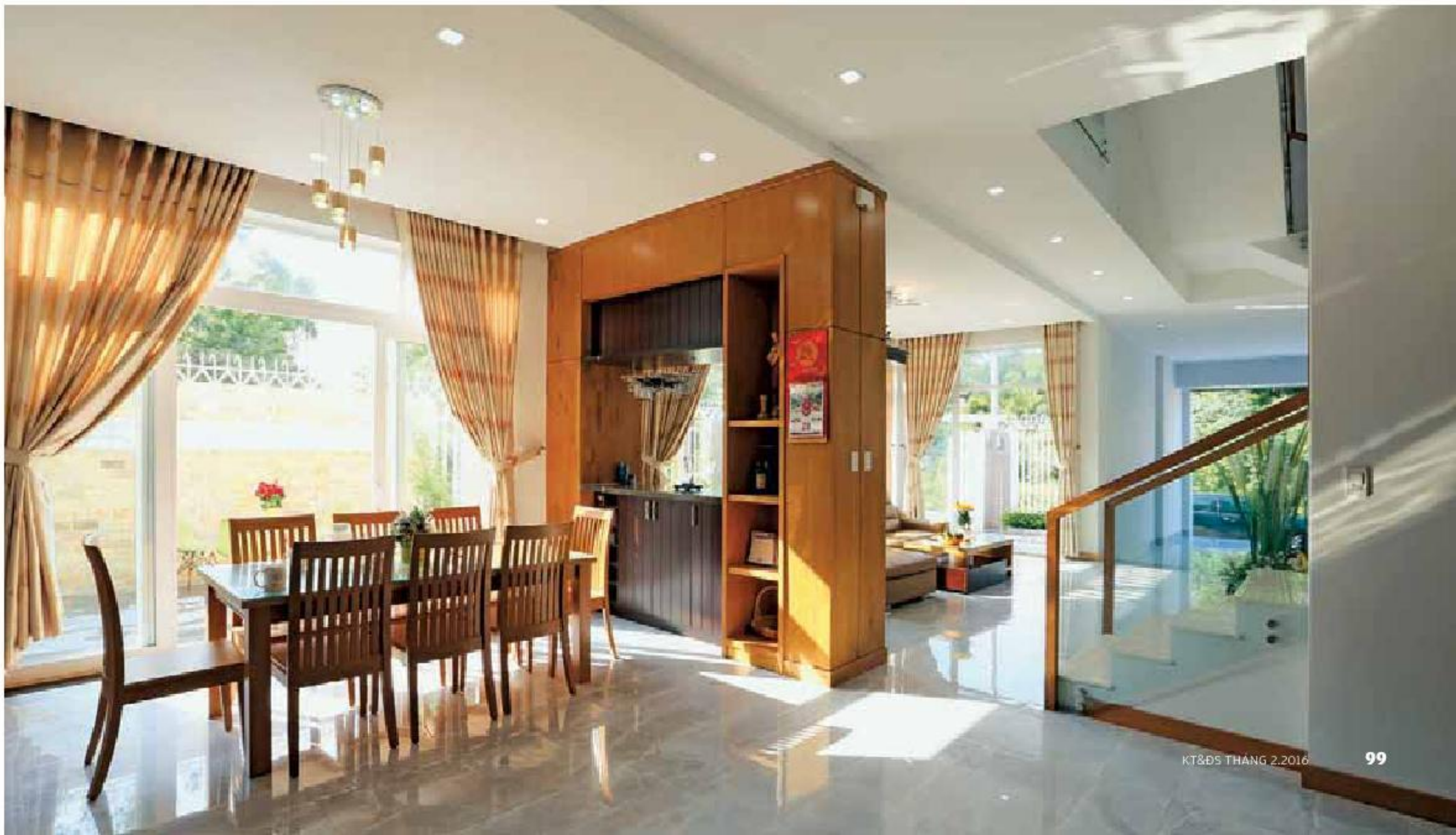
Không gian mở bên trong thể hiện sự liền lạc ở chỗ phòng khách, phòng ăn và nhà bếp được bố trí liên hoàn và chỉ có một chiếc kệ phân chia phòng ăn với phòng khách. Sân và sân vườn được bố trí khá rộng. Đủ để có những chỗ ngồi quây quần cho cả gia đình và 4 người và thêm vài người khách cũng như có thể bố trí những buổi tiệc tùng thậm chí BBQ ở bên ngoài nhà.

Sân vườn và bên trong chỉ ngăn cách bằng những lớp cửa kính. Và chỉ cần kéo hết cửa ra là ngoài và trong như hợp làm một.

Nhà có 4 phòng ngủ, được chia đều bố trí cho hai tầng phía trên. Phòng thờ được bố trí ở tầng trên cùng và nằm lệch về một bên. Ở tầng một, không gian tầng được ưu tiên dành bố trí cho phòng sinh hoạt chung nằm ngay chính giữa và các logia trước và

Ảnh hai trang Không gian mở và thoáng, sự liên lạc không chỉ thể hiện ở các không gian bên trong mà còn với sân vườn bên ngoài bằng các lớp cửa kính trong và sử dụng rèm để điều chỉnh ánh sáng

Ảnh hai trang Sân vườn khá rộng, có thể xếp được nhiều chỗ ngồi. Một phần sân vườn được bố trí như là không gian liền với bếp và bàn ăn để có thể mở rộng không gian phòng ăn khi cần

sau. Nhờ vậy nên nhà có những view ngắm cảnh chủ nhà rất thích.

Nội thất nhà phần lớn bằng gỗ. Sự tương phản giữa màu của gỗ sồi tự nhiên cùng với màu gỗ cánh gián và sắc trắng của tường khiến cho không khí ngôi nhà trở nên âm cúng và sang trọng.

Ảnh trang bên Không gian sân vườn nhìn từ những góc khác nhau **Ảnh trên** Những góc thư giãn ở tầng trên **Ảnh dưới và ảnh giữa phải** Cầu thang vách kính giúp nhà trông thoáng hơn

Ảnh trang bên Một góc ngắm cảnh ưng ý của chủ nhà. Ảnh trên và dưới Phòng ngủ và góc kết nối với bên ngoài

Mặt bằng trệt

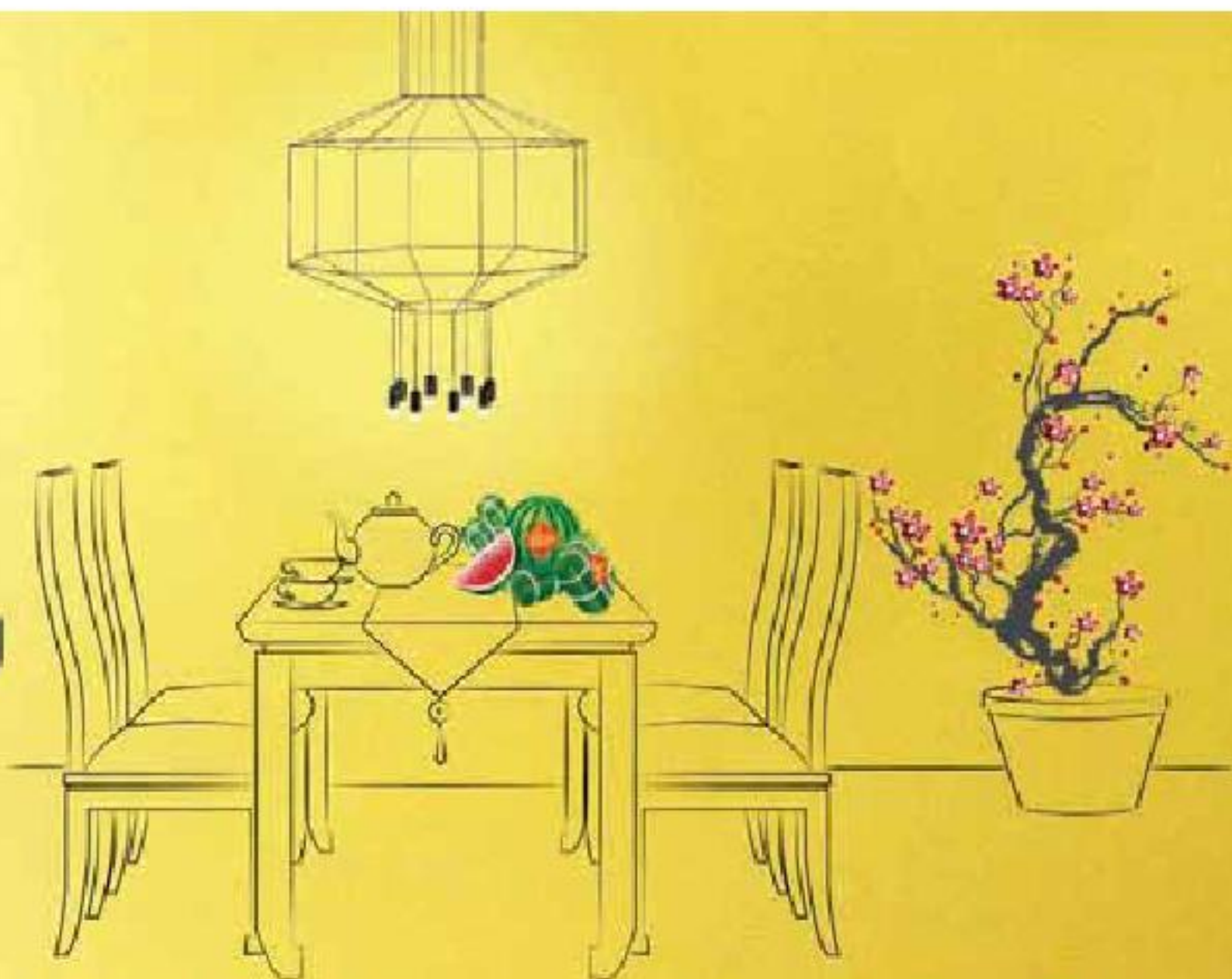

Mặt bằng lầu I

Kiến trúc sư thiết kế: Nguyễn Văn Nam
 Công ty H.A>D & T, 35/1 Vũ Huy Tấn, P.3,
 quận Bình Thạnh, TP.HCM
 Chủ đầu tư: Vòng Mậu Toàn

**Chất lượng và
sự Tin cậy**
là **Giá trị** của chúng tôi
mang đến cho **Khách Hàng**

*Kính chúc năm mới An Khang - Thịnh Vượng
Xuân Bình Thân - 2016*

Showroom

23 Trần Phú, P.4, Q.5, TP. Hồ Chí Minh | Tel: (84.8) 3833 3334
Tòa nhà Housing 299 Yên Hòa, Cầu Giấy, Hà Nội | Tel: (84.4) 3734 2301

www.caralighting.com.vn

BAI YUN

**KEO MẶT DỪNG
CHO CÔNG TRÌNH
SILICONE BAIYUN**

C.B.M

C.B.M ALUMINIUM ACCESSORIES

PHÂN PHỐI: CTY TNHH DV THĂNG LONG SÀI GÒN
HOTLINE: 0967 188 862 - www.thanglongsg.vn

KHI CẦN

Đóng tủ, bàn ghế, kệ bếp, kệ treo,
cửa, cầu thang... bằng gỗ các loại.
Nhận thi công sản phẩm, nội thất
theo bản vẽ...

HÃY GỌI

MỘC TRUNG PHAN

0 9 1 3 6 8 2 3 6 2

GAP TRÍ

Email: trungphanmoc@yahoo.com

Màn sáo dọc - Màn sáo ngang - Màn cuốn - Màn Roman

CÔNG TY MÀN CỬA NGÂN HÀ - XƯỞNG MÀN SÁO GALAXY
21 Đường 5B, Phường An Lạc A, Q. Bình Tân, TP.HCM
Tel: 3751 8181 - 3877 7601 - DD: 0913 900 505 (Anh Trí)

PRIME *Evolution*

Mã sản phẩm:

05.300600.08390

05.300600.08388

05.300600.08389

05.300300.08528

CHẤT LƯỢNG QUỐC TẾ
WORLD CLASS QUALITY

T: +84 211 3888 987
www.prime.vn f | t

MADE IN ITALY

WELLNESS

ETIC ^{Pro}

PRESTIGIOUS AND ORIGINAL CHACACTER

/////////
PRESTIGIOUS
WOOD LOOK
PORCELAIN TILES
FOR CONTEMPORARY
ATMOSPHERES

atlas concorde

VIETCERAMICS®

www.vietceramics.com

HEAD OFFICE:

778K/2 Nguyen Kiem St, Phu Nhuan Dist, HCMC

(+84 8) 38457699

HA NOI:

15B1 Nguyen Khanh Toan St, Cau Giay Dist, Hanoi

(+84 4) 39630222

463 Minh Khai St, Hai Ba Trung Dist, Hanoi

(+84 4) 62684455

HO CHI MINH:

768 Su Van Hanh (extended) St, Dist.10, HCMC

(+84 8) 62648877

207 To Hien Thanh St, Dist.10, HCMC

(+84 8) 38684783

Shop 11A – 15, Star Hill C15B, East 10th St, Dist.7, HCMC

(+84 8) 54161716